

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

PRÁVNICKÁ FAKULTA

RIGORÓZNÍ PRÁCE

PRÁVNÍ OCHRANA PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ
LEGAL PROTECTION OF INDUSTRIAL DESIGNS

Konzultant: JUDr. Jaroslav Oehm

Zpracovatel: Mgr. Eva Semrádová

duben 2011

Prohlašuji, že jsem předkládanou rigorózní práci vypracovala samostatně za použití zdrojů a literatury v ní uvedených. Práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Praha, 7.4.2011

OBSAH

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	5
ÚVOD	7
I. ZÁKLADY A VÝVOJ PRÁVNÍ ÚPRAVY OCHRANY PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ	
1.1 PRŮMYSLOVÝ VZOR JAKO PŘEDMĚT PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ.....	10
1.2 VÝVOJ VEŘEJNOPRÁVNÍ OCHRANY PRŮMYSLOVÉHO VZORU	11
II. PLATNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA OCHRANY PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ	
2.1 DŮVODY PŘIJETÍ SOUČASNÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY OCHRANY PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ, VYMEZENÉ ZÁKONEM Č. 207/2000 SB.....	21
2.2 ODLIŠNOSTI SOUČASNÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY OCHRANY PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ OD DŘÍVĚJŠÍ PRÁVNÍ ÚPRAVY, VYMEZENÉ ZÁKONEM Č. 527/1990 SB.	22
III. VZNIK, TRVÁNÍ A ZÁNİK OCHRANY ZAPSANÉHO PRŮMYSLOVÉHO VZORU	
3.1 VZNIK OCHRANY.....	33
3.1.1 PŮVODCE A JEHO PRÁVO K PRŮMYSLOVÉMU VZORU	33
3.1.2 ŘÍZENÍ O PŘIHLÁŠCE PRŮMYSLOVÉHO VZORU.....	37
3.1.3 ZÁPIS PRŮMYSLOVÉHO VZORU.....	46
3.1.4 ROZSAH OCHRANY.....	48

3.2	DOBA TRVÁNÍ OCHRANY.....	49
3.3.	ZÁNİK OCHRANY.....	51
IV.	PRÁVA VYPLÝVAJÍCÍ ZE ZAPSANÉHO PRŮMYSLOVÉHO VZORU.....	57
V.	OMEZENÍ PRÁV ZE ZAPSANÉHO PRŮMYSLOVÉHO VZORU, VYČERPÁNÍ PRÁV.....	62
VI.	PRÁVNÍ PROSTŘEDKY OCHRANY PRÁV ZE ZAPSANÉHO PRŮMYSLOVÉHO VZORU.....	66
VII.	PRŮMYSLOVÉ VZORY A DÍLA UŽITÉHO UMĚNÍ.....	76
7.1	OCHRANA PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ A DĚL UŽITÉHO UMĚNÍ DLE BERNSKÉ ÚMLUVY.....	77
7.2	OCHRANA PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ A DĚL UŽITÉHO UMĚNÍ DLE DOHODY TRIPS.....	78
7.3	SOUHLAS DÍLO UŽÍT A VÝLUČNÁ PRÁVA VLASTNÍKA PRŮMYSLOVÉHO VZORU.....	79
7.4	VÝMAZ PRŮMYSLOVÉHO VZORU A AUTORSKÁ PRÁVA.....	80
VIII.	Z JUDIKATURY SPRÁVNÍCH ROZHODNUTÍ ÚŘADU PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ VE VĚCECH PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ.....	84
IX.	MEZINÁRODNÍ OCHRANA PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ	
9.1	PAŘÍŽSKÁ ÚMLUVA NA OCHRANU PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ.....	91
9.2	LOCARNSKÁ DOHODA O ZŘÍZENÍ MEZINÁRODNÍHO TRŽDĚNÍ PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ A MODELŮ.....	93
9.3	HAAGSKÁ DOHODA O MEZINÁRODNÍM ZÁPISU PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ.....	94

9.4	DOHODA O OBCHODNÍCH ASPEKTECH PRÁV K DUŠEVNÍMU VLASTNICTVÍ – DOHODA TRIPS.....	100
-----	---	-----

X. OCHRANA PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ V RÁMCI EVROPSKÉ UNIE

10.1	SMĚRNICE Č. 98/71/ES EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY ZE DNE 13. ŘÍJNA 1998 O PRÁVNÍ OCHRANĚ (PRŮMYSLOVÝCH) VZORŮ	103
10.2	PRŮMYSLOVÝ VZOR SPOLEČENSTVÍ	108
10.3	Z JUDIKATURY SOUDNÍHO DVORA EVROPSKÉ UNIE VE VĚCECH PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ	112

ZÁVĚR	136
PŘEHLED PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ	138
POUŽITÁ LITERATURA	142
RÉSUMÉ.....	147
KLÍČOVÁ SLOVA.....	148

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

- ObchZ** - zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- OHIM** - Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu (Office for Harmonization of the Internal Market), se sídlem v Alicante (Španělsko)
- OSŘ** - zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
- OZ** - zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- SpŘ** - zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- AutZ** - zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)
- Dohoda TRIPS** - Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (Trade Related Intellectual Property Rights)
- ÚPV** - Úřad průmyslového vlastnictví
- WTO** - Světová obchodní organizace (World Trade Organization)
- TZ** - zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Smlouva o přistoupení České republiky k Evropské unii - Smlouva mezi Belgickým královstvím, Dánským královstvím, Spolkovou republikou Německo, Řeckou republikou, Španělským královstvím, Francouzskou republikou, Irskem, Italskou republikou, Lucemburským

velkovévodstvím, Nizozemským královstvím, Rakouskou republikou, Portugalskou republikou, Finskou republikou, Švédským královstvím, Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska (členskými státy Evropské unie) a Českou republikou, Estonskou republikou, Kyperskou republikou, Lotyšskou republikou, Litevskou republikou, Maďarskou republikou, Republikou Malta, Polskou republikou, Republikou Slovinsko, Slovenskou republikou o přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyperské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky k Evropské unii.

ÚVOD

Průmyslový vzor, jež je předmětem průmyslového vlastnictví, je výsledkem tvůrčí činnosti v oblasti průmyslového designu či návrhářství. Je souborem vizuálně vnímatelných znaků. Podle současné právní úpravy ochrany průmyslových vzorů se průmyslovým vzorem rozumí vzhled výrobku nebo jeho části, spočívající zejména ve znacích linií, obrysů, barev, tvaru, struktury nebo materiálu výrobku samotného nebo jeho zdobení. Vzhled výrobku nebo jeho části však může být chráněn nejen jako průmyslový vzor, ale může být zároveň i předmětem autorskoprávní ochrany, a to například v případě děl užitého umění. Průmyslový vzor může být i předmětem známkoprávní ochrany, například v případě prostorové či kombinované ochranné známky.

Právní úprava ochrany průmyslových vzorů je jedním z nástrojů, jak tvůrčí činnost v oboru průmyslového designu posílit a současně jak zajistit ochranu práv tvůrcům. Účelem právní ochrany průmyslových vzorů je zabezpečovat jejich majitelům výlučné právo na jejich využívání a jiné nakládání a zároveň podněcovat tvůrce průmyslových vzorů k jejich dalšímu vytváření.

V úvodu práce vymezuji vztah průmyslového vzoru k právu duševního vlastnictví, zaměřuji se na vývoj veřejnoprávní ochrany průmyslového vzoru a uvádím důvody přijetí současné právní úpravy na ochranu průmyslových vzorů. Dále se zaměřuji na odlišnosti současné právní úpravy na ochranu průmyslových vzorů, vymezené zákonem č. 207/2000 Sb., o průmyslových vzorech, ve znění pozdějších předpisů, zejména od právní úpravy předchozí.

Těžištěm práce je právní úprava vzniku, trvání a zániku právní ochrany zapsaného průmyslového vzoru. Ve své práci se zaměřuji i na práva plynoucí se zapsaného průmyslového vzoru, jakož i na omezení těchto práv a jejich vyčerpání. Zvláštní pozornost věnuji právním prostředkům ochrany práv, které ze zapsaného průmyslového vzoru plynou.

Vzhledem k tomu, že průmyslové vzory uspokojují nejenom požadavky funkčnosti výrobku, ale i estetické požadavky spotřebitele, díky čemuž mají průmyslové vzory blízko k autorským dílům, uvádím také rozdíly ochrany výrobku mezi právem na ochranu průmyslových vzorů a autorským právem. Rozebírám také základní modul vztahů mezi průmyslovými vzory a díly užitého umění.

Ve své práci kladu důraz i na mezinárodní ochranu průmyslových vzorů, a to z důvodu vázanosti České republiky několika multilaterálními smlouvami, kterými jsou Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví, Locarnská dohoda o zřízení mezinárodního třídění průmyslových vzorů a modelů, Haagská dohoda o mezinárodním zápisu průmyslových vzorů a Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (Dohoda TRIPS), o nichž rovněž pojednávám.

Ke dni přístupu České republiky k Evropské unii, tj. k 1. květnu 2004, se v České republice stalo bezprostředně závazné nařízení Rady (ES) č. 6/2002. V důsledku toho jsou na území České republiky chráněny už nejen (národní) průmyslové vzory, ale i průmyslové vzory Společenství, zapsané do rejstříku vedeného Úřadem pro harmonizaci ve vnitřním trhu a nezapsané průmyslové vzory, které byly zpřístupněny veřejnosti na území Společenství, požívající ochrany podle nařízení Rady (ES) č. 6/2002. S ohledem k tomu se v závěru práce zaměřuji na proces harmonizace a integrace práv v oblasti ochrany průmyslových vzorů a komunitární právní úpravu v této oblasti.

V závěrečné kapitole, zabývající se ochranou průmyslových vzorů v rámci Evropské unie, uvádím i některé případy z judikatury Soudního dvora Evropské unie ve věcech průmyslových vzorů. Rovněž se ve své práci zabývám i judikaturou správních rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví ve věcech průmyslových vzorů.

Za pomoc při dokončování této práce děkuji panu Ing. Janu Rýdlovi, bývalému vedoucímu oddělení průmyslových vzorů Úřadu průmyslového vlastnictví, jakož i současné vedoucí oddělení průmyslových vzorů Úřadu průmyslového vlastnictví, Mgr. Ludmile

Čelišové, za zapůjčení potřebných materiálů. Chtěla bych také velmi poděkovat JUDr. Vladimíru Pítrovi, bývalému 1. náměstkovi předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví, za cenné podněty a připomínky, které mě vedly při psaní této práce. Také děkuji Evě Biskupové, prom. právniče z oddělení legislativně - právního Úřadu průmyslového vlastnictví, která se podílela na přípravě platného zákona na ochranu průmyslových vzorů, za četné rady, které mi napomohly při dokončování této práce a také ji děkuji za zapůjčení materiálů souvisejících s problematikou ochrany průmyslových vzorů, jež mi umožnily lépe zpracovat mou předkládanou práci. Ráda bych poděkovala také JUDr. Marcele Hujerové, vedoucí mezinárodního odboru Úřadu průmyslového vlastnictví, za poskytování připomínek a materiálů týkajících se mezinárodního zápisu průmyslových vzorů.

Tato práce zachycuje právní stav ke dni 7.4.2011.

Praha, 7.4.2011.

E. S.

I.

ZÁKLADY A VÝVOJ PRÁVNÍ ÚPRAVY OCHRANY PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ

1.1 Průmyslový vzor jako předmět průmyslového vlastnictví

Do roku 1990 se v našem státě používal pro oblast práv, jejichž předmětem jsou statky vytvářené konkrétním duševním obsahem, jež jsou způsobilé být předmětem společenských vztahů, aniž by bylo potřeba jejich ztělesnění v hmotné podobě, termín *nehmotný statek*. Nehmotné statky lze třídit na všeobecná práva osobnostní, práva k nehmotným statkům v oblasti kultury, práva na označení a na práva průmyslová.

Pojem duševního vlastnictví se v našem právním řádu objevil až po roce 1990. Výčet jednotlivých druhů duševního vlastnictví obsahuje Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví z roku 1967. Podle ní duševní vlastnictví zahrnuje práva k literárním, uměleckým a vědeckým dílům, výkonům výkonných umělců, zvukovým záznamům, vysílání, vynálezům, vědeckým objevům, průmyslovým vzorům a ochranným známkám, obchodním jménům a názvům. Kromě toho zahrnuje ochranu proti nekalé soutěži a jakákoliv jiná práva, která jsou výsledkem duševní činnosti na poli průmyslovém, vědeckém, literárním anebo uměleckém.

Tradiční dělení duševního vlastnictví je na duševní vlastnictví v užším smyslu, představované právem autorským a příbuznými právy, a průmyslové vlastnictví. Průmyslové vlastnictví je spojeno s výsledky technické tvůrčí činnosti lidí (vynálezy, užité vzory, průmyslové vzory, zlepšovací návrhy a objevy, odrůdy rostlin, plemena zvířat, topografie polovodičových výrobků) a s výsledky netvůrčí činnosti (ochranné známky, označení původu, zeměpisná označení, obchodní firma), zatímco autorské právo se vztahuje k projevům intelektuální činnosti lidí. Vůči duševnímu vlastnictví vykazuje průmyslové vlastnictví jistá specifika, kterými jsou průmyslová využitelnost, nutnost formálního zápisu do stanoveného rejstříku z důvodu vzniku

jejich právní ochrany k předmětu průmyslového vlastnictví.

Duševní vlastnictví je nezávislé na hmotném substrátu, s nímž je spojeno. Nehmotný statek může být užíván kdykoli a kdekoli na celém světě, neomezeným počtem subjektů bez újmy na své podstatě. Tato vlastnost je označována jako potencionální ubiquita.

Práva k duševnímu a potažmo i průmyslovému vlastnictví jsou založena na zásadě teritoriality. Uplatnění této zásady znamená, že práva k duševnímu, resp. průmyslovému vlastnictví, vznikající na základě práva určitého státu, jsou chráněna pouze na území tohoto státu. Vztahy k duševnímu vlastnictví, resp. průmyslovému vlastnictví, se na území určitého státu řídí pouze právním řádem tohoto státu. Odlišná situace je u dispozice s předměty práv duševního vlastnictví. Tyto dispoziční vztahy jsou vztahy závazkovými a mohou se, jako každé jiné závazkové vztahy, řídit kterýmkoliv právním řádem.

Charakteristickým znakem průmyslového vlastnictví je také časová omezenost, a to z toho důvodu, aby nedocházelo ke vzniku nepřiměřených překážek pro další rozvoj výroby a obchodu.¹

S využitím uvedených tří pojmových znaků, tj. teritoriální omezenosti, časové omezenosti a potencionální ubiquity, lze definici průmyslového vlastnictví vyjádřit následovně:

Průmyslové vlastnictví představuje souhrn územně a časově omezených absolutních práv k nehmotným statkům průmyslově využitelným, nezávislým na hmotném substrátu, v němž jsou vyjádřeny.

Jedním z práv k předmětům průmyslového vlastnictví je i právo k průmyslovému vzoru.

1.2 Vývoj veřejnoprávní ochrany průmyslového vzoru

V roce 1466 za vlády Ludvíka XI. byla ve francouzském Lyonu založena výroba tkanin, aby se zabránilo jejich dovozu ze sousedních

¹ K. Knapp, M. Opltová, M. Růžička: *Práva k nehmotným statkům*, str. 11 nn. (Pro úplné znění odkazů viz. Použitá literatura - pozn. E. S.).

zemí, zejména z Itálie. Výrobcům tkanin byla udílena královská privilegia, na základě kterých získávali ochranu před napodobováním. Tato královská privilegia představují počátky ochrany průmyslových vzorů.²

Podobné výsady, jaké byly vydány pro textilní výrobu v Lyonu, byly vydávány i na jiném území a pro jiné oblasti výroby. Například Nařízení magistrátu v Bruselu z 24. dubna 1525 zakazovalo zneužívání a napodobování kartonů pro gobeliny. Ediktem Karla V. došlo k jeho rozšíření na celé Nizozemsko.

Do počátků ochrany průmyslových vzorů spadá i Dekret o ochraně vynálezů na území Benátské republiky, vydaný 19. března 1474 signorií Benátské republiky. Dle tohoto Dekretu se staly předmětem ochrany průmyslového vzoru výrobky chráněné z hlediska tvaru a podoby.

Od roku 1712 byla ve Francii vydávána nařízení, která poskytovala ochranu autorům kreseb tkanin i majitelům podniků, kteří jich nabyli. Ochrana se vztahovala proti neoprávněnému užití, či napodobení vnějších úprav výrobku. Tato ochrana nebyla nijak časově omezena. V praxi pak skutečně docházelo k postihu pro zneužití vzoru. Nařízení se omezovalo na město Lyon a nevztahovalo se na ostatní části Francie. V roce 1787 za vlády Ludvíka XVI. byl připraven návrh zákona, jímž měla být ochrana vzorů rozšířena na celé území státu. Ochrana měla trvat 15 let u náročnějších vzorů, jinak 6 let. K přijetí tohoto zákona však nedošlo. Až Napoleon Bonaparte vydal 18. března 1806 zákon o ochraně vzorů a textilií. Účinnost tohoto zákona se původně vztahovala jen na město Lyon, avšak později byla rozšířena na celou Francii. Později byl uvedený zákon používán k ochraně všech vzorů a modelů. Tento zákon se stal vzorem pro zákony o ochraně vzorů ve státech Evropy. Ve Francii byla nová úprava vzorů a modelů uskutečněna až v roce 1909.

² K vývoji vzniku práva k průmyslovému vzoru viz A. Ringl: *Z historie ochrany vynálezů, objevů a průmyslových vzorů* (Vynálezy a zlepšovací návrhy 2/1987), str. 129 nn.

Prudký rozvoj průmyslu, techniky a obchodu v druhé polovině 19. století vyžadoval přihlašování průmyslových vzorů, vynálezů a ochranných známek v zahraničí. V souvislosti s jejich přihlašovaním však vznikala řada problémů, a to z důvodu roztržitosti právních úprav jednotlivých států. Na světové výstavě ve Vídni v roce 1873, při které se konal první kongres průmyslového vlastnictví, jež poukázal na nedostatečnost ochrany průmyslového vlastnictví v mezinárodním měřítku, došlo mezi účastníky kongresu k dohodě o přijetí mezinárodní úmluvy o průmyslovém vlastnictví, a to z důvodu roztržitosti jednotlivých právních úprav. Došlo k sestavení hlavních pravidel budoucí úpravy, která byla předložena První diplomatické mezinárodní konferenci o průmyslovém vlastnictví konané v Paříži dne 4. listopadu 1880.

Dne 20. března 1883 v Paříži došlo zástupci jedenácti států v paláci d'Orsay k podpisu Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví (dále jen „**Pařížská unijní úmluva**“). Pařížskou úmluvu podepsalo osm států evropských a osm států Latinské Ameriky. Tato úmluva vstoupila v platnost dne 7. července 1884. Svou povahou byla univerzální mezinárodní smlouvou, vztahovala se na všechny předměty průmyslového vlastnictví.

Blíže o Pařížské unijní úmluvě pojednám v kapitole č. IX. *Mezinárodní ochrana průmyslových vzorů.*

V roce 1968 došlo ve švýcarském Locarnu na Locarnské konferenci, v souladu s článkem 15 Pařížské unijní úmluvy, za přítomnosti zástupců 33 členských států Pařížské unijní úmluvy, k uzavření Locarnské dohody o zřízení mezinárodního třídění průmyslových vzorů a modelů (dále jen „**Locarnská dohoda**“). Tato dohoda, jež byla uzavřena dne 8.10.1968, nabyla účinnosti dne 27. dubna 1972 a ratifikovalo ji dvacet dva států, mezi nimi i naše republika.

Blíže o Locarnské dohodě pojednám v kapitole č. IX. *Mezinárodní ochrana průmyslových vzorů.*

V bývalém Rakousku-Uhersku byla právní ochrana průmyslových vzorů a modelů upravena v roce 1858 vydáním císařského patentu č. 237/1858 ř. z., daný na ochranu vzorků a modelů k výrobkům průmyslovým (dále jen „**Císařský patent**“). Naproti tomu v Uhrách bylo v roce 1907 vydáno Nařízení ministerstva obchodu č. 107709 o právní ochraně průmyslových vzorků a jejich zapisování do rejstříku.³

Císařský patent se stal základem práva k průmyslovému vzoru na našem území. Jednalo se o moderní úpravu ochrany průmyslových vzorů. K provedení Císařského patentu však byly na území bývalého Rakouska-Uherska vydávány prováděcími předpisy, jež byly často v rozporu s některými ustanoveními Císařského patentu. Přelom poloviny 19. století byl v bývalém Rakousku-Uhersku, zejména v rakouských a českých zemích, poznamenán rychlým hospodářským rozvojem. Postupující industrializace rakouských a českých zemí měla za následek rychlý rozvoj technické tvořivosti a rozmach v přihlašování průmyslových vzorů k ochraně. Císařský patent platil na našem území až do německé okupace v roce 1939. V roce 1952 byl Císařský patent zrušen a nahrazen zákonem č. 8/1952 Sb., o ochranných známkách a chráněných vzorech (dále jen „**zákon č. 8/1952 Sb.**“).

Chráněný vzor z hlediska veřejnoprávní ochrany byl v zákonu č. 8/1952 Sb. definován pozitivně, tj. bylo stanoveno, co je nová vnější úprava a v čem spočívá. Chráněné vzory se zapisovaly do rejstříku chráněných vzorů. Zákon č. 8/1952 Sb. zavedl institut tzv. podnikového vzoru. Původce chráněného vzoru měl právo být uveden jako původce v rejstříku chráněných vzorů v případě, že podal přihlášku chráněného vzoru přihlašovatel odlišný od původce (např. státní orgán, podnik či lidové družstvo). Zákon č. 8/1952 Sb. též umožňoval přihlašovatel chráněného vzoru podat přihlášku chráněného vzoru zapečetěnou. V zákonu č. 8/1952 Sb. bylo zakotveno tzv. právo

³ J. Conk: *Locarnská konference o mezinárodním třídění pro průmyslové vzory* (Ochranné známky a chráněné vzory 12/1968), str. 123 nn.

přednosti, dále výlučná práva majitele vzoru, nucená licence a tzv. právo předchozího uživatele. Ochranná doba zapsaného vzoru trvala pět let od jeho přihlášení. Přihláška chráněného vzoru mohla obsahovat pouze jeden chráněný vzor, zákon č. 8/1952 Sb. neumožňoval podat přihlašovatelovi tzv. hromadnou přihlášku pro více chráněných vzorů.⁴

Podle zákona č. 8/1952 Sb. bylo možno přihlašovat a chránit rovněž tzv. quasi-vzory, kterými byly pouhé kopie zahraničního vzoru, jež nebyly výsledkem tvůrčí činnosti přihlašovatele. Zdrojem přihlášek obsahujících quasi-vzory bývaly často exponáty vystavené pro omezený počet pracovníků výrobních podniků, jež měly být ukázkou nejnovějších zahraničních výrobků. Výrobky vyrobené podle quasi-vzoru však nebylo možné vyvážet do zahraničí. Výjimku tvořily pouze země, ve kterých jejich zahraniční původce neměl ochranu zajištěnu.

Od 1. 1. 1973 nabytí účinnosti zákon č. 84/1972 Sb., o objevech, vynálezech, zlepšovacích návrzích a průmyslových vzorech (dále jen „**zákon č. 84/1972 Sb.**“). Zákon č. 84/1972 Sb. místo dosavadního pojmu "chráněný vzor" zavedl termín "průmyslový vzor". Základním kritériem průmyslového vzoru se stala novost řešení vnější úpravy výrobku. Do nabytí účinnosti zákona č. 84/1972 Sb. za ni byla považována tzv. tuzemská novost. Toto kritérium novosti již nevyhovovalo zvýšeným požadavkům na průmyslově výtvarný stav výrobků. S ohledem k tomu byl zaveden požadavek světové novosti v rozsahu veřejně dostupných pramenů v ČSSR nebo v zahraničí.

Dle zákona č. 84/1972 Sb. bylo možno chránit průmyslovým vzorem nejen estetické řešení výrobku, ale rovněž i jeho technické řešení, které nedosahovalo úrovně vynálezeckého řešení. S ohledem na ochranu estetického i technického řešení výrobku začal být průmyslový vzor rozdělován na vzor užitný, který chránil technické řešení výrobku a na vzor vkusový, jež chránil řešení estetické.

Zákon č. 84/1972 Sb. vycházel z principu ochrany především práv

⁴ Z. Lankaš: *Odstraňování nedostatků a námitek v průběhu řízení o přihlášce chráněného vzoru* (Ochranné známky a chráněné vzory 4/1969), str. 44.

osobnostních. Vyplývalo to z ustanovení § 2 tohoto zákona. Autorství se prokazovalo čestným prohlášením. Autorem průmyslového vzoru byl ten, kdo vlastní tvůrčí činností vytvořil průmyslový vzor. Právo na autorství vzniklo autoru průmyslového vzoru okamžikem vytvoření vnější úpravy výrobku. Autoru vzniklo rovněž právo přihlásit předmět průmyslového vzoru k ochraně u Úřadu pro vynálezy a objevy.

Výsledky tvůrčí činnosti v oboru průmyslových vzorů, které vznikly v souvislosti s pracovním poměrem autora k organizaci nebo za její hmotné podpory, či na základě smlouvy, se staly národním majetkem. Na tyto průmyslové vzory byla udělována výhradně osvědčení na průmyslový vzor. Právo k jejich využití měly všechny tehdejší socialistické organizace. Ochrana výrobků osvědčením, tzv. nevýlučná forma ochrany na průmyslový vzor, byla bezplatná a časově neomezená. Organizacím, v jejichž působnosti byly takové výrobky vytvořeny, však vznikla povinnost bezplatně předávat tyto výrobky s jejich dokumentací k dalšímu využívání. Autoru průmyslového vzoru příslušelo právo na odměnu za využití, právo na účast při rozpracování, zkoušení a zavádění průmyslového vzoru. Osvědčení bylo typickou socialistickou formou právní ochrany průmyslových vzorů.

Vedle této nevýlučné ochrany zákon č. 84/1972 Sb. zachovával rovněž výlučnou formu ochrany, a to udělením patentu na průmyslový vzor. Udělením patentu se stvrzovalo subjektivní právo autora na autorství a právo přednosti. K využití průmyslového vzoru chráněného patentem bylo třeba souhlasu majitele patentu. Práva z patentu platila 5 let ode dne podání přihlášky s možností dalšího prodloužení o dalších pět let.

K patentu na průmyslový vzor bylo možno udělit nucenou licenci, obdobně jako tomu bylo podle zákona č. 8/1952 Sb. Úřad pro vynálezy a objevy mohl na žádost organizace povolit dle zákona č. 84/1972 Sb. nucenou licenci, jestliže majitel patentu vzor nevyužíval nebo ho nevyužíval dostatečně. Podmínkou udělení nucené licence bylo

uplynutí tří let od podání přihlášky průmyslového vzoru nebo dva roky od udělení patentu na průmyslový vzor.

Kromě prohloubení průzkumu novosti zavedl zákon č. 84/1972 Sb. i další změnu, která spočívala v časovém omezení důkazních materiálů, které obsahovaly starší zveřejněný shodný nebo obdobný vzor přihlašovanému průmyslovému vzoru, jež bylo proti němu možno namítat, a to na dobu 50 let před podáním přihlášky. Překážkou novosti nebylo zveřejnění shodné nebo obdobné vnější úpravy, které se týkalo výrobků jiného druhu.

Při posuzování k ochraně přihlášených vnějších úprav starších padesáti let bylo nutno přihlížet k míře tvůrčí činnosti autora průmyslového vzoru. Pouhé napodobení výrobku staršího padesáti let nemělo vyhovovat podmínkám pro udělení ochrany průmyslovým vzorem. Za nový výrobek ve smyslu §§ 77 a 79 zákona č. 84/1972 Sb. bylo možno považovat tvarově nově vyřešený výrobek, který by se podstatně odlišoval od známých výrobků, na kterém by byl použit dekorační motiv starší padesáti let.⁵

Podle zákona č. 84/1972 Sb. se mohl každý, kdo prokázal právní zájem domáhat svou žádostí o určení, zda zapsaný vzor není shodný s již dříve zapsaným vzorem nebo zda nebyl zapsán pro výrobky jiného druhu. Podle předchozí právní úpravy, tj. podle zákona č. 8/1952 Sb., se takového zjištění mohl domáhat jen majitel později zapsaného vzoru.

Zákon č. 84/1972 Sb. již připouštěl oproti zákonu č. 8/1952 Sb. možnost podání hromadné přihlášky průmyslového vzoru, která mohla obsahovat nejvýše dvacet vnějších úprav téhož výrobku. Podat hromadnou přihlášku průmyslového vzoru bylo možné pouze v případě, pokud bylo více vnějších úprav výrobku navzájem obdobných. Vnější úpravy výrobků mohly být navzájem obdobné, pokud každá z variant obsahovala jeden nebo více společných prvků vnější úpravy variant

⁵ J. Malá: *Práva a povinnosti autorů průmyslových vzorů vyplývající ze zákona č. 84/1972 Sb.* (Vynálezy a zlepšovací návrhy 9/1987), str. 327 nn.

předcházejících a pokud byly tyto varianty vytvořeny na společném základě jednoty výtvarného řešení.

Zákon č. 84/1972 Sb. oproti zákonu č. 8/1952 Sb. také nově upravoval tzv. výstavní prioritu a právo přednosti podle mezinárodní smlouvy.⁶

Dle mého názoru zákonem č. 84/1972 Sb., který byl poplatný centralistickému a administrativně byrokratickému způsobu hospodaření, byl popřen nejcharakterističtější rys, jež má zapsaný průmyslový vzor vykazovat, který spočívá ve výlučnosti ochrany. Důvodem bylo to, že zákon č. 84/1972 Sb. vedle výlučné formy ochrany průmyslového vzoru, kterou bylo udělení patentu na průmyslový vzor, umožňoval i nevýlučnou formu ochrany průmyslového vzoru, tou byla právě výše zmíněná ochrana výrobků osvědčením, a to pro takové výrobky v oblasti průmyslových vzorů, které vznikly v souvislosti s pracovním poměrem autora k organizaci nebo za její hmotné podpory či na základě smlouvy a staly se tak národním majetkem, kdy právo k využití průmyslového vzoru měly všechny tehdejší socialistické organizace.

V souvislosti se změnami společenských a hospodářských poměrů na počátku 90. let minulého století nastaly změny v přístupu subjektů k právní ochraně průmyslových vzorů, a to vzhledem k rozvoji tržního hospodářství. Právní úprava vztahů z průmyslových vzorů, založená zákonem č. 84/1972 Sb. byla zrušena a nahrazena zákonem č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon č. 527/1990 Sb.**“). Zákon č. 527/1990 Sb. znamenal navrácení vzorové ochrany výlučným právům, kdy jiná osoba nemá právo zasahovat do výlučných práv majitele průmyslového vzoru.

Právní úprava ochrany průmyslových vzorů, vymezená zákonem č. 527/1990 Sb., byla zahrnuta do systému patentového práva, i když věc-

⁶ V. Denk: *O právech k výsledkům duševní tvůrčí činnosti* (Průmyslové vlastnictví 9/1993), str. 275.

ně spolu vynálezy a průmyslové vzory nesouvisejí. Zatímco vynálezy jsou jedinečná, převážně technická řešení, průmyslové vzory jsou předměty průmyslového výtvarnictví a návrhářství a v mnohém jsou bližší autorskému dílu, zejména jde-li o průmyslové vzory užitého umění. V evropském právu průmyslové vzory do systému patentového práva nenáleží a mají samostatnou právní ochranu.

Právní úprava, vymezená zákonem č. 527/1990 Sb. oproti právní úpravě, vymezené zákonem č. 84/1972 Sb., rozšiřovala pojem hromadné přihlášky i na vnější úpravy výrobků určené ke společnému užití. V hromadné přihlášce průmyslového vzoru se od doby účinnosti zákona č. 527/1990 Sb. mohly přihlašovat předměty stejného druhu postrádající společné znaky vnější úpravy. Prováděcí vyhláška k zákonu č. 527/1990 Sb., kterou byla vyhláška č. 550/1990 Sb. Federálního úřadu pro vynálezy, jež upravovala řízení ve věcech vynálezů a průmyslových vzorů (dále jen „**vyhláška č. 550/1990 Sb.**“), v ustanovení § 24 vymezovala obsah pojmu hromadné přihlášky. Vedle pojmu hromadná přihláška zaváděla tato vyhláška ještě pojem tzv. souborů.

Podle zákona č. 527/1990 Sb. hromadná přihláška průmyslového vzoru mohla obsahovat nejvýše dvacet vyřešení vnější úpravy výrobků téhož druhu nebo soubor výrobků určených ke společnému užití náležející do jedné třídy výrobků. Druh výrobků byl dán zařazením v mezinárodním třídíku průmyslových vzorů. Toto zařazení platí i v současnosti. Soubor mohl být za účelem společného užití sestaven z několika předmětů jedné třídy. To znamenalo, že hromadná přihláška průmyslového vzoru obsahující soubor byla taková přihláška, která zahrnovala dva nebo více předmětů, z nich každý plnil samostatnou funkci, předměty se v souboru podmiňovaly a doplňovaly a byly vyjádřeny takovými znaky vnější úpravy, které se vyskytovaly zcela nebo částečně na každém předmětu. Jako příklad lze uvést kávové, čajové či jídelní soupravy, sektorový nábytek, vybavení ložnic a dětských pokojů, hry, hrací karty nebo tzv. cibulák. Společnými

znaky souborů byly tvar, kresba, barevnost a kombinace těchto znaků. Zmíněný soubor bylo obtížné dělit po dvaceti předmětech, jestliže jídelní část obsahovala např. padesát předmětů. U hromadných přihlášek souboru nebylo možné tedy uplatnit početní omezení.

Hlavní rozdíl mezi hromadnou přihláškou odvozenou od jednoho druhu výrobků a hromadnou přihláškou souboru předmětů spočíval v tom, že pouze přihláška souboru předmětů mohla obsahovat několik druhů výrobků určených ke společnému užití. V ustanovení § 25 vyhlášky č. 550/1990 Sb. byly stanoveny formální náležitosti, které musela obsahovat hromadná přihláška průmyslového vzoru. Hromadná přihláška musela obsahovat vyobrazení průmyslového vzoru, případně jeho popis, jež musely být předloženy pro každé vyřešení vnější úpravy. K hromadné přihlášce musel být také přiložen seznam výrobků v přihlášce obsažených.

Zákonem č. 527/1990 Sb. se právní úprava ochrany průmyslových vzorů v České republice řídila až do nabytí účinnosti stávajícího zákona č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon č. 207/2000 Sb.**“), na jehož základě byla problematika průmyslových vzorů vyňata z působnosti zmiňovaného zákona č. 527/1990 Sb. a učiněna předmětem samostatné zákonné úpravy.

Zákon č. 207/2000 Sb. odráží nejenom zájem České republiky o integraci do Evropského společenství, ale také i Dohodu TRIPS, která je součástí Dohody o zřízení světové obchodní organizace (WTO).⁷ Respektuje závazky z mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána, zejména z Pařížské unijní úmluvy.

⁷ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1955 Sb.

II.

PLATNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA OCHRANY PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ

2.1 Důvody přijetí současné právní úpravy ochrany průmyslových vzorů, vymezené zákonem č. 207/2000 Sb.

Hlavní důvody, které vedly zákonodárce k přijetí zákona č. 207/2000 Sb., byly následující. Bylo známo, že Česká republika usilovala o rychlý přístup k Evropské unii. Jednou z podmínek přijetí do Evropské unie bylo sblížení českého právního řádu s právem komunitárním. Bylo tedy nutné, aby Česká republika před vstupem do Evropské unie přizpůsobila také právo na ochranu průmyslových vzorů standardům platným v členských zemích Evropské unie a vytvořila průmyslovým vzorům samostatnou právní ochranu.

Vláda České republiky proto ve svém usnesení č. 1209 ze dne 15. listopadu 1999 uložila ministru průmyslu a obchodu, aby jí do 31. 12. 1999 předložil návrh zákona o průmyslových vzorech. Úřad průmyslového vlastnictví, jako odborný gestor za oblast průmyslového vlastnictví, tento návrh zpracoval, a to tak, aby do národního právního řádu byla plně implementována Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 98/71/ES ze dne 13. října 1998 o právní ochraně (průmyslových) vzorů (dále jen „**Směrnice č. 98/71/ES**“). Uvedenou směrnicí byly podle jejího článku 19 povinny členské státy Evropské unie zapracovat do svých národních předpisů do 28. října 2001. Směrnice č. 98/71/ES doporučuje vytvoření právní úpravy směřující k zamezení nekoordinovaného vývoje národních zákonů o právní ochraně průmyslových vzorů ve Společenství, který by mohl vést k vytvoření nových překážek obchodu na úkor průmyslového rozvoje. Příprava českého zákona o ochraně průmyslových vzorů však byla ztížena okolností, že s aplikací komunitární Směrnice č. 98/71/ES dosud nebyly žádné zkušenosti, a to ani ve státech Evropské unie.

Snaha sblížovat zákonodárství na ochranu průmyslových vzorů byla vedena zájmem o vytváření a fungování vnitřního trhu. K řádnému fungování vnitřního trhu, volného, ale přitom bezpečného pohybu zboží

bylo třeba vytvořit harmonizované právní prostředí ve prospěch každého subjektu, který působí v průmyslu a obchodě. Proto bylo nutné, aby zápis průmyslového vzoru poskytoval svému majiteli ve všech členských státech Evropské unie rovnocennou ochranu.

Sblížení zákonů o právní ochraně průmyslových vzorů členských států Evropského Společenství mělo i své politické důsledky. Podporovalo totiž proklamované politické cíle Společenství, zakotvené ve Smlouvě o zřízení Evropského Společenství, jimiž jsou pěstování těsnějších vztahů mezi členskými státy a Společenstvím, zajišťování hospodářského a sociálního pokroku v členských zemích společným úsilím o vyloučení bariér, které rozdělují Evropu.

K tomu, aby podmínky pro získání práva k průmyslovému vzoru byly ve všech členských státech totožné, bylo nutné poskytnout jednotnou definici pojmu průmyslového vzoru a jednotnou definici požadavků novosti a individuální povahy, které musí zapsaný vzor splňovat. V evropském kontextu se legální definice průmyslového vzoru, účinky a doba ochrany průmyslového vzoru do značné míry již ustálily. Tato skutečnost byla vzata v úvahu při přípravě zákona č. 207/2000 Sb.

Zákon č. 207/2000 Sb. nabyl účinnosti dne 1.10.2000. Výjimku představovalo ustanovení § 24 odst. 2 citovaného zákona, které nabylo účinnosti dnem, kdy vstoupila v platnost smlouva o přistoupení České republiky k Evropské unii, tj. dnem 1.května 2004. Uvedený zákon není provázen žádnou vyhláškou.

2.2 Odlišnosti současné právní úpravy ochrany průmyslových vzorů od dřívější právní úpravy, vymezené zákonem č. 527/1990 Sb.

Zákon č. 207/2000 Sb. v ustanovení § 2 písm. a) nově vymezil legální definici průmyslového vzoru. Nyní je průmyslový vzor definován jako vzhled výrobku nebo jeho části, spočívající zejména ve znacích linií, obrysů, barev, tvaru, struktury nebo materiálů výrobku samotného nebo

jeho zdobení. Dle předchozího zákona č. 527/1990 Sb. byla předmětem ochrany pouze vnější, plošná nebo prostorová úprava výrobku, která spočívala zejména ve tvaru, v obrysu, v kresbě nebo v uspořádání barev či v kombinaci těchto znaků. Částí výrobku se podle platného zákona na ochranu průmyslových vzorů rozumí součástka, která je po začlenění do složeného výrobku při jeho běžném užívání celá viditelná. Pojem běžné užívání vylučuje z právní ochrany takové součástky, které jsou viditelné pouze při provádění opravářských, údržbářských a servisních prací. Vzhledem výrobku nebo jeho části spočívající ve zdobení může být ornamentace, například ozdoba grafického charakteru nebo zdobení povrchu výrobku. Oproti tomu úprava výrobku má být chápána jako ozdobení povrchu výrobku větším zásahem do jeho povrchu, tj. nejen aplikací obrazu na povrch, ale jeho cizelováním, rytím, vytvořením reliéfum, atd. Dekor ve smyslu ornamentace, například cibulákový dekor, je možno chránit pouze aplikovaný na konkrétním výrobku nebo jeho částech, tj. na jednotlivých součástech porcelánových servisů.⁸ Nelze chránit průmyslovým vzorem pouze samostatný dekor.

Na rozdíl od předchozí právní úpravy není podle současného platného zákona č. 207/2000 Sb. průmyslový vzor spojován s právní ochranou vzhledu výrobku, ale průmyslovým vzorem je označována vzhledová složka (soubor vzhledových znaků) výrobku, ať je chráněna podle zákona či nikoliv. Průmyslovým vzorem se nyní rozumí souhrn vizuálně vnímatelných vzhledových znaků ztělesněných ve výrobku nebo na něm aplikovaných. Průmyslový vzor je definován jako plošný nebo prostorový vzhled výrobku nebo jeho části, zákon tudíž nečiní rozdíl mezi vzorem a modelem.

Dominujícím pojmovým znakem průmyslového vzoru je vyřešení vzhledu výrobku nebo jeho části způsobem působícím na estetický, vkusový vjem vnímaný prostřednictvím zraku. To však neznamená, že by průmyslový vzor musel vykazovat určitou estetickou úroveň. Na

⁸ J. Rýdl: *Ochrana designu průmyslovým vzorem* (Průmyslové vlastnictví 3-4/1997), str. 50.

rozdíl od vynálezů, které lze mezi sebou porovnávat objektivními parametry, estetická úroveň je záležitostí osobní, tj. bez speciálních objektivních parametrů a srovnatelných, či měřitelných údajů. Nelze tudíž stanovit objektivní hledisko pro srovnání a posouzení estetické úrovně jednotlivých vzhledů výrobků přihlášených k ochraně.⁹

Předmětem průmyslového vzoru podle dříve platného zákona č. 527/1990 Sb. mohl být pouze konkrétní průmyslově zhotovitelný předmět, jehož vnější úpravu bylo možné rovněž opakovaným způsobem vyrábět. Zákonem č. 207/2000 Sb. však bylo upuštěno od dřívější podmínky pro poskytnutí ochrany průmyslového vzoru spočívající v jeho průmyslové využitelnosti, tj. opakovatelnosti při výrobě. I přesto podle současné právní úpravy musí být podle každého průmyslového vzoru možné opakovaně zhotovovat výrobky, jinak by jeho ochrana postrádala význam.

Ustanovení § 2 písm. b) zákona č. 207/2000 Sb. definuje výrobek jako průmyslově nebo řemeslně vyrobený předmět, včetně součástí určených k sestavení do jednoho složeného výrobku, obal, úpravu, grafický symbol a typografický znak, s výjimkou počítačových programů. Příkladem grafického symbolu je piktogram, příkladem typografického znaku je písmo, které je následně realizováno tiskem, například dopravní značka. Platný zákon na ochranu průmyslových vzorů již tedy výslovně umožňuje ochranu průmyslových vzorů, kterých nebylo dosaženo pouze technickými prostředky, ale i ručně, což činí rozdíl oproti dřívější právní úpravě, vymezené zákonem č. 527/1990 Sb., která ochranu průmyslových vzorů vzniklých řemeslným způsobem neumožňovala. Průmyslovým vzorem proto lze nyní chránit i řemeslně vyrobené výrobky, např. dřevěné hračky, krajky.

Platný zákon na ochranu průmyslových vzorů v ustanovení § 2 písm. c) umožňuje také ochranu složených výrobků, které definuje

⁹ J. Brandýs: *K posuzování novosti chráněných vzorů* (Ochranné známky a chráněné vzory č. 4/1969), str. 43.

jako výrobek, který se skládá z několika součástí, jež mohou být vyměněny a umožňují rozebrání a nové sestavení výrobku. Je-li průmyslový vzor aplikován na výrobku, který je součástí složeného výrobku nebo průmyslový vzor je v takovém výrobku ztělesněn, mohou viditelné znaky součástky požívat ochrany jen za předpokladu, že samy o sobě splňují požadavek novosti a individuální povahy a příslušná součástka zůstane viditelná i po začlenění do složeného výrobku při jeho běžném užívání konečným uživatelem (§ 3 odst. 2 zákona č. 207/2000 Sb.).

Právní úprava umožňující ochranu složeného výrobku má význam zejména v oblasti automobilového, či elektrotechnického průmyslu. Příkladem součástky složeného výrobku, která není viditelná při běžném užívání, je píst spalovacího motoru.

Vnější úprava výrobku byla předchozím zákonem č. 527/1990 Sb. vymezena také i negativně, a to v ustanovení § 36 odst. 2. Dle tohoto ustanovení nebylo za průmyslový vzor považováno technické a konstrukční řešení, dále barva, nebylo-li jí užito ve spojení s tvarem, s obrysem nebo s kresbou. Za vyřešení vnější úpravy výrobku se podle tohoto zákona nepovažovaly rovněž řešení technologická, postupy, zapojení, funkční řešení, chemikálie a jejich sloučeniny, pevné látky a jejich směsi, tekutiny. Dále také tvary vytvořené přírodou, jako např. květy, zkameněliny.

Přenesení známé vnější úpravy výrobku na výrobek jiný, popřípadě zvětšení nebo zmenšení známé vnější úpravy odporovalo podle předchozího zákona na ochranu průmyslových vzorů požadavku jedinečné tvorby. Příkladem byla vnější úprava karoserie automobilu BMW použitá při tvorbě kusových hraček (autíčka BMW). Stejně tak se za průmyslový vzor nepovažovala vnější úprava výrobku dosažená použitím jiného materiálu při zachování již známé vnější úpravy výrobku.

Podle dříve platného zákona č. 527/1990 Sb. architektonické řešení stavby nebylo možno chránit průmyslovým vzorem, a to pro

nedostatek průmyslové využitelnosti z důvodu jeho neopakovatelnosti. Tvořilo součást prostředí, ve kterém bylo postaveno. Na tyto díla se vztahovala pouze ochrana autorskoprávní. Z ochrany průmyslovým vzorem však nebyly vyloučeny např. montované rodinné domky, prodejní stánky a drobné stavby, které splňovaly podmínku opakované průmyslové výroby. Tyto stavby současně však musely splňovat i podmínku novosti.

Byla-li určitá vnější úprava výrobku zjištělná jen při zvláštní pozornosti nebo skrytá, ať v ploše nebo prostoru, neměla tato úprava vliv na vytváření estetického dojmu spotřebitele. Takovéto vnější úpravě proto nebyla poskytována právní ochrana průmyslovým vzorem. Z tohoto důvodu do rejstříku průmyslových vzorů nebyla zapsána například vnitřní část pračky.

Rovněž samotná barva nevypovídala dostatečně o výrobku. Zákon č. 527/1990 Sb. považoval za průmyslový vzor pouze barevné uspořádání, tj. kombinaci dvou, či více barev.

Zákon č. 207/2000 Sb. v ustanovení § 7 nově negativně vymezuje pojem průmyslového vzoru tím, že uvádí, že při hodnocení způsobilosti průmyslového vzoru k zápisu se nepřihlíží ke znakům, které musí být nutně reprodukovány v přesném tvaru a rozměrech, aby mohl výrobek, v němž je průmyslový vzor ztělesněn nebo na kterém je aplikován, být mechanicky spojen s jiným výrobkem nebo umístěn do jiného výrobku, kolem něj tak, aby oba výrobky mohly plnit svou funkci, s výjimkou pokud účelem průmyslového vzoru, který jinak splňuje podmínku novosti a individuální povahy, je umožnit mnohačetné sestavení nebo spojení vzájemně zaměnitelných výrobků v rámci stavebnicového systému. To se týká především možnosti chránit průmyslovým vzorem jednotlivé, dále již nerozebíratelné prvky stavebnic, které tvoří vzájemně propojitelné nebo i zaměnitelné výrobky v rámci modulárních (stavebnicových) systémů za předpokladu, že tyto prvky samy o sobě splňují požadavek ochrany. Příkladem jsou spojovací prvky dílců hraček, stavebnic či skládaček, které umožňují prakticky neomezená

spojení v rámci daného modulárního systému, např. stavebnice LEGO. Účelem uvedené právní úpravy je vyloučit z ochrany pouhá technická nebo konstrukční řešení vzhledu výrobku. V těchto případech totiž průmyslový vzor není výsledkem vlastní tvůrčí činnosti původce a nevykazuje ani individuální povahu. Příkladem znaků sloužících ke spojování či propojování u průmyslových vzorů může být tvarování automobilových karosářských dílů, obsahujících např. na svém obvodu různé propojovací prvky vážící se na sousední díly.

Příkladem znaků, které musí být nutně reprodukovány v přesném tvaru a rozměrech, aby mohl výrobek, v němž je průmyslový vzor ztělesněn nebo na kterém je aplikován, být umístěn do jiného výrobku, aby oba výrobky mohly plnit svou funkci, může být tvarování dna nebo hrdla se šroubením PET lahví, které musí být zachováno i u jinak různě tvarovaných těl těchto lahví, protože jinak by lahve na plnicí lince nebylo možné plnit.

Při hodnocení způsobilosti průmyslového vzoru k zápisu se nepřihlíží ke znakům, které jsou dány technickou funkcí průmyslového vzoru. Průmyslový vzor se posuzuje pouze v rozsahu vzhledových znaků. Znaky průmyslového vzoru podle platného zákona nejsou tedy znaky technické a jde tedy o ochranu průmyslových vzorů vkusových, nikoli užitných. Takové obdobné pojetí průmyslového vzoru obsahovala i předchozí právní úprava.¹⁰

Změnou, kterou došlo podle současné právní úpravy na ochranu průmyslových vzorů k modifikaci podmínek zápisné způsobilosti průmyslového vzoru, bylo stanovení podmínky individuální povahy průmyslového vzoru. Do doby, než nabyl zákon č. 207/2000 Sb. účinnosti, byla základní podmínkou zápisné způsobilosti průmyslového vzoru podmínka novosti, avšak stále více vstupovala do popředí podmínka individuální povahy průmyslového vzoru. Platná právní

¹⁰ Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů.

úprava tedy už stanoví jako podmínky ochrany průmyslového vzoru nejenom jeho novost, ale i jeho individuální povahu (§ 3 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb.). Požadavek individuality průmyslového vzoru zpřísňuje oproti dosavadnímu stavu podmínky jeho zápisné způsobilosti.

Průmyslový vzor vykazuje individuální povahu, jestliže celkový dojem, který vyvolává u informovaného uživatele, se liší od celkového dojmu, který u této osoby vyvolává průmyslový vzor, který byl zpřístupněn veřejnosti přede dnem podání přihlášky nebo přede dnem vzniku práva přednosti (§ 5 zákona č. 207/2000 Sb.). Informovaným uživatelem pro potřeby výkladu tohoto ustanovení je osoba, u níž se předpokládá určité množství znalostí dříve známých průmyslových vzorů.

Při posuzování individuální povahy průmyslového vzoru se přihlíží k míře volnosti, kterou měl při vývoji průmyslového vzoru jeho původce. Celkový dojem, který vyvolávají u informovaného uživatele například dva nárazníky mající na první pohled zaměnitelný charakteristický půdorysný tvar širokého “U”, se bez přihlédnutí k míře volnosti, kterou měli při vývoji průmyslových vzorů jejich původci, nebude lišit. Když však k dané míře volnosti přihlédneme, zjistíme, že zbývající vzhledové znaky nárazníků vyvolávají u informovaného uživatele dostatečně odlišný celkový dojem.¹¹

Platný zákon na ochranu průmyslových vzorů obsahuje speciální úpravu posuzování individuální povahy průmyslového vzoru aplikovaného na výrobku, který představuje součástku složeného výrobku nebo průmyslový vzor v takovém výrobku ztělesněn.¹² Takový průmyslový vzor se považuje za mající individuální povahu jen tehdy, jestliže součástka zůstává i po začlenění do složeného výrobku při běžném užívání viditelná. Má-li tedy být předmětem ochrany

¹¹ J. Rýdl: *Obsah nových metodických pokynů pro řízení o přihláškách průmyslových vzorů*, str. 14.

¹² § 2 písm. c) zákona č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů.

průmyslový vzor, který představuje součástku složeného výrobku, musí jít o takovou součástku, která se svým vzhledem podílí na celkovém vzhledu složeného výrobku, tj. musí být celá nebo její významná část viditelná při běžném užívání složeného výrobku. Splnění podmínky individuální povahy se tudíž zkoumá jen u té části součástky, která je po začlenění součástky do složeného výrobku při jeho běžném užívání viditelná.

Podle zákona č. 207/2000 Sb. je novost stále základním předpokladem, který musí vzhled výrobku nebo jeho části vykazovat k tomu, aby byl zapsán do rejstříku průmyslových vzorů.

Z ustanovení § 4 zákona č. 207/2000 Sb. vyplývá, že průmyslový vzor se považuje za nový, nebyl-li přede dnem podání přihlášky nebo přede dnem vzniku práva přednosti zpřístupněn shodný průmyslový vzor veřejnosti, tj. neomezenému okruhu osob. Průmyslové vzory se považují za shodné tehdy, jestliže se jejich znaky liší pouze nepodstatně. Celkový dojem jejich podobnosti však sám o sobě není překážkou novosti.

Novost je tedy chápána jako novost absolutní. Nelze proto chránit průmyslové vzory, které se již v minulosti objevily na veřejnosti, ať již v České republice nebo v zahraničí. Není přitom rozhodné, zda se původce průmyslového vzoru s dřívějším shodným průmyslovým vzorem skutečně seznámil či nikoliv, postačí, že tuto možnost měl. Novost je tedy i kritériem objektivním. Obdobnou právní úpravu novosti průmyslového vzoru obsahoval i předchozí zákon č. 527/1990 Sb.

Pro hodnocení novosti, ale i individuální povahy průmyslového vzoru má zásadní význam “právo přednosti” a “zpřístupnění průmyslového vzoru veřejnosti”.

Platná právní úprava stanoví a definuje formy, způsoby, či činnosti, kterými může dojít ke zpřístupnění průmyslového vzoru veřejnosti. Jedná se o vyvratitelnou právní domněnku. Průmyslový vzor je podle platné právní úpravy zpřístupněn veřejnosti tehdy, byl-li

zveřejněn na základě zápisu do rejstříku nebo vystaven, užíván v obchodě nebo jinak zveřejněn, čímž se může mít na mysli zobrazení nebo popsání průmyslového vzoru v tiskovinách nebo jiných veřejně dostupných pramenech v České republice nebo v zahraničí, přednesení nebo předvedení neomezenému okruhu osob. Relevantní je zpřístupnění průmyslového vzoru veřejnosti kdekoliv na světě. Průmyslový vzor se považuje za zpřístupnění veřejnosti, pokud byl jakkoliv zveřejněn, a to například na základě zápisu do rejstříku, vystavení nebo užívání v obchodě.

V ustanovení § 6 zákona č. 207/2000 Sb. je rovněž stanoveno, kdy se nejedná o zpřístupnění průmyslového vzoru veřejnosti. Jde o případy, kdy ke zpřístupnění průmyslového vzoru veřejnosti došlo v souvislosti s porušením výslovné, či předpokládané podmínky důvěrnosti třetí osobou, a to zpravidla při obchodních jednáních, na nichž je průmyslový vzor zpřístupněn obchodnímu partnerovi. Taková osoba není oprávněna podstatu průmyslového vzoru sdělovat třetím osobám.

Za překážku novosti přihlášeného průmyslového vzoru se podle platné právní úpravy nepovažuje dále zpřístupnění průmyslového vzoru veřejnosti původcem průmyslového vzoru, či jeho právním nástupcem jako důsledek poskytnuté informace nebo jednání uskutečněného původcem průmyslového vzoru nebo jeho právním nástupcem, a to během dvanácti měsíců před podáním přihlášky nebo přede dnem vzniku práva přednosti. Tato výjimka představuje převzetí institutu tzv. ochranné lhůty, která je zavedena v zákonech některých zemí.

Dle platného zákona na ochranu průmyslových vzorů i dle předchozího zákona na ochranu průmyslových vzorů není pojem novosti prozatím nijak zpětně časově vymezen. Tudíž skutečnosti, jež jsou překážkou novosti přihlašovaného průmyslového vzoru mohly nastat bez časového omezení kdekoli na našem území nebo v zahraničí před dobou, od níž přísluší přihlašovatelovi právo přednosti. Doba, kdy ke zveřejnění došlo, je okamžikem, kdy se namítaný předmět stal

přístupným neomezenému okruhu osob.

Zvláštní případ posuzování novosti průmyslového vzoru představuje průmyslový vzor aplikovaný na výrobek, který tvoří součástku složeného výrobku. V takovém případě se průmyslový vzor považuje za nový, jestliže součástka zůstává i po začlenění do složeného výrobku při běžném užívání výrobku viditelná a jestliže viditelné znaky součástky splňují samy o sobě požadavek novosti.

V ustanoveních § 8 a 9 zákona č. 207/2000 Sb. jsou uvedeny důvody, pro které nelze přihlášenému průmyslovému vzoru poskytnout ochranu. Jedná se o rozpor s veřejným pořádkem nebo dobrými mravy a dále o existenci v rejstříku zapsaného shodného průmyslového vzoru s dřívějším právem přednosti.

Posuzování individuální povahy průmyslového vzoru se s účinností zákona č. 207/2000 Sb., tj. od 1. 10. 2000, provádí společně s posuzováním jeho novosti, a to tak, že se srovnává v přihlášce obsažený průmyslový vzor s průmyslovým vzorem nalezeným při rešerši. Pohled na srovnávané předměty je při posuzování novosti a při posuzování individuální povahy rozdílný. Jestliže je vzhled srovnávaných výrobků i v detailech skutečně velmi blízký, provádí se posuzování shodnosti obou vzorů, zatímco posuzování celkového dojmu, který oba vzory vyvolávají u informovaného uživatele se provádí tehdy, když je vzhled srovnávaných výrobků jen blízký. Pokud se při posuzování celkového dojmu, který oba srovnávané průmyslové vzory vyvolávají u informovaného uživatele, dojde k přesvědčení, že celkové dojmy z obou vzorů se neliší, tj. oba průmyslové vzory u informovaného uživatele vyvolávají stejný celkový dojem, bude takovýto nalezený relevantní průmyslový vzor přihlášenému průmyslovému vzoru namítán jako překážka, vzhledem k jejíž existenci nebude vykazovat přihlášený průmyslový vzor individuální povahu.

Pojem “informovaný uživatel” zavádí platná právní úprava na ochranu průmyslových vzorů historicky poprvé. Informovaným uživatelem je pro potřeby výkladu ustanovení § 5 zákona

č. 207/2000 Sb. osoba, u níž se předpokládá určité množství znalostí dříve známých průmyslových vzorů.

III.

VZNIK, TRVÁNÍ A ZÁNÍK OCHRANY ZAPSANÉHO PRŮMYSLOVÉHO VZORU

3.1 Vznik ochrany

Právní ochrana průmyslového vzoru vzniká zápisem průmyslového vzoru do rejstříku vedeného Úřadem průmyslového vlastnictví (dále jen „ÚPV“).¹³ Na tomto místě musím uvést, že zápisem průmyslového vzoru do rejstříku vzniká ochrana průmyslového vzoru veřejnoprávní. Soukromoprávní ochrana průmyslového vzoru vzniká již samotným vytvořením průmyslového vzoru, tedy shodně jako v případě vytvoření autorského díla.

O provedení zápisu průmyslového vzoru rozhoduje ÚPV, a to na základě písemné přihlášky, kterou může podat jak fyzická, tak i právnická osoba, která má právo na průmyslový vzor. Touto osobou je původce průmyslového vzoru nebo jeho právní nástupce, což je osoba, na kterou původce své právo převedl nebo na niž právo na průmyslový vzor přešlo. Právní nástupce je tudíž derivátní, odvozený subjekt práva k průmyslovému vzoru. Může jím být osoba fyzická, ale i právnická.

3.1.1 Původce a jeho právo k průmyslovému vzoru

Původce, resp. spolupůvodce je původním (originálním) subjektem práva k průmyslovému vzoru, který průmyslový vzor vytvořil vlastní tvůrčí činností. Vždy je to jen osoba fyzická. Právo na původcovství představuje ryze osobnostní právo a je nepřevoditelné. Původce se jej nemůže vzdát a ani mu nemůže být odňato.

Pokud se na tvůrčí činnosti, při níž byl vytvořen průmyslový vzor, podílelo více osob, jsou takové osoby označovány jako spolupůvodci průmyslového vzoru. Každý spolupůvodce má právo na průmyslový vzor v rozsahu, v jakém se podílel na vytvoření průmyslového vzoru.

¹³ § 38 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb.

Označení původního, originárního subjektu práva k průmyslovému vzoru pojmem původce průmyslového vzoru se poprvé objevilo v zákonu č. 527/1990 Sb. Předchozí zákon č. 84/1972 Sb. osobu, která průmyslový vzor vytvořila vlastní tvůrčí prací označoval autorem.¹⁴

Původce, či přihlašovatel, který nemá na území České republiky bydliště nebo sídlo, musí být v řízení před ÚPV zastoupen buď zástupcem podle zvláštních předpisů nebo patentovým zástupcem.

Vytvořil-li původce průmyslový vzor ke splnění úkolů vyplývajících z pracovního poměru, či z jiného obdobného poměru (tzv. zaměstnanecký průmyslový vzor) nebo je-li průmyslový vzor původcem vytvořen například na základě objednávky, přechází právo na průmyslový vzor na toho, kdo původci vytvoření průmyslového vzoru zadal, není-li smlouvou stanoveno jinak. Právo na původcovství tím není dotčeno. Osoba, která původci průmyslového vzoru zadala jeho vytvoření, se označuje pojmem “zadavatel”. Původce je povinen zadavatele o vytvoření průmyslového vzoru písemně vyrozumět a předat mu příslušné podklady potřebné pro posouzení průmyslového vzoru tak, aby zadavatel mohl uplatňovat právo na průmyslový vzor, které na něj podle ustanovení § 13 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb. přechází. Neuplatní-li zadavatel vůči původci v zákonem stanovené tříměsíční lhůtě od tohoto vyrozumění právo na průmyslový vzor, přechází toto právo zpět na původce.¹⁵

Právo zadavatele na průmyslový vzor tudíž zaniká marným uplynutím zákonné tříměsíční lhůty od vyrozumění zadavatele o vytvoření průmyslového vzoru jeho původcem, na kterého po uplynutí tříměsíční lhůty od vyrozumění přešlo právo na průmyslový vzor. Poté již původce není omezen v dalších dispozicích s průmyslovým vzorem.

Pokud zadavatel uplatní právo na průmyslový vzor, má původce

¹⁴ § 80 odst. 3 zákona č. 84/1972 Sb.

¹⁵ § 13 odst. 3 zákona č. 207/2000 Sb.

vůči zadavateli právo na přiměřenou odměnu. Výše odměny je závislá na přínosu dosaženého užíváním průmyslového vzoru nebo jeho jiným uplatněním, přičemž se přihlíží k materiálnímu podílu zadavatele na vytvoření průmyslového vzoru a k rozsahu zadání původci. Nevyplatí-li zadavatel tuto odměnu, popřípadě, nevyplatí-li ji spravedlivě, to znamená, pokud se již vyplacená odměna dostala do zjevného nepoměru s přínosem dosaženým pozdějším užíváním nebo jiným uplatněním průmyslového vzoru, vzniká původci právo na dodatečné vypořádání. Práva a povinnosti vyplývající ze zaměstnaneckého průmyslového vzoru zůstávají nedotčena i po skončení pracovního poměru původce se zadavatelem.¹⁶

Nárok původce na přiměřenou odměnu, popř. dodatečné vypořádání vzniká až poté, co dojde k zápisu průmyslového vzoru do rejstříku vedeného ÚPV.

V minulosti docházelo k přihlašování tzv. podnikového průmyslového vzoru. Přihlašování tohoto typu průmyslového vzoru poprvé umožnil zákona č. 8/1952 Sb. Vzor, který vytvořil zaměstnanec státního orgánu, národního nebo komunálního podniku anebo lidového družstva v souvislosti s oborem své práce mohl přihlásit státní orgán, podnik nebo lidové družstvo. S jejich souhlasem mohl původce podat přihlášku svým jménem.¹⁷ Zákon č. 84/1972 Sb. takové oprávnění již zaměstnavateli původce průmyslového vzoru nestanovil. Z ustanovení § 99 odst. 3 zákona č. 84/1972 Sb. však vyplývalo, že pokud autor sám přihlášku do dvou měsíců od vyrozumění o vytvoření vzoru nepodal, byl zaměstnavatel povinen tak učinit jménem autora. Na takový průmyslový vzor vytvořený v pracovním poměru se udělovalo pouze osvědčení na průmyslový vzor. Osoba, která vytvořila průmyslový vzor se označovala pojmem autor, nikoliv původce průmyslového vzoru.

Právo na původcovství je osobním, nepřevoditelným právem na jakoukoliv třetí osobu. Původce má právo být uveden v přihlášce

¹⁶ § 13 odst. 4 zákona č. 207/2000 Sb.

¹⁷ § 16 zákona č. 8/1952 Sb.

průmyslového vzoru a zapsán do rejstříku průmyslových vzorů. Původce má rovněž právo být vyznačen v písemnostech týkajících se průmyslového vzoru. Platný zákon na ochranu průmyslových však umožňuje, aby se původce prostřednictvím přihlašovatele vzdal práva být uveden v přihlášce průmyslového vzoru.¹⁸

Podle předchozí právní úpravy, vymezené zákonem č. 527/1990 Sb., měl přihlašovatel povinnost uvést v přihlášce údaje o původci průmyslového vzoru, tj. jeho jméno a příjmení a bydliště. Předchozí zákon na ochranu průmyslových vzorů neumožňoval původci zůstat v anonymitě, původce se nemohl práva být uveden v přihlášce průmyslového vzoru řádně vzdát. Změnu přinesla poprvé až současná právní úprava, vymezená zákonem č. 207/2000 Sb.

I když se v souladu s platnou právní úpravou původce vzdá prostřednictvím přihlašovatele svého práva být uveden v přihlášce průmyslového vzoru, přesto ÚPV v řízení o přihlášce průmyslového vzoru od přihlašovatele požaduje doklady, kterými jsou tzv. postupní prohlášení dokladující postoupení práva k průmyslovému vzoru z původce na přihlašovatele, popř. postupní prohlášení dokladující postoupení práva přednosti podle mezinárodní smlouvy, a to v případě, kdy takové právo přednosti získal původce. Avšak k takto získaným údajům o původci se v řízení o přihlášce, jakož i v dalších řízeních souvisejích s již zapsaným průmyslovým vzorem se přistupuje tak, jako by takové údaje ve spisu nebyly obsaženy, tj. nezapisují se do databáze rejstříku průmyslových vzorů a při případném nahlížení do spisu třetí osobou údaje o původci nesmí ÚPV třetím osobám zpřístupnit.

Vzhledem k tomu, že vytvoření průmyslového vzoru je právní skutečností, nikoliv právním úkonem, z hmotněprávního hlediska tedy nezáleží na způsobilosti původce. Jinak je tomu z procesněprávního hlediska, a to v případě, kdy původce je současně i přihlašovatelem průmyslového vzoru. V případě podání přihlášky průmyslového vzoru již právní úkon činí. K uskutečnění právního úkonu je třeba právní

¹⁸ § 35 odst. 2 písm. c) zákona č. 207/2000 Sb.

způsobilosti. V případě právně nezpůsobilého původce může být přihlašovatelem jeho zákonný zástupce. V případě právní nezpůsobilosti původce z důvodu jeho nezletilosti je třeba, aby jeho zákonnému zástupci podle § 176 a násl. OSŘ přivolil k přihlášce soud v rámci své činnosti.

Původce nemusí ničím prokazovat, že průmyslový vzor je výsledkem jeho vlastní tvůrčí činnosti, neboť v přihlašovacím řízení platí vyvratitelná právní domněnka, že přihlašovatel je původcem, pokud se neprokáže opak. Ten se prokáže v případě, kdy třetí osoba prohlásí, že je původcem průmyslového vzoru a domáhá se těchto svých práv u soudu na základě určovací žaloby a tato práva jí jsou posléze soudem přiznána. Na této osobě vždy leží důkazní břemeno svého tvrzení.

3.1.2 Řízení o přihlášce průmyslového vzoru

Podání přihlášky průmyslového vzoru u ÚPV je jednostranným právním úkonem, kterým je zahájeno řízení o přihlášce průmyslového vzoru. Podání přihlášky průmyslového vzoru (i hromadné) je spojeno s úhradou správního poplatku ve výši 1.000,- Kč. Pokud je přihlašovatelem průmyslového vzoru výlučně původce, pak je takové podání přihlášky spojeno s úhradou správního poplatku toliko ve výši 500,- Kč.¹⁹

Přihláška je podána okamžikem, kdy došla ÚPV, nikoliv podáním k poštovní přepravě. Podání přihlášky je možné učinit pouze písemně.²⁰ Podání přihlášky průmyslového vzoru má tyto účinky:

- zakládá právo přednosti,
- zakládá procesní nárok účastníka na projednání přihlášky, vyjma přihlášky, u níž nebyl zaplacen správní poplatek,

Historické kořeny práva přednosti sahají až k Pařížské unijní úmluvě

¹⁹zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

²⁰ § 34 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb.

z roku 1883, kde v čl. 4 je uvedeno: "Kdo řádně přihlásí žádost o ... živnostenský vzorek nebo model ... v jedné ze smluvních zemí nebo jeho právní nástupce, bude ve lhůtách níže uvedených požívatí prioritního práva při přihlášce v ostatních zemích.....".

Přihláška průmyslového vzoru musí především obsahovat žádost o zápis průmyslového vzoru do rejstříku, údaje identifikující osobu přihlašovatele, tj. jméno a příjmení nebo obchodní firmu přihlašovatele a adresu trvalého pobytu nebo místa podnikání, je-li přihlašovatelem osoba fyzická a obchodní firmu nebo název a sídlo, je-li přihlašovatelem osoba právnická a vyobrazení každého průmyslového vzoru, o jehož zápis je v přihlášce žádáno, z něhož lze jednoznačně poznat podstatu průmyslového vzoru a které lze reprodukovat.²¹ V opačném případě, tj. v případě, kdy přihláška průmyslového vzoru výše uvedené náležitosti neobsahuje, nemůže být podání vůbec považováno za přihlášku průmyslového vzoru.

Při podání přihlášky průmyslového vzoru je vhodné předložit fotografii celkového pohledu výrobku a skupinu fotografických záběrů nárysu, půdorysu a bokorysu. Častým nedostatkem vyskytujícím se v přihláškách průmyslových vzorů je nepřesné a nejasné vyobrazení průmyslového vzoru. Vyobrazení průmyslového vzoru často obsahuje stíny, popř. z vyobrazení nelze posoudit ani základní prvky nového vzhledu výrobku. Právní ochrana průmyslového vzoru se však vztahuje jen na konkrétní, viditelné znaky přihlašovaného předmětu.

Přihláška musí dále obsahovat název průmyslového vzoru, určení výrobku, v němž je průmyslový vzor ztělesněn nebo na němž je aplikován, včetně jeho zatřídění podle příslušných tříd mezinárodního třídění průmyslových vzorů zavedeného Locarnskou dohodou a údaje týkající se původce průmyslového vzoru, tj. jméno a příjmení původce průmyslového vzoru, popř. prohlášení přihlašovatele, že se původce vzdává práva být uveden. Absence některé z těchto uvedených

²¹ § 35 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb.

náležitostí, vyjmenovaných v ustanovení § 35 odst. 2 zákona č. 207/2000 Sb., může mít za následek zastavení řízení o přihlášce průmyslového vzoru.

Přihláška průmyslového vzoru může dále obsahovat i popis, který vysvětluje vyobrazení. Popis průmyslového vzoru slouží však pouze jako doplňující informace k vyobrazení, nemůže obsahovat takové charakteristické znaky, které nejsou zřejmé z vyobrazení nebo které jsou s vyobrazením průmyslového vzoru v rozporu. Popis nemůže ani vyobrazený rozsah průmyslového vzoru omezit, pouze přispívá k jasnému a jednoznačnému pochopení podstaty průmyslového vzoru. Vždy je však rozhodné provedení vzhledu výrobku, které je zřejmé z vyobrazení.²²

Dále může přihláška průmyslového vzoru obsahovat i žádost o odklad zveřejnění průmyslového vzoru podle ustanovení § 38 odst. 4 zákona č. 207/2000 Sb.²³

Rovněž může přihláška průmyslového vzoru obsahovat i údaje o uplatnění práva přednosti z přihlášky shodného průmyslového vzoru, jež byla podána dříve u zápisného úřadu jiného státu, a to na základě mezinárodní smlouvy, a to Pařížské unijní úmluvy a Dohody TRIPS. Uplatnit právo přednosti z mezinárodní smlouvy musí přihlašovatel podle ustanovení § 36 odst. 2 zákona č. 207/2000 Sb. do jednoho měsíce od podání přihlášky a na výzvu ÚPV v jím stanovené lhůtě toto právo prokázat, jinak se k němu nepřihlíží. Právo přednosti plynoucí z mezinárodní smlouvy přihlašovatel prokáže tím, že na výzvu ÚPV předloží prioritní doklad. Uplatnění práva přednosti plynoucího z mezinárodní smlouvy není spojeno s úhradou správního poplatku.

Jestliže stát, v němž je podána první přihláška průmyslového vzoru není smluvní stranou uvedených mezinárodních smluv, a to Pařížské úmluvy či Dohody TRIPS, lze právo přednosti přiznat jen za

²² Kol. aut.: *Vztah zobrazení a popisu průmyslového vzoru při stanovení jeho rozsahu* (Průmyslové vlastnictví 9/1991), str. 281 nn.

²³ § 35 odst. 3 zákona č. 207/2000 Sb.

podmínky vzájemnosti.²⁴

Podání přihlášky průmyslového vzoru v kterékoliv ze smluvních zemí Pařížské unijní úmluvy zakládá jejímu přihlašovatelovi právo podat přihlášku shodného průmyslového vzoru v dalších ze smluvních zemí Pařížské unijní úmluvy (tzv. unijní priorita) pouze v době do 6 měsíců od podání první přihlášky.

Žádost o uplatnění práva přednosti z mezinárodní smlouvy musí obsahovat projev vůle přihlašovatele o uznání práva přednosti z prioritní přihlášky a údaje o této přihlášce, tj. datum podání prioritní přihlášky, číslo prioritní přihlášky, stát, ve kterém byla podána prioritní přihláška a v případě hromadné přihlášky průmyslového vzoru čísla průmyslových vzorů, ke kterým se uplatňované právo přednosti vztahuje.

Podle předchozí právní úpravy musel přihlašovatel právo přednosti vyplývající z mezinárodní smlouvy uplatnit již v přihlášce, tedy hned v okamžiku jejího podání a ve lhůtě do tří měsíců od podání přihlášky musel toto právo prokázat, jinak se k němu nepřihlíželo.

Přihláška průmyslového vzoru může také obsahovat žádost o zápis jednoho průmyslového vzoru (tzv. jednoduchá přihláška průmyslového vzoru) nebo žádost o zápis více průmyslových vzorů (tzv. hromadná přihláška průmyslového vzoru).²⁵ Podání hromadné přihlášky průmyslového vzoru je vhodné například u výrobků vyznačujících se variabilitou tvarů a barev, například u keramických, či skleněných výrobků.

Hromadná přihláška průmyslového vzoru může obsahovat pouze průmyslové vzory náležející do jedné třídy mezinárodního třídění průmyslových vzorů, přičemž tato hromadná přihláška musí obsahovat i seznam průmyslových vzorů, o jejichž zápis se žádá. Výjimku tvoří pouze hromadná přihláška průmyslových vzorů spočívajících ve zdobení.²⁶ Příkladem hromadné přihlášky průmyslových vzorů

²⁴ § 36 odst. 3 zákona č. 207/2000 Sb.

²⁵ § 35 odst. 4 zákona č. 207/2000 Sb.

²⁶ § 35 odst. 4 a 5 zákona č. 207/2000 Sb.

spočívajících ve zdobení může být přihláška průmyslového vzoru, která obsahuje např. jídelní porcelánový servis sestávající z různých talířů, hrnečků apod., jež náleží do jedné třídy mezinárodního třídění průmyslových vzorů (v tomto případě do třídy 07) a dále např. svícen a stolní hodiny, které představují druhově různé výrobky, tj. výrobky náležející do jiných tříd, tj. svícen do třídy 26 a stolní hodiny do třídy 110, přičemž všechny výrobky designer sjednotil použitým shodným zdobením, které je dominantním a výrazným vzhledovým znakem každého výrobku, že lze konstatovat, že průmyslový vzor ve zdobení spočívá. V případě, že průmyslové vzory spočívají pouze ve zdobení, platná právní úprava tedy umožňuje přihlašovatel ohledně těchto průmyslových vzorů podat hromadnou přihlášku i přesto, že zmíněné průmyslové vzory spadají do více tříd, nikoliv do jedné třídy mezinárodního třídění. Podle předchozí právní úpravy si přihlašovatel mohl chránit průmyslové vzory spočívající ve zdobení v rámci jedné hromadné přihlášky průmyslových vzorů v případě, že v přihlášce byly uvedeny průmyslové vzory náležející do jedné třídy mezinárodního třídění průmyslových vzorů.

Pokud tedy přihlašovatel zařadil do hromadné přihlášky průmyslového vzoru např. sadu řezacích nástrojů a náradí, které patří do jedné třídy mezinárodního třídění průmyslových vzorů, konkrétně 08-03 a stolní (příborové) nože, které patří do třídy 07-03, má podle platné právní úpravy právo takovou hromadnou přihlášku rozdělit, a to až do zápisu průmyslového vzoru do rejstříku. Přihlašovatel může provést rozdělení přihlášky tím, že sdělí ÚPV, které průmyslové vzory ponechává v původní podané přihlášce. Na vůli přihlašovatele zůstává, zda podá jednu nebo více nových přihlášek průmyslového vzoru, které budou obsahovat zbylé třídy, jež přihlašovatel nemohl ponechat v původní hromadné přihlášce. V nově podaných rozdělených přihláškách může přihlašovatel požádat o zachování práva přednosti z původní rozdělované hromadné přihlášky. Předchozí právní úprava neumožňovala zachování práva přednosti pro průmyslové vzory vylučované z původní přihlášky a následně znovu přihlašované.

V řízení o přihlášce průmyslového vzoru se uplatňuje tzv. průzkumový princip. V rámci průzkumu ÚPV zjišťuje, zda-li jsou splněny zákonem stanovené náležitosti. V případě, že přihláška průmyslového vzoru vykazuje vady, neboť zákonem stanovené náležitosti neobsahuje, vyzve ÚPV přihlašovatele k odstranění nedostatků přihlášky, k čemuž přihlašovatel stanoví lhůtu. V případě, že přihlašovatel ve stanovené lhůtě neodstraní vytčené vady, může být řízení o přihlášce průmyslového vzoru zastaveno.

Řízení o přihlášce průmyslového vzoru se vždy *zastavuje* v případě, že přihláška průmyslového vzoru nevykazuje náležitosti uvedené v ustanovení § 35 odst. 2 zákona č. 207/2000 Sb. a přihlašovatel tyto vady ani ve lhůtě na výzvu ÚPV neodstraní.

Náležitostmi přihlášky průmyslového vzoru, uvedenými v ustanovení § 35 odst. 2 zákona č. 207/2000 Sb., jsou:

- název průmyslového vzoru,
- určení výrobku, v němž je průmyslový vzor ztělesněn nebo na němž je aplikován, včetně jeho zatřídění podle příslušných tříd mezinárodního třídění průmyslových vzorů²⁷,
- jméno a příjmení původce průmyslového vzoru, popřípadě prohlášení přihlašovatele, že původce se vzdává práva být uveden.

Přihláška průmyslového vzoru rovněž vykazuje vady, pokud neobsahuje náležitosti uvedené v ustanovení § 35 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb. V takovém případě rovněž vyzve ÚPV přihlašovatele, aby nedostatky ve stanovené lhůtě odstranil.

Náležitostmi přihlášky průmyslového vzoru, uvedenými v ustanovení § 35 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb., jsou:

- jméno a příjmení nebo obchodní firma přihlašovatele či adresa trvalého pobytu nebo místa podnikání, je-li přihlašovatelem osoba

²⁷ Locarnská dohoda o zřízení mezinárodního třídění průmyslových vzorů a modelů, podepsaná v Locarnu dne 8. října 1968, uveřejněná pod č. 28/1981 Sb., ve znění vyhlášky č. 85/1985 Sb.

fyzická či obchodní firma nebo název a sídlo, je-li přihlašovatelem osoba právnická,

- žádost o zápis průmyslového vzoru do rejstříku,
- vyobrazení průmyslového vzoru, o jehož zápis je v přihlášce žádáno, z něhož lze jednoznačně poznat podstatu průmyslového vzoru a které lze reprodukovat.

V případě, že přihlašovatel na výzvu ÚPV nedostatky přihlášky, kterými je absence náležitostí uvedených v ustanovení § 35 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb., odstraní, považuje se za den podání den, kdy ÚPV tuto opravu obdržel. Taková přihláška zakládá tímto dnem právo přednosti. V opačném případě se taková přihláška pokládá za nepodanou, neboť se nejedná o právní úkon, kterým by bylo zahájeno řízení o přihlášce průmyslového vzoru. ÚPV v takovém případě řízení o přihlášce průmyslového vzoru nezastavuje.²⁸

V případě podání hromadné přihlášky průmyslového vzoru vždy musí přihláška obsahovat seznam průmyslových vzorů, o jejichž zápis se žádá. V opačném případě taková přihláška vykazuje rovněž vady.

V případě, že nedojde k zastavení řízení o přihlášce průmyslového vzoru, končí řízení o přihlášce průmyslového vzoru buď zápisem přihlášky průmyslového vzoru do rejstříku průmyslových vzorů, a to v případě, vyhovuje-li přihlášený průmyslový vzor zákonným požadavkům nebo řízení o přihlášce průmyslového vzoru končí vydáním rozhodnutí o zamítnutí přihlášky průmyslového vzoru.

ÚPV *zamítne* přihlášku průmyslového vzoru, pokud:

- a) předmětem přihlášky není průmyslový vzor podle § 2,
- b) průmyslový vzor, který je předmětem přihlášky, nesplňuje požadavky podle § 3 až 5, tj., není-li nový či nemá-li individuální povahu,
- c) průmyslový vzor, který je předmětem přihlášky nesplňuje požadavky podle § 7, tj. jedná se o pouhé technické

²⁸ § 37 odst. 3 zákona č. 207/2000 Sb.

a konstrukční řešení,

- d) průmyslový vzor, který je předmětem přihlášky nesplňuje požadavky podle § 8, tj. přihlášený průmyslový vzor je v rozporu se zásadami veřejného pořádku nebo s dobrými mravy, a to zejména pokud odporuje zásadám obsaženým v Listině základních práv a svobod,
- e) průmyslový vzor, který je předmětem přihlášky, nesplňuje požadavky podle § 9, tj. v České republice je již zapsán shodný průmyslový vzor s dřívějším právem přednosti.

Přihláška průmyslového vzoru bude zamítnuta rovněž z důvodu kolize se starším shodným průmyslovým vzorem s účinky na území České republiky, který byl zpřístupněn veřejnosti po dni podání přihlášky, popřípadě po dni vzniku práva přednosti této přihlášky.²⁹

Před zamítnutím přihlášky musí být přihlašovatel ÚPV umožněno vyjádřit se k důvodům, pro které má být přihláška zamítnuta. Hromadná přihláška průmyslového vzoru může být zamítnuta i částečně.

Dnem podání přihlášky obsahující zákonem požadované náležitosti vzniká přihlašovatelovi právo přednosti před každým, kdo by později podal přihlášku stejného nebo podobného průmyslového vzoru.

Podle dřívější právní úpravy bylo možno v přihlášce průmyslového vzoru uplatňovat tzv. výstavní prioritu, a to v případech, kdy přihlašovatel vystavil výrobek na výstavě uspořádané na území České republiky. Za předpokladu, že nejpozději do tří měsíců od ukončení výstavy byla dodatečně podána pro vystavený předmět přihláška průmyslového vzoru, mohl ÚPV přiznat od doby, kdy byl tento výrobek vnesen na výstavu, právo přednosti. Součástí takové přihlášky průmyslového vzoru musel být tzv. výstavní prioritní doklad, který obsahoval údaj o tom, že výrobek vyobrazený a popsáný v přihlášce průmyslového vzoru je shodný s výrobkem, který byl

²⁹ § 37 odst. 6 zákona č. 207/2000 Sb.

vystaven.

Nebylo možno však tzv. výstavní prioritu uplatnit u přihlášek průmyslových vzorů podávaných v zahraničí, neboť v zahraničí se vystavení před podáním přihlášky průmyslového vozu považovalo za zveřejnění. Vystavení výrobku v zahraničí je ve většině zemí kvalifikováno jako překážka novosti. Uvažoval-li přihlašovatel o eventuálním přihlášení průmyslového vzoru do zahraničí, musel výrobek před vystavením nebo předvedením na zahraniční výstavě nejprve přihlásit u ÚPV v České republice. Platná právní úprava na ochranu průmyslových vzorů institut výstavní priority nepřevzala. Tím, že zákonodárce institut výstavní priority do platného zákona na ochranu průmyslových vzorů nepřevzal, je dokladován fakt sblížení našeho platného zákona na ochranu průmyslových vzorů s právem komunitárním, ve kterém je vystavení výrobku kvalifikováno jako překážka novosti.

Platný zákon na ochranu průmyslových vzorů nově stanovuje přihlašovatelům průmyslového vzoru povinnost určit v přihlášce průmyslového vzoru výrobek, v němž je průmyslový vzor ztělesněn nebo na němž je aplikován. Předchozí právní úprava, vymezená zákonem č. 527/1990 Sb., stanovila přihlašovatelům pouze povinnost uvést v přihlášce průmyslového vzoru název a zařídění průmyslového vzoru, nikoliv určení výrobku, v němž je průmyslový vzor ztělesněn nebo na němž je průmyslový vzor aplikován, což v praxi způsobovalo četné problémy, neboť ze složitého vyobrazení výrobku často nebylo patrné, o jaký výrobek se vlastně jedná.

Další změna, kterou zákon č. 207/2000 Sb. Přinesl, je obsažena v ustanovení § 35 odst. 6 a týká se údajů obsažených v přihlášce průmyslového vzoru, které nemají vliv na rozsah ochrany vyplývající z průmyslového vzoru. Těmito údaji jsou: název průmyslového vzoru, určení výrobku, v němž je průmyslový vzor ztělesněn nebo na němž je aplikován, včetně jeho zařídění podle příslušných tříd mezinárodního třídění průmyslových vzorů a popis, který vysvětluje vyobrazení průmyslového vzoru.

Vedle řízení o přihlášce průmyslového vzoru obsahuje platný zákon na ochranu průmyslových vzorů úpravu i jiných správních řízení ve věcech průmyslových vzorů. Jedná se zejména o řízení opravné a řízení o výmazu průmyslového vzoru. Oproti dřívější právní úpravě zákon č. 207/2000 Sb. nepřevzal institut určovacího řízení, v jehož rámci na žádost toho, kdo osvědčil právní zájem, ÚPV určil, zda vnější úprava výrobku zobrazená nebo popsáná v žádosti spadala do rozsahu ochrany určitého zapsaného průmyslového vzoru. Rozhodnutím ÚPV o určení byly vázány soudy i ostatní státní orgány.

3.1.3 Zápis průmyslového vzoru

Právo tvornou skutečností rozhodnou pro vznik práv z průmyslového vzoru představuje zápis průmyslového vzoru do rejstříku vedeného ÚPV. Zápis průmyslového vzoru je správním rozhodnutím konstitutivní povahy a rozhodnutím sui genesis, jež nemá formu individuálního správního aktu, který by měl náležitosti dle § 47 správního řádu. ÚPV zapíše přihlášený průmyslový vzor do rejstříku vyhovuje-li zákonným požadavkům.³⁰ Zápisem průmyslového vzoru do rejstříku se přihlašovatel stává vlastníkem průmyslového vzoru. O zápisu vydá ÚPV přihlašovateli osvědčení, jež má charakter veřejné listiny osvědčující práva vlastníka k průmyslovému vzoru.

Zápis průmyslového vzoru do rejstříku ÚPV oznámí ve Věstníku ÚPV. Současně se zápisem průmyslového vzoru ÚPV zveřejní zapsaný průmyslový vzor s výjimkou, kdy přihlašovatel požádal v přihlášce průmyslového vzoru o odklad zveřejnění průmyslového vzoru nepřesahující 30 měsíců od data podání přihlášky nebo ode dne vzniku práva přednosti. V takovém případě spolu s oznámením zápisu průmyslového vzoru do rejstříku oznámí ÚPV i odložení zveřejnění průmyslového vzoru. V případě, že přihlašovatel požádal o odklad zveřejnění průmyslového vzoru, ÚPV průmyslový vzor zveřejní až po uplynutí požadované doby.³¹ Žádost o odklad zveřejnění průmyslového

³⁰ § 38 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb.

³¹ § 38 odst. 4 zákona č. 207/2000 Sb.

vzoru je nutno podat v přihlášce průmyslového vzoru a nikoliv později, což vyplývá z ustanovení § 42 odst. 2 zákona č. 207/2000 Sb., podle něhož nebude možné požádat o odložení zveřejnění průmyslového vzoru po datu podání přihlášky.

Odklad zveřejnění průmyslového vzoru je další změnou, kterou přinesl zákon č. 207/2000 Sb., inspirován Ženevským zněním Haagské dohody o mezinárodním zápisu průmyslových vzorů. V souladu s ustanovením § 38 odst. 4 zákona č. 207/2000 Sb. má podle platné právní úpravy majitel průmyslového vzoru tedy možnost uchovat průmyslový vzor v tajnosti po uvedené dobu 30 měsíců od data podání přihlášky nebo ode dne vzniku práva přednosti.

V obvyklých případech, ve kterých přihlašovatel nepožádal o odklad zveřejnění průmyslového vzoru, ÚPV průmyslový vzor zpřístupní veřejnosti ve věcně tříděném fondu zapsaných průmyslových vzorů. U průmyslového vzoru, u kterého v přihlášce průmyslového vzoru přihlašovatel požádal o odklad zveřejnění, nebude v okamžiku zápisu veřejnosti zpřístupněna podstata průmyslového vzoru, tedy jeho vyobrazení v rejstříku průmyslových vzorů, ve věcně tříděném fondu zapsaných průmyslových vzorů a ve Věstníku ÚPV. ÚPV zpřístupní veřejnosti ve věcně tříděném fondu zapsaných průmyslových vzorů jen bibliografické údaje zapsaného průmyslového vzoru, stejně tak i ve vlastním rejstříku průmyslových vzorů. Ve Věstníku ÚPV bude v oddílu „Zapsané průmyslové vzory“ publikováno oznámení o zápisu průmyslového vzoru do rejstříku v rozsahu úplné bibliografie, avšak bez vyobrazení a s budoucím datem, kdy bude průmyslový vzor zveřejněn.

Zavedení možnosti odkladu zveřejnění průmyslového vzoru odpovídá potřebě některých průmyslových odvětví, která nemohou z konkurenčních důvodů zveřejnit, byť i chráněný průmyslový vzor předtím, než se na trh dostanou příslušné výrobky. Tato potřeba se projevuje zejména v oblasti módy a v automobilovém průmyslu, kde by zpřístupnění obecné linie vzoru budoucí kolekce mohlo ohrozit

úspěch připravované obchodní operace.

Podle předchozí právní úpravy nemohl majitel průmyslového vzoru požádat o odklad zveřejnění průmyslového vzoru. Měl možnost požádat o odklad oznámení o zápisu průmyslového vzoru do rejstříku.³²

Vlastník zapsaného průmyslového vzoru má za normálních okolností určitá práva, která lze vynutit proti porušovateli jeho zapsaného průmyslového vzoru. V případě porušení průmyslového vzoru, jehož zveřejnění bylo odloženo, nelze vycházet z předpokladu, že porušovatelé vědí o existenci průmyslového vzoru. V případě porušení práv ze zapsaného průmyslového vzoru, který dosud nebyl zveřejněn, lze zahájit soudní řízení jen za podmínky, že osobě, proti níž směřuje žaloba, byly sděleny informace obsažené v rejstříku a ve spisu týkajícím se přihlášky průmyslového vzoru.³³ Z tohoto důvodu po dobu, po kterou bylo zveřejnění průmyslového vzoru odloženo, je uplatnění práva zakázat třetím osobám reprodukci a podání žaloby na vynucení práv podmíněno nutností seznámit případného porušovatele s obsahem chráněného průmyslového vzoru. S tím koresponduje úprava obsažená v ustanovení § 43 zákona č. 207/2000 Sb., podle níž ÚPV takovému, vlastníkem označenému porušovateli, umožní seznámit se se spisem týkajícím se chráněného průmyslového vzoru.³⁴

3.1.4 Rozsah ochrany

Rozsah ochrany zapsaného průmyslového vzoru je dán jeho vyobrazením zapsaným v rejstříku s výjimkou znaků, které jsou předurčeny jeho technickou funkcí nebo znaků, které musí být nutně reprodukovány v přesném tvaru a rozměrech, aby mohl výrobek, v němž je průmyslový vzor ztělesněn nebo na kterém je aplikován, být mechanicky spojen s jiným výrobkem nebo umístěn do jiného výrobku, kolem něj nebo

³² § 52 odst. 2 zákona č. 527/1990 Sb.

³³ § 38 odst. 5 zákona č. 207/2000 Sb.

³⁴ Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 207/2000 Sb.

proti němu tak, aby výrobky mohly plnit svou funkci. Do rozsahu ochrany plynoucí ze zapsaného průmyslového vzoru spadá každý průmyslový vzor, který nevyvolává u informovaného uživatele odlišný dojem. Při posuzování rozsahu ochrany se přihlíží k míře volnosti, kterou měl jeho původce při vývoji průmyslového vzoru.³⁵

Při posuzování, zda dochází k porušování práv ze zapsaného průmyslového vzoru je tedy důležitý celkový dojem podobnosti dvou řešení a nikoliv fakt, zda lze zjistit rozdíly v podrobnostech. S ohledem na fiktivní osobu informovaného uživatele je možné konstatovat, že celkový dojem, který průmyslový vzor vyvolává u informovaného uživatele se může lišit od dojmu, kterým průmyslový vzor působí na běžného spotřebitele, neboť uživatel informovaný si může všimnout rozdílů, které pro uživatele běžného patrné nejsou.³⁶

3.2 Doba trvání ochrany

Ochrana zapsaného průmyslového vzoru trvá pět let od data podání přihlášky u ÚPV.³⁷ Tato ochranná doba může být na žádost vlastníka zapsaného průmyslového vzoru opakovaně obnovována, a to vždy o pět let, až na celkovou dobu 25 let od data podání přihlášky průmyslového vzoru.³⁸ Současná právní úprava doby ochrany průmyslového vzoru je v souladu se Směrnicí č. 98/71/CE. Dřívější právní úprava na ochranu průmyslových vzorů umožňovala pětiletou dobu ochrany prodloužit pouze dvakrát, vždy o dalších 5 let, tudíž stanovila maximální patnáctiletou dobu ochrany průmyslového vzoru.

Žádost o obnovu doby ochrany průmyslového vzoru může být podána během posledního roku příslušného pětiletého období, nejpozději však v den, který se číslem a pojmenováním shoduje se dnem podání přihlášky průmyslového vzoru.³⁹ Žádost o obnovu

³⁵ § 10 odst. 1 a 2 zákona č. 207/2000 Sb.

³⁶ Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 207/2000 Sb.

³⁷ § 11 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb.

³⁸ § 11 odst. 2 zákona č. 207/2000 Sb.

³⁹ § 11 odst. 3 zákona č. 207/2000 Sb.

je spojena s úhradou správního poplatku ve výši 3.000,- Kč, pokud je požádáno o obnovu doby ochrany průmyslového vzoru o 5 let poprvé po uplynutí doby ochrany průmyslového vzoru. V případě, že je požádáno o obnovu doby ochrany průmyslového vzoru o dalších 5 let podruhé, tj. po uplynutí již jednou obnovené doby ochrany průmyslového vzoru, je taková žádost spojena s úhradou správního poplatku ve výši 6.000,- Kč. Třetí žádost o obnovu doby ochrany průmyslového vzoru o dalších 5 let je již spojena s úhradou správního poplatku ve výši 9.000,- Kč. Platná právní úprava umožňuje i podání čtvrté žádosti o obnovu doby ochrany průmyslového vzoru o dalších pět let, je však spojena s úhradou správního poplatku ve výši 12.000,- Kč. Další podání žádosti o obnovu doby ochrany nad 25 let od data podání přihlášky průmyslového vzoru již platná právní úprava neumožňuje.⁴⁰ Není-li poplatek, který je spojen s podáním žádosti o obnovu doby ochrany průmyslového vzoru uhrazen, hledí se na žádost, jakoby nebyla podána.

Nebude-li žádost o obnovu doby ochrany průmyslového vzoru podána během posledního roku příslušného pětiletého období, nejpozději však v den, který se číslem a pojmenováním shoduje se dnem podání přihlášky průmyslového vzoru, je vlastník průmyslového vzoru oprávněn takovou žádost podat do 6 měsíců ode dne, kdy měla být nejpozději podána. V takovémto případě je povinen zaplatit příslušný poplatek za žádost ve dvojnásobné výši. Nebude-li žádost podána ani v této dodatečné lhůtě, popřípadě není-li správní poplatek zaplacen v požadované výši, ochrana průmyslového vzoru zaniká k datu, kdy měla být žádost nejpozději podána. Tato úprava koresponduje s čl. 5 bis odst. 1 Pařížské unijní úmluvy.⁴¹

Práva třetích osob, které po marném uplynutí lhůty k podání žádosti o obnovu ochrany průmyslového vzoru v dobré víře započaly s využíváním průmyslového vzoru nebo k takovému využívání provedly

⁴⁰ zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

⁴¹ § 11 odst. 4 zákona č. 207/2000 Sb.

vážné a účinné přípravy, nejsou obnovou provedenou na základě dodatečného podání žádosti o obnovu dotčena.⁴²

3.3 Zánik ochrany

Právo ze zapsaného průmyslového vzoru zaniká s účinky ex nunc na základě nastalé právní skutečnosti, kterou je buď uplynutí doby ochrany anebo vzdání se práva ze zapsaného průmyslového vzoru jeho vlastníkem.⁴³

K zániku práva ze zapsaného průmyslového vzoru uplynutím ochranné doby dochází tehdy, pokud vlastník průmyslového vzoru nepodal žádost o obnovu ochrany průmyslového vzoru ani v dodatečné lhůtě, popř. tuto žádost sice podal, avšak nezaplatil příslušný správní poplatek v požadované výši. Ochrana průmyslového vzoru zaniká ke dni, kdy žádost o obnovu měla být podána nejpozději, tj. ke dni, který se číslem a pojmenováním shoduje se dnem podání přihlášky průmyslového vzoru. Nejpozději zanikají práva ze zapsaného průmyslového vzoru uplynutím 25 let od data podání přihlášky.

Druhou právní skutečností, na jejímž základě dochází k zániku zapsaného průmyslového vzoru z rejstříku vedeného ÚPV je vzdání se práva ze zapsaného průmyslového vzoru jeho vlastníkem. V tomto případě zanikne právo ze zapsaného průmyslového vzoru dnem, kdy je tato skutečnost vyznačena v rejstříku. Vážnou-li na průmyslovém vzoru práva třetích osob, ÚPV zánik průmyslového vzoru vyznačí až poté, kdy obdrží od vlastníka průmyslového vzoru důkaz o tom, že tyto třetí osoby byly o tomto záměru vlastníka průmyslového vzoru informovány.⁴⁴

Důvody zániku práva ze zapsaného průmyslového vzoru jsou převzaty z předchozí právní úpravy, vymezené zákonem č. 527/1990 Sb. Nově se zavádí jen povinnost vlastníka průmyslového vzoru informovat

⁴² § 11 odst. 5 zákona č. 207/2000 Sb.

⁴³ § 26 zákona č. 207/2000 Sb.

⁴⁴ § 26 odst. 1 a 2 zákona č. 207/2000 Sb.

třetí osoby, které mohou mít zájem na existenci práv plynoucích ze zápisu průmyslového vzoru do rejstříku, o svém úmyslu vzdát se těchto práv. Tím se vytváří prostor pro to, aby se dotčené třetí osoby mohly svých práv domáhat soudní cestou.

Právo ze zapsaného průmyslového vzoru může také zaniknout na základě rozhodnutí ÚPV o výmazu průmyslového vzoru z rejstříku. Rozhodnutí ÚPV předchází řízení zahajované buď na návrh nebo z moci úřední (*ex officio*). V řízení ÚPV zkoumá splnění podmínek pro zánik průmyslového vzoru. Pokud jsou zákonné podmínky pro zánik splněny, ÚPV je povinen vydat rozhodnutí o výmazu průmyslového vzoru z rejstříku a následně provést zápis do příslušného rejstříku. V případech, kdy bylo řízení zahájeno na návrh, může být ukončeno i vydáním rozhodnutí o zamítnutí návrhu, pokud ÚPV zjistí, že nejsou splněny zákonem stanovené podmínky pro zánik ochrany průmyslového vzoru.

Pro řízení zahajované na návrh je charakteristické uplatnění zásady dispoziční, tzn., že správní řízení je zahajováno na návrh, přičemž účastník ve svém návrhu určuje předmět řízení, kterým je ÚPV vázán. V řízení zahajovaném na návrh je však především charakteristické uplatnění zásady jednotnosti řízení a zásady projednací. Zásada jednotnosti řízení spočívá v tom, že účastník může učinit návrhy, náměty, připomínky kdykoliv v průběhu řízení. Zásada projednací pak spočívá v tom, že ÚPV je vázán důvody a důkazy, které předložili účastníci. Tato zásada souvisí se zásadou formální pravdy, podle níž se ÚPV může při zjišťování podkladů potřebných pro rozhodnutí spokojit s tím, co uvádějí jako skutkovou podstatu účastníci řízení.

Naproti tomu pro řízení zahajované z moci řízení je naopak typické uplatnění zásady oficiality, to znamená, že ÚPV je ze své úřední povinnosti povinen zjišťovat podklady potřebné pro rozhodnutí. V tomto smyslu se tedy uplatní zásada vyhledávací, též vyšetřovací či inkviziční, která souvisí se zásadou materiální pravdy, dle níž je ÚPV

povinen zjistit ex officio spolehlivě a úplně skutečný stav věci.⁴⁵

K výmazům průmyslového vzoru ex officio by však mělo docházet pouze při zjištění existence některé z veřejnoprávních překážek zápisné způsobilosti zapsaného průmyslového vzoru, vyjmenovaných v ustanovení § 27 odst. 1 písm. a), b) zákona č. 207/2000 Sb., nikoliv po uplatnění některé ze soukromoprávních překážek, uvedených v ustanovení § 27 odst. 1 písm. c) až g) citovaného zákona. ÚPV provede výmaz ex officio v případě, nebyl-li podán návrh na přepis vlastníka průmyslového vzoru osobou, které přísluší právo na ochranu průmyslového vzoru podle § 12, a to v souladu s ustanovením § 16 odst. 4 zákona č. 207/2000 Sb.

Je-li tedy dán některý ze zákonem taxativně vyjmenovaných důvodů pro výmaz průmyslového vzoru, ÚPV vymaže průmyslový vzor z rejstříku⁴⁶.

ÚPV vymaže zapsaný průmyslový vzor z rejstříku, jestliže

- a) průmyslový vzor neodpovídá pojmu průmyslového vzoru dle § 2, tj. nespočívá ve vzhledu výrobku nebo jeho části, který vyplývá ze znaků, linií, obrysů, barev, tvaru, struktury nebo materiálu výrobku samotného nebo jeho zdobení, apod.,
- b) průmyslový vzor nesplňuje požadavky kladené na něj podle § 3 až 8, tj. průmyslový vzor není nový a nevykazuje individuální povahu nebo se jedná o pouhé technické nebo konstrukční řešení, anebo poskytnutí ochrany brání rozpor s veřejným pořádkem nebo dobrými mravy,
- c) vlastník průmyslového vzoru nemá právo na průmyslový vzor podle § 12, tj. přihláška průmyslového vzoru byla podána jinou osobou než původcem nebo jeho právním nástupcem,
- d) v České republice je již průmyslový vzor přihlášen nebo chráněn zapsaným průmyslovým vzorem s dřívějším právem přednosti,

⁴⁵ Z. Slováková: *Průmyslové vlastnictví* (Lexis Nexis CZ s.r.o.), str. 19 nn.

⁴⁶ § 27 zákona č. 207/2000 Sb.

avšak byl zpřístupněn veřejnosti po dni vzniku práva přednosti napadeného průmyslového vzoru,

- e) průmyslový vzor obsahuje rozlišovací označení, které před vznikem práva přednosti průmyslového vzoru poskytuje vlastníku označení právo takové užití zakázat. Jedná s o taková označení, jejichž užívání je podle příslušných právních předpisů vyhrazeno jiným osobám, jako například o ochrannou známku s dřívějším právem přednosti, obchodní firmu zapsanou do obchodního rejstříku před vznikem práva přednosti průmyslového vzoru, apod.,
- f) představuje-li průmyslový vzor neoprávněné užití díla chráněného podle autorského práva,
- g) představuje-li průmyslový vzor zneužití některého z prvků uvedených v čl. 6 ter Pařížské unijní úmluvy nebo jiných symbolických znaků, vlajek, erbů, na které se nevztahuje článek 6 ter Pařížské unijní úmluvy, které však v příslušném členském státě představují zvláštní veřejný zájem.

Z důvodu uvedených pod písmeny a) a b) může být návrhatelem kdokoliv. Návrh na výmaz podle písm. c) je oprávněna podat pouze osoba, která na základě rozhodnutí soudu má právo na podání přihlášky průmyslového vzoru dle § 12 zákona.

Důvodem výmazu průmyslového vzoru z rejstříku dle písm. d) je kolize se starším průmyslovým vzorem, který byl zpřístupněn veřejnosti po dni podání přihlášky mladšího průmyslového vzoru či bylo uplatněno jeho právo přednosti z mezinárodní smlouvy po dni vzniku práva přednosti mladšího průmyslového vzoru a mladší průmyslový vzor je od staršího chráněn zápisem průmyslového vzoru nebo přihláškou průmyslového vzoru. Pokud tedy nastane situace, že průmyslový vzor s pozdějším právem přednosti je již zapsán do rejstříku a teprve potom je podána přihláška průmyslového vzoru úspěšně uplatňující dřívější právo přednosti, nezbyvá, než tento průmyslový vzor rovněž zapsat do rejstříku a ponechat na vlastníkově

zapsaného průmyslového vzoru s dřívějším právem přednosti, aby podal návrh na výmaz shodného průmyslového vzoru s pozdějším právem přednosti. Návrh na výmaz dle písm. d) je tudíž oprávněna podat osoba, jejíž práva jsou existencí průmyslového vzoru, resp. jeho užíváním dotčena.

Je-li důvodem výmazu „kolize s rozlišovacím označením“ podle písm. e), může tento důvod uplatnit každá osoba, která je ve smyslu platných právních předpisů výhradně oprávněna takové označení užívat. V tomto případě bude moci žádost o výmaz průmyslového vzoru z rejstříku podat například majitel zapsané ochranné známky s dřívějším právem přednosti či podnikatel, jestliže jeho obchodní firma byla v obchodním rejstříku zapsána před vznikem práva přednosti průmyslového vzoru, apod. Obdobně je tomu i v případě návrhu na výmaz dle písm. f). Bude-li tedy vlastníku průmyslového vzoru prokázáno, že jeho zapsaný průmyslový vzor představuje neoprávněné užití díla chráněného podle autorského zákona, bude takový průmyslový vzor na návrh osoby, jejíž práva jsou dotčena, vymazán z rejstříku průmyslových vzorů.

Návrh na výmaz dle písm. g) může uplatnit pouze fyzická nebo právnická osoba, která je užíváním dotčena. Důvodem výmazu průmyslového vzoru z rejstříku je v tomto případě skutečnost, že průmyslový vzor představuje zneužití např. erbů, vlajek a jiných znaků státní svrchovanosti zemí, jež jsou členem Pařížské unijní úmluvy, úředních, zkušebních, puncovních a záručních značek u nich zavedených, dále erbů, vlajek a jiných symbolických znaků, zkratk nebo názvů mezinárodních mezivládních organizací, jichž je jedna nebo více unijních zemí členem, s výjimkou těch erbů, vlajek a jiných symbolických znaků, zkratk a názvů, jejichž ochrana byla již předmětem platných mezinárodních dohod.

Má-li být zapsaný průmyslový vzor vymazán podle písm. b) nebo písm. e) až g), může být vymazán i částečně.

Návrh na výmaz zapsaného průmyslového vzoru z rejstříku

se podává u ÚPV písemně. Takový návrh musí být věcně odůvodněn a současně podložen příslušnými důkazními prostředky. Důvody výmazu včetně označení důkazů nemohou být dodatečně měněny.⁴⁷ S podáním návrhu na výmaz je navrhovatel povinen zaplatit příslušný správní poplatek ve výši 2.000,- Kč a kauci na náklady řízení ve výši 2.500,- Kč, která bude navrhovateli vrácena, jestliže se v řízení prokáže, že návrh na zahájení řízení byl podán oprávněně. Za návrh na výmaz každého dalšího průmyslového vzoru obsaženého v hromadně zapsaném průmyslovém vzoru je navrhovatel povinen uhradit správní poplatek ve výši 800,- Kč.⁴⁸

V případě podaného návrhu na výmaz ÚPV vyzve vlastníka průmyslového vzoru k vyjádření se k návrhu, k čemuž mu stanoví lhůtu. Případné nevyjádření se vlastníka průmyslového vzoru k návrhu na výmaz není na překážku rozhodnutí o návrhu na výmaz.⁴⁹

Výmaz průmyslového vzoru má účinky, jako by průmyslový vzor vůbec nebyl do rejstříku zapsán.⁵⁰ Účinky výmazu tedy nastávají zpětně (ex tunc) od počátku platnosti práv ze zapsaného průmyslového vzoru, to je ode dne podání přihlášky průmyslového vzoru.

Výmaz průmyslového vzoru z rejstříku lze provést i po jeho zániku, prokáže-li navrhovatel právní zájem.⁵¹

⁴⁷ § 29 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb.

⁴⁸ zákon č. 634/2004, o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁹ § 29 odst. 2 a 3 zákona č. 207/2000 Sb.

⁵⁰ § 28 zákona č. 207/2000 Sb.

⁵¹ § 27 odst. 6 zákona č. 207/2000 Sb.

IV.

PRÁVA VYPLÝVAJÍCÍ ZE ZAPSANÉHO PRŮMYSLOVÉHO VZORU

Zápis průmyslového vzoru poskytuje jeho vlastníku výlučné právo užívat průmyslový vzor, bránit třetím osobám užívat jej bez jeho souhlasu, poskytnout souhlas s užíváním průmyslového vzoru jiným osobám nebo na ně právo na průmyslový vzor převést. Užíváním průmyslového vzoru se rozumí zejména výroba, nabízení, uvedení na trh, dovoz, vývoz nebo užívání výrobku, ve kterém je tento průmyslový vzor ztělesněn nebo na kterém je aplikován, nebo skladování takového výrobku k uvedeným účelům.⁵² Práva ze zapsaného průmyslového vzoru náleží pouze vlastníku zapsaného průmyslového vzoru a působí erga omnes, tj. vůči všem. Jsou právy výlučnými, monopolními. Ostatní subjekty jsou povinny nezasahovat do jeho výlučných práv. Vlastník zapsaného průmyslového vzoru může uplatnit své právo vůči každému podobnému vzoru, a to i tehdy, když byl podobný průmyslový vzor vytvořen v dobré víře. Nebyl-li průmyslový vzor zveřejněn, jeho vlastník může uplatňovat práva ze zápisu vůči třetím osobám jen tehdy, není-li průmyslový vzor užíván v dobré víře.⁵³

Práva ze zapsaného průmyslového vzoru platí ode dne podání přihlášky. Vlastník zapsaného průmyslového vzoru je především oprávněn k užívání průmyslového vzoru. Užíváním průmyslového vzoru se rozumí zejména výroba, nabízení, uvedení na trh, dovoz, vývoz nebo užívání výrobku, ve kterém je tento průmyslový vzor ztělesněn nebo na kterém je aplikován, nebo skladování takového výrobku k uvedeným účelům.⁵⁴

Vlastník průmyslového vzoru je oprávněn udělit souhlas k využívání zapsaného průmyslového vzoru jinému subjektu. Souhlas (licence) k využívání zapsaného průmyslového vzoru se uděluje

⁵² § 19 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb.

⁵³ § 19 odst. 2 zákona č. 207/2000 Sb.

⁵⁴ § 19 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb.

licenční smlouvou.⁵⁵ Licenční smlouvou opravňuje poskytovatel nabyvatele ve sjednaném rozsahu a na sjednaném území k výkonu práva ze zapsaného průmyslového vzoru a nabyvatel se zavazuje k poskytování určité úplaty nebo jiné majetkové hodnoty. Smlouva vyžaduje písemnou formu.⁵⁶ Pokud by však smluvní strany chtěly, aby i změny smlouvy byly prováděny jen písemně, je vhodné to v licenční smlouvě vzhledem k textu ustanovení § 272 ObchZ výslovně sjednat. Poskytnutím licence nedochází ke změně v osobě vlastníka zapsaného průmyslového vzoru, nabyvatel licence získává pouze právo zapsaný průmyslový vzor užívat. Licence může být výlučná nebo nevýlučná. O výlučnou licenci půjde v případě, kdy bude smluvně vyloučeno právo vlastníka průmyslového vzoru poskytnout oprávnění k výkonu práva další osobě, zatímco o nevýlučnou licenci se bude jednat v případě, kdy licenční smlouva stanoví, že vlastník průmyslového vzoru je k tomu oprávněn. Účinnosti nabývá licenční smlouva až zápisem do rejstříku průmyslových vzorů.

Licenční smlouva a právní vztahy z ní vzniklé se řídí ustanovením § 508 a násl. ObchZ. Smluvní typ licenční smlouvy k zapsanému průmyslovému vzoru je tzv. relativním obchodem, který lze použít na případy, jež splňují podmínky v ustanovení § 261 odst. 1 a 2 ObchZ, tj. účastníky smlouvy jsou buď podnikatelé, přičemž při vzniku jejich závazkového vztahu plynoucího z licenční smlouvy je zřejmé s přihlédnutím ke všem okolnostem, že se týká jejich podnikatelské činnosti anebo účastníky licenční smlouvy k zapsanému průmyslovému vzoru jsou na jedné straně stát nebo samosprávná územní jednotka a na straně druhé podnikatel, přičemž závazkový vztah plynoucí z licenční smlouvy se týká jejich podnikatelské činnosti při zabezpečování veřejných potřeb. K tomuto účelu se za stát považují i státní organizace, jež nejsou podnikateli, avšak z obsahu uzavřené licenční smlouvy musí vyplývat uspokojování veřejných potřeb. V souladu s

⁵⁵ § 32 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb.

⁵⁶ § 508 odst. 1 a 2 ObchZ.

ustanovením § 262 ObchZ je možné na tuto licenční smlouvu nahlížet také jako na fakultativní obchod, na němž se strany dohodly. To znamená, že v případě licenční smlouvy k zapsanému průmyslovému vzoru lze dle ustanovení § 262 ObchZ dohodnout, že vztah, který nespadá pod vztahy uvedené v ustanovení § 261 ObchZ, se též ObchZ řídí. Jestliže však taková dohoda směřuje ke zhoršení právního postavení účastníka smlouvy, který není podnikatelem, je neplatná.

Vlastník průmyslového vzoru je rovněž oprávněn převést práva k zapsanému průmyslovému vzoru písemnou smlouvou na jinou osobu. Smlouva o převodu nabývá účinnosti vůči třetím osobám zápisem do rejstříku průmyslových vzorů. Do doby, než bude převod v rejstříku vyznačen, nemůže se právní nástupce vůči třetím osobám dovolávat práv ze zapsaného průmyslového vzoru.⁵⁷ Zapsaný průmyslový vzor může být předmětem práva zástavního. Zástavní právo k zapsanému průmyslovému vzoru vzniká zápisem do rejstříku.⁵⁸ Co se týká ostatních aspektů zástavního práva, řídí se obecnou úpravou zástavního práva obsaženou v ustanoveních § 152 a násl. OZ.

Zapsaný průmyslový vzor může být předmětem výkonu rozhodnutí.⁵⁹

Práva ze zapsaného průmyslového vzoru mohou náležet více fyzickým nebo právnickým osobám, které zákon označuje jako spoluvlastníky.⁶⁰ Přísluší-li práva ze zapsaného průmyslového vzoru spoluvlastníkům, řídí se vztahy mezi nimi obecnými předpisy o podílovém spoluvlastnictví. Pokud není spoluvlastníky dohodnuto jinak, má právo využívat průmyslový vzor každý z nich. K platnému uzavření licenční smlouvy je třeba souhlasu všech spoluvlastníků, není-li dohodnuto jinak.

Každý ze spoluvlastníků je oprávněn uplatňovat nároky z porušení nebo ohrožení práv k průmyslovému vzoru samostatně. Rovněž k

⁵⁷ § 30 zákona č. 207/2000 Sb.

⁵⁸ § 31 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb.

⁵⁹ § 31 odst. 2 zákona č. 207/2000 Sb.

⁶⁰ § 33 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb.

převodu práv ze zapsaného průmyslového vzoru na třetí osobu je zapotřebí souhlasu všech spoluvlastníků. K převodu podílu některého ze spoluvlastníků na jiného spoluvlastníka se souhlas ostatních nevyžaduje. Na třetí osobu může některý ze spoluvlastníků převést svůj podíl jen pokud žádný ze spoluvlastníků nepřijme v zákonem stanovené lhůtě jednoho měsíce písemnou nabídku převodu.⁶¹

Podle předchozí právní úpravy, vymezené zákonem č. 527/1990 Sb., bylo možno v rámci tzv. určovacího řízení zjistit, zda došlo k využití průmyslového vzoru osobou odlišnou od vlastníka průmyslového vzoru, případně, zda by k využití průmyslového vzoru mohlo v budoucnu dojít. V tomto řízení na žádost toho, kdo osvědčil právní zájem ÚPV určil, zda vnější úprava výrobku v žádosti zobrazená nebo i popsaná spadá do rozsahu ochrany určitého zapsaného průmyslového vzoru.⁶² Rozhodnutím ÚPV o určení byly vázány soudy i státní orgány. Návrh na zahájení určovacího řízení často podával subjekt, který chtěl mít jistotu, že výrobek, jež měl v úmyslu vyrábět nebo již vyráběl, nespadal do rozsahu ochrany již zapsaného průmyslového vzoru, aby tak předešel sporům z porušování práv z průmyslového vzoru. Navrhovatelem v určovacím řízení býval také vlastník průmyslového vzoru, který se domníval, že jiný subjekt využívá jeho chráněného průmyslového vzoru bez jeho souhlasu.

Současná právní úprava na ochranu průmyslových vzorů institut určovacího řízení nepřevzala. V současnosti spory o určení práva ze zapsaného průmyslového vzoru rozhodují soudy.⁶³ ÚPV o případném odnětí ochrany a přepisu vlastníka tedy nerozhoduje ve správním řízení, ale na návrh odejme vlastníku zapsaného průmyslového vzoru ochranu, jestliže z rozhodnutí soudu zjistí, že mu právo na průmyslový vzor ve smyslu § 12 nepříslušelo.⁶⁴ Návrh na odnětí ochrany je oprávněna podat pouze ta osoba, které podle rozhodnutí soudu

⁶¹ § 33 zákona č. 207/2000 Sb.

⁶² § 67 zákona č. 527/1990 Sb.

⁶³ § 15 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb.

⁶⁴ § 16 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb.

přísluší právo na průmyslový vzor, nebo její právní nástupce. Na návrh osoby, které přísluší právo na ochranu průmyslového vzoru dle § 12, tj. původce průmyslového vzoru nebo jeho právní nástupce, ÚPV zapíše tuto osobu jako vlastníka průmyslového vzoru. Návrh na přepis vlastníka průmyslového vzoru je nutno doložit rozhodnutím soudu.⁶⁵ V případě, že návrh na přepis vlastníka průmyslového vzoru nebyl osobou, které přísluší právo na ochranu průmyslového vzoru podle ustanovení § 12 zákona č. 207/2000 Sb. podáno, ÚPV provede výmaz průmyslového vzoru z rejstříku z moci úřední.⁶⁶

⁶⁵ § 16 odst. 3 zákona č. 207/2000 Sb.

⁶⁶ § 16 odst. 4 zákona č. 207/2000 Sb.

V.

OMEZENÍ PRÁV ZE ZAPSANÉHO PRŮMYSLOVÉHO VZORU, VYČERPÁNÍ PRÁV

Práva vyplývající ze zapsaného průmyslového vzoru jsou omezena tím, že se nevztahují na určitá jednání zákonem č. 207/2000 Sb. stanovená. S ohledem na účel jednání, popř. osobu jednajícího, uvedený zákon nepovažuje jednání, jež by jinak mohla být posuzována jako porušení práv plynoucích ze zapsaného průmyslového vzoru, za jednání tato práva porušující. Vlastník zapsaného průmyslového vzoru v důsledku toho je povinen taková jednání strpět.

Jedná se o případy jednání třetích osob, uvedených v ustanovení § 23 zákona č. 207/2000 Sb., uskutečněných pro neobchodní účely, pro účely experimentální a pro účely spočívající v reprodukci pro účely citace nebo výuky, za předpokladu, že tato jednání jsou slučitelná s poctivou obchodní praxí a nejsou nepřiměřeně na úkor řádnému užívání průmyslového vzoru a že je uveden zdroj.⁶⁷ Práva vlastníka vyplývající ze zapsaného průmyslového vzoru se dále nevztahují na zařízení lodí a letadel registrovaných v jiné zemi, dostanou-li se přechodně na území České republiky, na dovoz náhradních dílů a příslušenství do České republiky za účelem opravy takového dopravního prostředku a na uskutečnění oprav tohoto dopravního prostředku.

Práva vyplývající ze zapsaného průmyslového vzoru jsou rovněž omezena tzv. právem předchozího uživatele. Práva ze zapsaného průmyslového vzoru nepůsobí vůči třetím osobám, které mohou prokázat, že před datem podáním přihlášky nebo přede dnem vzniku práva přednosti započaly v České republice s užíváním průmyslového vzoru spadajícího do rozsahu ochrany zapsaného průmyslového vzoru nebo za tímto účelem učinily vážné přípravy.⁶⁸ Předpokladem však je, že užívaný průmyslový vzor byl vytvořen nezávisle na zapsaném

⁶⁷ § 23 odst. 2 zákona č. 207/2000 Sb.

⁶⁸ § 25 zákona č. 207/2000 Sb.

průmyslovém vzoru. Takovéto třetí osoby jsou v tomto případě oprávněny užívat průmyslový vzor při své podnikatelské činnosti, při které předchozí užití bylo uskutečněno nebo připravováno.⁶⁹ Pro vznik a existenci práva předchozího uživatele je tedy rozhodná doba vzniku práva přednosti.

Jestliže vlastník zapsaného průmyslového vzoru nebude ochoten uznat právo předchozího uživatele, bude o něm rozhodovat soud jako o otázce předběžné ve sporu o porušení práv ze zapsaného průmyslového vzoru.

Právo předchozího uživatele lpí na podniku a smluvně je nelze převést samostatně. Právo předchozího uživatele může být převedeno na jinou osobu pouze s podnikem nebo s jeho částí, ke které se vztahuje.⁷⁰ Jedná se o tzv. vázaný převod.

K omezení práv plynoucích ze zapsaného průmyslového vzoru může dojít také v souvislosti s přepisem vlastníka průmyslového vzoru podle ustanovení § 16 odst. 3 zákona č. 207/2000 Sb. Jak vyplývá z ustanovení § 17 odst. 2 zákona č. 207/2000 Sb. jestliže původně zapsaný vlastník průmyslového vzoru nebo třetí osoba, která od něj nabyla licenci k užívání průmyslového vzoru, před podáním žaloby dle ustanovení § 15 zákona č. 207/2000 Sb., tj. žaloby na určení oprávněného přihlašovatele, popř. vlastníka zapsaného průmyslového vzoru, užívali nebo provedli vážné přípravy k užívání průmyslového vzoru, mohou v užívání průmyslového vzoru pokračovat, pokud požádají ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy je oprávněný vlastník průmyslového vzoru uvědomí o změně zápisu průmyslového vzoru, o uzavření nevýlučné licenční smlouvy za obvyklých podmínek. To neplatí, jestliže původně zapsaný vlastník průmyslového vzoru, příp. třetí osoba, která od něj nabyla licenci k užívání, nejednali v dobré víře.

Zákon ve výše uvedeném případě chrání práva původně zapsaného

⁶⁹ § 25 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb.

⁷⁰ § 25 odst. 2 zákona č. 207/2000 Sb.

vlastníka průmyslového vzoru nebo třetí osoby, která od něj nabyla licenci k užívání průmyslového vzoru za podmínky, že tyto osoby užívali nebo vážně připravovali užití průmyslového vzoru v dobré víře a umožňuje jim v případě uzavření nevýlučné licenční smlouvy s oprávněným vlastníkem pokračovat v užívání průmyslového vzoru. Nárok na uzavření licenční smlouvy zaniká uplynutím dvouměsíční prekluzivní lhůty, která počíná běžet dnem, kdy oprávněný vlastník průmyslového vzoru uvědomil tyto třetí osoby o změně zápisu vlastníka průmyslového vzoru.

S ohledem na skutečnost, že osobám, které užívali nebo připravovali užití průmyslového vzoru v dobré víře zákon zabezpečuje nárok na další užívání tohoto průmyslového vzoru, mohou se tyto osoby při splnění podmínek stanovených zákonem domáhat uzavření licenční smlouvy i soudní cestou.

V minulosti omezoval práva ze zapsaného průmyslového vzoru stát. Příkladem byly státem udělované nucené licence k zapsanému průmyslovému vzoru. Institut nucených licencí upravoval zákon č. 8/1952 Sb. a zákon č. 84/1972 Sb. Nucenou licenci k průmyslovému vzoru bylo možno poskytnout pouze na ty průmyslové vzory, které byly chráněny patentem, nikoliv osvětlením. Nucenou licencí se převedlo právo využívat průmyslový vzor bez souhlasu majitele průmyslového vzoru na třetí osobu, a to pouze organizaci, nikoli osobu fyzickou.

Pozdější právní úprava na ochranu průmyslových vzorů, vymezená zákonem č. 527/1990 Sb., institut nucené licence již nepřevzala. Ani současná právní úprava na ochranu průmyslových vzorů, vymezená zákonem č. 207/2000 Sb., institut nucené licence neobsahuje.

Platná právní úprava na ochranu průmyslových vzorů obsahuje také institut vyčerpání práv, podle něhož se práva ze zapsaného průmyslového vzoru nevztahují na nakládání s výrobkem, ve kterém je průmyslový vzor spadající do rozsahu ochrany ztělesněn nebo na němž je aplikován, pokud byl tento výrobek uveden na trh v České

republice nebo v Evropských společenstvích nebo v jiném státě tvořícím Evropský hospodářský prostor vlastníkem zapsaného průmyslového vzoru nebo s jeho souhlasem.⁷¹ V tomto případě vlastník zapsaného průmyslového vzoru nemůže zakázat pohyb takového výrobku na trhu.

⁷¹ § 24 zákona č. 207/2000 Sb.

VI.

PRÁVNÍ PROSTŘEDKY OCHRANY PRÁV ZE ZAPSANÉHO PRŮMYSLOVÉHO VZORU

Ochrana práv vyplývajících ze zapsaného průmyslového vzoru je absolutní povahy, působí vůči každému, kdo se porušení práv ze zapsaného průmyslového vzoru dopustil. Právní prostředky ochrany těchto práv jsou soukromoprávní i veřejnoprávní povahy.

Soukromoprávní prostředky, které lze využít v souvislosti s ochranou práv plynoucích ze zapsaného průmyslového vzoru, jsou žaloby, zejména určovací, zdržovací, odstraňovací, žaloba na náhradu škody a na přiměřené zadostiučinění, patří mezi ně i návrh na vydání předběžného opatření. Jsou upraveny v OSŘ.⁷²

Konkrétním příkladem soukromoprávních prostředků ochrany práv z průmyslových vzorů může být žaloba na určení oprávněného přihlašovatele, popř. vlastníka zapsaného průmyslového vzoru, dle ustanovení § 15 zákona č. 207/2000 Sb. Tuto žalobu lze podat u příslušného soudu ve dvouleté lhůtě, která počíná běžet od zápisu průmyslového vzoru do rejstříku, avšak za předpokladu, že přihlašovatel jednal v dobré víře. Lhůta k podání žaloby na určení osoby, která má práva k průmyslovému vzoru tudíž neběží, jestliže tato osoba nejednala v dobré víře.

Je třeba chránit práva třetích osob, které postupovaly v souladu se zákonem a byly v dobré víře, když započaly s využíváním zapsaného průmyslového vzoru nebo k jeho využívání provedli vážné přípravy. Zákon č. 207/2000 Sb. proto v ustanovení § 17 upravuje nárok na uzavření licenční smlouvy mezi takovými osobami a oprávněným vlastníkem průmyslového vzoru. Pravomocným soudním rozhodnutím o právu na průmyslový vzor je ÚPV vázán a v důsledku toho je povinen přepsat průmyslový vzor na osobu, o níž soud rozhodne, že jí přísluší právo na průmyslový vzor.⁷³

⁷² Z.Slováková: *Průmyslové vlastnictví* (Lexis Nexis CZ s.r.o., Praha 2006), str. 105 nn.

⁷³ § 16 zákona č. 207/2000 Sb.

Vzhledem k tomu, že soukromoprávní prostředky ochrany práv ze zapsaného průmyslového vzoru jsou ovládány zásadou dispoziční, je pouze na vlastníku zapsaného průmyslového vzoru, zda uplatní některý z prostředků ochrany svých práv, jež mu z jeho zapsaného průmyslového vzoru plynou či nikoli.

Vlastník průmyslového vzoru může k ochraně svých práv využít rovněž veřejnoprávní prostředky, které jsou upraveny zejména v trestním zákoníku, v zákonu o přestupcích, v zákonu o ochraně spotřebitele či v zákonu o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví.

Ten, kdo neoprávněně zasáhne do práv plynoucích ze zapsaného průmyslového vzoru se může dopustit přestupku na úseku průmyslových práv podle ustanovení § 33 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Trestněprávní ochrana práv plynoucích ze zapsaného průmyslového vzoru je upravena v ustanovení § 269 TZ. Podle tohoto ustanovení je trestné úmyslné jednání spočívající v neoprávněném zásahu nikoli nepatrně do práv k chráněnému průmyslovému vzoru.

Ochrany práv ze zapsaného průmyslového vzoru v souvislosti s ochranou spotřebitele se týká zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon zakazuje klamání spotřebitele. Za takovéto jednání se považuje také nabídka nebo prodej výrobků nebo zboží porušujících některá práva duševního vlastnictví, jakož i jejich skladování za účelem nabídky nebo prodeje.⁷⁴ Odpovědnost z klamání spotřebitele je odpovědnost objektivní. Nelze se jí zprostit poukazem na skutečnost, že potřebné nebo správné údaje neposkytl výrobce, dovozce nebo dodavatel.

Zákon č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního

⁷⁴ § 8 odst. 2 zákona č. 634/1992 Sb.

vlastnictví a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon č. 191/1999 Sb.**“) opravňuje celní úřad nařídít zničení nebo jiné znehodnocení zboží, které bylo soudem uznáno za padělek nebo nedovolenou napodobeninu. Padělkem se pro účely tohoto zákona rozumí i zboží porušující práva vlastníka zapsaného průmyslového vzoru (§ 2 písm. a) bod 4 zákona č. 191/1999 Sb.) a nedovolenou napodobeninou rovněž zboží, včetně obalu, které je přímo nebo nepřímo vyrobené bez souhlasu vlastníka zapsaného průmyslového vzoru.

Vlastník průmyslového vzoru může k ochraně svých práv využít i právní prostředky, které jsou upraveny soutěžním právem a v jeho rámci zejména právem proti nekalé soutěži. Účelem úpravy soutěžního práva je zajištění poctivé, nezkreslené a zásadně neomezované hospodářské soutěže. Fyzickým a právnickým osobám účastnícím se hospodářské soutěže se za tímto účelem ukládá dbát právně závazných pravidel hospodářské soutěže a je jim zakázáno účast v hospodářské soutěži zneužívat. Nekalá soutěž představuje jednu z forem zneužívání účasti v hospodářské soutěži a jako taková je zákonem zakázána. Úprava práv proti nekalé soutěži je obsažena v ustanoveních § 44 a násl. ObchZ.

Právní ochrana průmyslových vzorů v rámci práva proti nekalé soutěži je povahy relativní, působí inter partes, tj. pouze proti osobám, které se porušení práv z průmyslového vzoru dopustily v soutěžním vztahu. Má-li být porušení práv z průmyslového vzoru posouzeno jako nekalosoutěžní jednání, musí být vždy naplněny znaky generální klauzule (§ 44 odst. 1 ObchZ), konkrétně k porušení těchto práv musí dojít v soutěžním vztahu, dané jednání musí být v rozporu s dobrými mravy soutěže a toto jednání musí být způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům. Újma tedy nemusí vzniknout, postačí, že její vznik alespoň objektivně hrozí.

Česká republika implementovala do svého právního řádu Směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2004/48/ES o vymáhání práv

k duševnímu vlastnictví ze dne 29. dubna 2004 (dále jen „**Směrnice č. 2004/48/ES**“). Stalo se tak zákonem č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví (zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví) (dále jen „**zákon č. 221/2006 Sb.**“), jež nabyl účinnosti 26. května 2006, s výjimkou § 6 a 8, které nabyly účinnosti dnem 1. ledna 2008. Tento zákon upravuje právní prostředky sloužící k vymáhání práv z průmyslového vlastnictví.

Implementace Směrnice č. 2004/48/ES do našeho právního řádu měla sloužit jako prostředek k odstraňování padělání, pirátství a porušování práv k duševnímu vlastnictví. Smyslem a účelem přijatého zákona č. 221/2006 Sb. bylo sjednocení a preciznější úprava institutů ovlivňujících vymahatelnost práv, dosud roztržitých v zákonech týkajících se vynálezů, průmyslových vzorů, užitných vzorů a dalších předmětů průmyslového vlastnictví. Nyní je úprava vymáhání práv ze všech předmětů průmyslového vlastnictví, včetně vymáhání práv ze zapsaného průmyslového vzoru, založena jediným právním předpisem, a to zmíněným zákonem č. 221/2006 Sb. Procesní ustanovení jsou po nabytí účinnosti zákona č. 221/2006 Sb. obsahem OSŘ.

Před nabytím účinnosti zákona č. 221/2006 Sb. upravoval práva, jež bylo možno uplatňovat v souvislosti s neoprávněným zásahem do práv ze zapsaného průmyslového vzoru, rovněž zákon č. 207/2000 Sb., a to v ustanoveních § 20 a 21 tohoto zákona. Tato právní úprava, zakotvená ve zmíněných ustanoveních § 20 a 21 zákona č. 207/2000 Sb., jež byla zrušena nabytím účinnosti zákona č. 221/2006 Sb., byla provedením Dohody TRIPS, jež obsahuje mimo jiné i ustanovení o prostředcích k vymáhání práv duševního vlastnictví.

Práva ze zapsaného průmyslového vzoru mohl dle právní úpravy obsažené v zákonu č. 207/2000 Sb. vymáhat pouze vlastník zapsaného průmyslového vzoru. Nyní podle ustanovení § 2 zákona č. 221/2006 Sb. nebude osobou oprávněnou k vymáhání práv pouze

vlastník zapsaného průmyslového vzoru, ale i další osoby, zejména nabyvatel licence, a to svým jménem a na vlastní účet.

Ustanovení § 2 zákona č. 221/2006 Sb. má napomáhat osobám oprávněným z licence uplatnit svá práva zejména v případech, kdy vlastník práva ze zapsaného průmyslového vzoru bude z jakýchkoli důvodů nečinný. Platí, že nabyvatel licence může vymáhat práva jen se souhlasem vlastníka. Souhlas se nevyžaduje, jestliže ve lhůtě jednoho měsíce od doručení oznámení nabyvatele o porušení či ohrožení práv nezahájil vlastník řízení ve věci porušování či ohrožení práva sám.⁷⁵ Tímto ustanovením není dotčena povinnost stanovená v ustanovení § 514 ObchZ, podle něhož, je-li nabyvatel licence omezován ve výkonu práva jinými osobami nebo zjistí-li, že jiné osoby toto právo porušují, je povinen bez zbytečného odkladu podat o tom zprávu poskytovateli licence a ten je povinen bez zbytečného odkladu učinit potřebná právní opatření k ochraně výkonu práva nabyvatele.

Oprávněnými osobami budou dle zákona č. 221/2006 Sb. také profesní organizace ochrany práv, které jsou řádně uznávány jako organizace oprávněné zastupovat vlastníky práv.

Oprávněným osobám zákon č. 221/2006 Sb. v ustanovení § 3 přiznává právo na informace, jehož úkolem má být výrazné posílení oprávněné osoby v boji proti porušování jejich práv. Právo na informace bylo v oblasti průmyslového vlastnictví zavedeno přijetím zákona č. 116/2000 Sb., kterým se mění některé zákony na ochranu průmyslového vlastnictví, který do jednotlivých právních předpisů na ochranu průmyslového vlastnictví implementoval ustanovení článku 47 Dohody TRIPS.

Jakkoliv bylo právo na informace již v právních řádech zakotveno, tak v ustanovení § 3 zákon č. 221/2006 Sb. detailně stanoví, na které informace má osoba oprávněná vymáhat dodržování průmyslových práv nárok. Právo na informace lze uplatnit vůči třetí osobě, která v obchod-

⁷⁵ § 2 odst. 2 zákona č. 221/2006 Sb.

ním měřítku držela zboží porušující právo nebo užívala službu porušující právo nebo poskytovala služby používané při činnostech porušujících právo nebo byla těmito osobami označena jako účastník na výrobě, skladování, zpracování nebo distribuování zboží či poskytování služeb. Je možné dovodit, že povinnost informovat se nebude vztahovat na spotřebitele jednajícího v dobré víře. Nejsou-li informace poskytnuty dobrovolně, lze se jich domáhat i soudně. Právo na tyto informace však není absolutní, neboť zůstávají nedotčena práva podle zvláštních právních předpisů (povinnost mlčenlivosti).

Podle zákona č. 221/2006 Sb. dojde-li k neoprávněnému zásahu do práv plynoucích ze zapsaného průmyslového vzoru, může se oprávněná osoba v souladu s ustanovením § 4 odst. 1 tohoto zákona domáhat u soudu toho, aby se porušovatel zdržel jednání, jímž dochází k porušení nebo ohrožení práva a následky ohrožení nebo porušení byly odstraněny, a to zejména

- stažením výrobků z trhu, jejichž výrobou nebo uvedením na trh nebo skladováním došlo k ohrožení nebo porušení práva,
- trvalým odstraněním nebo zničením výrobků, jejichž výrobou nebo uvedením na trh nebo skladováním došlo k ohrožení nebo porušení práva,
- stažením, trvalým odstraněním nebo zničením materiálů, nástrojů a zařízení určených nebo používaných výlučně nebo převážně při činnostech porušujících nebo ohrožujících právo.

Stažení výrobků z trhu bude přicházet v úvahu v těch případech, kdy nelze vyloučit, že mezi vlastníkem práva ze zapsaného průmyslového vzoru, příp. oprávněnou osobou a porušovatelem práva dojde k dohodě, jež by z porušovatele učinila oprávněného uživatele práv ze zapsaného průmyslového vzoru. Trvalé odstranění z trhu bude přicházet v úvahu tehdy, jestliže takováto dohoda nebude přicházet v úvahu, např. z důvodu nedostatečné kvality zboží, apod. Stažení z trhu a definitivní stažení z trhu přichází v úvahu jen u výrobků i služeb, které porušují právo z průmyslového vzoru, zničení přichází

v úvahu nejen u výrobků, ale i nástrojů či materiálů, které byly hlavně používány při výrobě nebo zpracování takového zboží. Tato opatření jsou vykonávána na náklady porušovatele.⁷⁶

Soud však zničení nenařídí, jestliže by porušení práva mohlo být odstraněno jinak a zničení by bylo nepřiměřené tomuto porušení. Budou-li opatření k nápravě směřovat proti výrobkům, materiálům, nástrojům či zařízením, které nejsou ve vlastnictví porušovatele práva, soud přihlédne k zájmům třetích osob, zejména spotřebitelů a osob jednajících v dobré víře.⁷⁷ Předchozí právní úprava, vymezená v zákonu č. 207/2000 Sb., jež upravovala právo na zničení výrobků, materiálů a nástrojů, stanovila, že soud zničení nenařídí, nejsou-li tyto výrobky ve vlastnictví toho, proti němuž návrh směřuje.

Oprávněné osoby se mohou u soudu domáhat výše uvedených nároků nejenom vůči porušovateli svých práv, ale vůči každému, jehož prostředky či služby jsou užívány třetími osobami k porušování práv.⁷⁸ Uvedené nároky lze uplatnit tedy rovněž proti každému, kdo sám o sobě právo ze zapsaného průmyslového vzoru neporušuje, ale například svou činností umožňuje, aby právo vlastníka ze zapsaného průmyslového vzoru porušovaly třetí osoby. Takový nárok lze například použít vůči osobě, které zhotoví formu, díky níž je porušovatel schopen napodobovat průmyslový vzor nebo proti výrobcí šablon, které umožňují padělat průmyslový vzor. Soud bude mít možnost na základě žaloby proti těmto osobám vyslovit zákaz činnosti, jež napomáhá při porušování práv ze zapsaného průmyslového vzoru.⁷⁹

Namísto shora uvedených opatření však soud může nařídít na návrh porušovatele práv zaplacení peněžního vyrovnání oprávněné osobě, a to tehdy, pokud porušovatel nevěděl ani nemohl vědět o tom, že průmyslové právo třetí osoby ohrozil nebo porušil a jestliže by porušovateli tato opatření způsobila nepřiměřenou újmu a peněžní

⁷⁶ Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 221/2006 Sb.

⁷⁷ § 4 odst. 2 zákona č. 221/2006 Sb.

⁷⁸ § 4 odst. 3 zákona č. 221/2006 Sb.

⁷⁹ Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 207/2000 Sb.

vyrovnání s oprávněnou osobou se jeví dostatečným.⁸⁰ V některých případech totiž uvedená opatření mohou znamenat citelný zásah do majetkového postavení osoby, která sice právo ze zapsaného průmyslového vzoru ohrozila nebo porušila, avšak nekonala tak ani z nedbalosti. Proto zákon č. 221/2006 Sb. v ustanovení § 4 odst. 4 umožňuje jako alternativu nápravných opatření na návrh porušovatele práv tato opatření nahradit povinností finálního vyrovnání.⁸¹

Oprávněné osobě, jejímuž návrhu bylo vyhověno, může soud přiznat v rozsudku právo uveřejnit rozsudek na náklady porušovatele, který ve sporu neuspěl a podle okolností určit i rozsah, formu a způsob uveřejnění.⁸²

Oprávněná osoba má dle ustanovení § 5 zákona č. 221/2006 Sb. právo na náhradu škody, vydání bezdůvodného obohacení, které získal porušovatel v důsledku ohrožení nebo porušení práva a přiměřené zadostiučinění, byla-li zásahem do práv způsobena nemajetková újma. Přiměřené zadostiučinění může spočívat i v peněžitém plnění. Směrnice č. 2004/48/ES uložila povinnost členským státům zajistit, aby soudní orgány uložily tomu, kdo se vědomě dopustil porušování práv k průmyslovému vzoru, povinnost k náhradě škody, kterou skutečně utrpěla osoba oprávněná vymáhat práva z průmyslového vzoru.

Ustanovení § 5 zákona č. 221/2006 Sb. se týká dvou základních institutů soukromého práva, a to odpovědnosti za škodu a odpovědnosti za bezdůvodné obohacení. Obecně jsou tyto instituty upravovány nárokem na náhradu škody vzniklé v důsledku takového protiprávního jednání podle ustanovení § 420 a násl. OZ, právem na vydání bezdůvodného obohacení podle § 451 a násl. OZ, nárokem na přiměřené zadostiučinění za nemajetkové újmy způsobené tímto protiprávním jednáním včetně přiměřeného zadostiučinění poskytnutého v peněžité podobě a práva žádat zveřejnění soudního rozhodnutí na náklady žalovaného. Zákon č. 221/2006 Sb. však

⁸⁰ § 4 odst. 4 a 5 zákona č. 221/2006 Sb.

⁸¹ Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 221/2006 Sb.

⁸² § 4 odst. 5 zákona č. 221/2006 Sb.

upravuje tuto problematiku v souladu s úpravou náhrady škody, bezdůvodného obohacení a přiměřeného zadostiučinění za nemajetkové újmy tak, jak vyplývá z právní úpravy obsažené v OZ, neboť by se jednalo o neodůvodněný rozdíl oproti vymáhání těchto náhrad z jiného právního titulu.⁸³

Soud může na návrh stanovit náhradu škody, výši bezdůvodného obohacení, které získal porušovatel v důsledku ohrožení nebo porušení práva a přiměřené zadostiučinění paušální částkou nejméně ve výši dvojnásobku licenčního poplatku, který by byl obvyklý při získání licence k užívání práva v době neoprávněného zásahu do něj.

Soud může na návrh také stanovit náhradu škody, výši bezdůvodného obohacení, které získal porušovatel v důsledku ohrožení nebo porušení práva a přiměřené zadostiučinění, jestliže porušovatel při výkonu činnosti nevěděl ani nemohl vědět, že svým jednáním porušuje práva, paušální částkou nejméně ve výši licenčního poplatku, který by byl obvyklý při získání licence k užívání práva v době neoprávněného zásahu do něj.

Při stanovení výše náhrady škody, bezdůvodného obohacení a přiměřeného zadostiučinění soud přihlédne ke všem odpovídajícím okolnostem, jako jsou například nežádoucí hospodářské důsledky včetně ušlého zisku, který oprávněná osoba utrpěla, k neoprávněným ziskům porušovatele práv a případně i k jiným, než hospodářským hlediskům, jako je například morální újma způsobená oprávněné osobě porušovatelem.⁸⁴

Bylo-li navrhováno ve věcech týkajících se porušení práv ze zapsaného průmyslového vzoru vydání předběžného opatření, mohl soud až do nabytí účinnosti zákona č. 59/2005 Sb., kterým se mění OSŘ (dále jen „**zákon č. 59/2005 Sb.**“), tj. do 1. dubna 2005, a to v souladu s ustanovením § 22 zákona č. 207/2000 Sb., požadovat po navrhovateli složení jistoty. Ustanovení § 22 zákona č. 207/2000 Sb.

⁸³ Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 221/2006 Sb.

⁸⁴ § 5 zákona č. 221/2006 Sb.

bylo s účinností od 1. dubna 2005 zákonem č. 59/2005 Sb. zrušeno. Nyní se na předběžné opatření v případě porušení práv ze zapsaného průmyslového vzoru použije pouze právní úprava stanovená v OSŘ.

Ustanovení § 22 zákona č. 207/2000 Sb. bylo promítnutím úpravy vyjádřené v Dohodě TRIPS. Právní úprava týkající se složení jistoty byla zavedena v souvislosti s plněním závazku vyplývajícího pro Českou republiku konkrétně z čl. 50 odst. 3 Dohody TRIPS. V případě složení jistoty se jednalo o finanční částku, jejímž účelem bylo jednak zabránit zneužití ochrany poskytované vlastníku zapsaného průmyslového vzoru a jednak nahradit škodu vzniklou tomu, proti němuž návrh směřoval v případě neopodstatněného návrhu. V případě, že soud navrhovateli předběžného opatření nařídil složení jistoty, zákon č. 207/2000 Sb. v ustanovení § 22 odst. 2 ukládal navrhovateli složit jistotu nejpozději do sedmi dnů od podání návrhu. Soud pak o návrhu na předběžné opatření musel rozhodnout nejpozději do sedmi dnů ode dne, kdy se dozvěděl, že navrhovatel jistotu složil. Nenavrhnul-li soud složení jistoty, rozhodl o návrhu na předběžné opatření nejpozději do 7 dnů poté, co byl návrh podán.

VII.

PRŮMYSLOVÉ VZORY A DÍLA UŽITÉHO UMĚNÍ

Tvůrce průmyslového vzoru se snaží vytvořit takový vzhled výrobku, který bude uspokojovat kromě požadavků funkčnosti výrobku i estetické požadavky spotřebitele. Průmyslové vzory proto mají blízko k autorským dílům, převážně dílům užitého umění.

Ochrana výrobku právem na ochranu průmyslových vzorů a autorským právem se od sebe z hlediska svého obsahu, vzniku a trvání podstatně liší. Autorskoprávní ochrana se poskytuje proti imitaci díla, tj. proti provedení, které je totožné ve všech částech a znacích s originálem a nikoli proti provedení díla, které je původnímu dílu pouze podobné. Vznik autorského práva není podle současné právní úpravy vázán na žádný formální akt, jímž může být přihlášení, registrace. Právní jistota autorů a jejich případné postavení v případném soudním sporu je tak obvykle nižší než právní jistota vlastníků zapsaných průmyslových vzorů, jejichž vznik je závislý na jejich zápisu v rejstříku průmyslových vzorů. Z tohoto důvodu právní řády některých států (příkladem jsou USA) vyžadují, aby autoři svá díla registrovali, registrace je obvykle podmínkou uplatnění žalobních nároků.⁸⁵ Doba ochrany autorským právem je značně delší, než ochrana průmyslovým vzorem a trvá po dobu života autora či déle, také získání autorskoprávní ochrany je jednodušší, než získání ochrany průmyslovým vzorem.

Stejný předmět (výrobek) lze chránit jak právem autorským, tak i právem na ochranu průmyslových vzorů. Jedná se zejména o díla užitého (aplikovaného) umění, tedy taková díla, která je možné reprodukovat neboli opakovaně vyrábět technickými prostředky anebo ručně. Jsou určena také k tomu, aby sloužila jako předměty denní potřeby.

Použijeme-li autorskoprávní ochranu na předměty děl užitého

⁸⁵ P. Koukal: *Průmyslové vzory a díla užitého umění* (Průmyslové vlastnictví č. 1-2/2007), str. 11 nn.

umění, která lze opakovaně vyrábět, pak musí být provedení průmyslového vzoru vytvořené činností autora a musí působit esteticky na city prostřednictvím smyslových vizuálních prožitků. Pro typ autorskoprávní ochrany se proto hodí zejména plošné a prostorové vzory. U autorskoprávního typu ochrany děl užitého umění je možné použít určitých uměleckých prvků, které jsou však v důsledku požadavku novosti často vyloučeny u průmyslověprávního typu.

Čl. 17 Směrnice 98/71/ES ukládá členským státům Evropského společenství povinnost, aby průmyslové vzory byly rovněž způsobilé ochrany i prostřednictvím autorského práva. Členským státům Evropského společenství se ponechává na vlastním uvážení stanovení si podmínek autorskoprávní ochrany v těchto případech, rozhodující je však skutečnost, že předměty chráněné právem průmyslových vzorů mají alespoň do určité míry rovněž podléhat ochraně práva autorského.

V českém právním řádu je závazek vyplývající z čl. 17 Směrnice 98/71/ES implementován jednak v ustanovení § 105 AutZ a dále v ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 207/2000 Sb. V obou případech jde o promítnutí principu souběhu právních režimů ochrany.

7.1 Ochrana průmyslových vzorů a děl užitého umění dle Bernské úmluvy

Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl z 9. září 1886 (vyhl.č.133/1980 Sb.) ve znění poslední revize v Paříži ze dne 24.7.1971 (dále jen „**Bernská úmluva**“), jakožto úmluva upravující problematiku autorských práv, rozlišuje v současné době mezi díly užitého umění, která jsou chráněna autorským právem (čl. 2 odst. 1) a mezi průmyslovými vzory (čl. 2 odst. 7) chráněnými zvláštním způsobem. Bernská úmluva dále v ustanovení čl. 7 odst. 4 stanoví, že státy mohou stanovit u fotografických děl a děl užitého umění (pokud jsou chráněna jako díla umělecká) kratší dobu ochrany, než u jiných druhů děl (tato doba nesmí být kratší, než období dvaceti pěti let od vytvoření takového díla). Úmluva stanoví, že závazek chránit

díla užitého umění se vztahuje pouze na ty předměty ochrany, které jsou považovány za umělecká díla. Předně je však v tomto ustanovení zakotven závazek chránit díla užitého umění, stejně jako poskytovat ochranu průmyslovým vzorům.

Bernská úmluva ponechává na státech, jakým způsobem poskytnou ochranu osobitěmu vzhledu výrobků, zda-li si zvolí ochranu prostřednictvím autorského práva či zda si zvolí ochranu prostřednictvím zvláštní ochrany průmyslových vzorů, popř. obojí cestou. Zároveň však řeší konflikt mezi různými druhy ochrany v jednotlivých státech. Pokud tedy ve státě původu, tj. ve státě, kde bylo dílo vytvořeno, je dílu poskytována ochrana průmyslověprávní, jakožto průmyslovému vzoru, lze se v ostatních státech Bernské unie dovolávat ochrany pouze opět cestou průmyslověprávní, v případě, že takovou ochranu státy poskytují. Pokud ji neposkytují, budou díla užitého umění chráněna jako díla umělecká. Může tedy nastat situace, kdy bude dílo chráněno v jednom státě jako průmyslový vzor, v jiném státě bude totéž dílo chráněno jako dílo užitého umění se zkrácenou dobou ochrany (ne kratší, než 25 let od vytvoření) a ve třetím státě bude dílo chráněno jako dílo umělecké s tzv. normální dobou ochrany, tj. po dobu života autora a 70 let po jeho smrti.

7.2 Ochrana průmyslových vzorů a děl užitého umění dle Dohody TRIPS

Dohoda TRIPS sice obsahuje většinu ustanovení, které nacházíme již v Bernské úmluvě (čl. 9 odst. 1), avšak jde dále co se týká podmínek a délky ochrany. Dohoda TRIPS stanoví v článku 25 závazek, aby členské státy poskytovaly ochranu nezávisle vytvořeným průmyslovým vzorům, které jsou původní a nové. Doba platnosti možné ochrany má činit nejméně 10 let (čl. 26 odst. 3). Obsahem práva majitele chráněného průmyslového vzoru je především právo zabránit třetím osobám v neoprávněném komerčním nakládání s průmyslovým vzorem (čl. 26 odst. 1).

7.3 Souhlas dílo užít a výlučná práva vlastníka průmyslového vzoru

V případě, kdy autor uděluje souhlas s tím, aby objednatel, který autorovi zadal vytvoření průmyslového vzoru, přihlásil dílo jako průmyslový vzor, dává tímto úkonem souhlas i k následnému užití průmyslového vzoru ve smyslu § 19 a násl. zákona č. 207/2000 Sb. Objednatel nemusí mít výslovný souhlas k dalšímu užití autorského díla jako průmyslového vzoru, neboť objednatel přihlašuje průmyslový vzor právě proto, aby jej užíval, a to výlučně. Vzhledem k tomu, že práva k průmyslovému vzoru jsou práva absolutní povahy, působí erga omnes (proti všem), lze se domnívat, že souhlas autora s přihlášením průmyslového vzoru je současně projevem vůle k užití díla ve smyslu ustanovení § 47 odst. 2 AutZ. Znamená to, že v takovém případě je autor sám povinen zdržet se výkonu práva užít dílo, a to všemi způsoby, které vyplývají z ustanovení § 19 a násl. zákona č. 207/2000 Sb. Problém může spočívat v časovém úseku, po který je licence udělena, stejně je tomu v otázce formy licence. Licenční smlouva obsahující právo přihlásit autorské dílo jako průmyslový vzor musí mít jakožto licence pojmově výhradní písemnou formu (§ 46 odst. 4 AutZ). Otázka trvání takové licence by však měla být, a to s ohledem na možnost obnovy zápisu průmyslového vzoru, ve smlouvě výslovně řešena. Je možné vázat maximální délku trvání licence na rozvazovací podmínku zániku či výmazu průmyslového vzoru, popř. na určitý časový úsek s tím, že by si nabyvatel měl být vědom skutečnosti, že práva vyplývající se zápisu průmyslového vzoru jsou nejen časově omezena, ale současně je prodlužování doby platnosti vázáno na provedení určitého právního úkonu, kterým je žádost o obnovu zápisu průmyslového vzoru a zaplacení poplatku. Současně je možné, aby si strany sjednaly licenční smlouvu s delším časovým rozsahem, než je maximální doba platnosti průmyslového vzoru.

7.4 Výmaz průmyslového vzoru a autorská práva

Otázku vzájemné kolize ochrany díla dle zákona o průmyslových vzorech a podle autorského zákona řeší jediné ustanovení § 27 odst. 1 písm. f) zákona č. 207/2000 Sb., jež se týká výmazu průmyslového vzoru. Dle tohoto ustanovení ÚPV vymaže průmyslový vzor z rejstříku, pokud průmyslový vzor představuje neoprávněné užití díla chráněného podle autorského zákona. Návrh na výmaz může podat pouze osoba, jejíž práva jsou dotčena.

Dle ustanovení § 27 odst. 1 písm. f) zákona č. 207/2000 Sb. je tedy možno bránit se až vůči neoprávněnému užití takového díla, které již bylo jako průmyslový vzor zapsáno do rejstříku. V takovém řízení o výmazu musí nejprve správní orgán, který řízení o výmazu průmyslového vzoru z rejstříku vede, jímž je ÚPV, vyřešit otázku, zda skutečně zapsaný průmyslový vzor představuje neoprávněné užití autorského díla. S ohledem na zásadu rychlosti a hospodárnosti správního řízení, jakož i s ohledem na zásadu legality a dělby státní moci, jež se uplatňují v řízení před správním orgánem, se jeví nejefektivnější, aby ÚPV po obdržení takového návrhu na výmaz průmyslového vzoru přerušil řízení a vyzval navrhovatele výmazu, aby podal k soudu žalobu, z níž vyplýne, zda-li v daném případě skutečně bylo neoprávněně užito autorské dílo.

V případě, že sám navrhovatel výmazu podá návrh na výmaz průmyslového vzoru z rejstříku i z jiných důvodů, než jsou uvedeny v ustanovení § 27 odst. 1 písm. f) zákona č. 207/2000 Sb., především půjde o výmazové důvody dle ustanovení § 27 odst. 1 písm. a), b) a c) zákona č. 207/2000 Sb., tak v této souvislosti si bude muset ÚPV učinit nejdříve úsudek o tom, že zda v daném případě nedochází ke kolizi se starším průmyslovým vzorem. Pokud ÚPV shledá, že napadený zapsaný průmyslový vzor byl skutečně do rejstříku zapsán v rozporu se zákonem č. 207/2000 Sb., a to například z důvodu, že spadá do rozsahu ochrany staršího průmyslového vzoru, který je v návrhu na výmaz současně označován i jako autorské dílo, nemusí se již dále zabývat

autorskoprávní námitkou dle ustanovení § 27 odst. 1 písm. f) zákona č. 207/2000 Sb., neboť pro rozhodnutí o výmazu bude postačující, pokud dojde k naplnění výmazového důvodu dle ustanovení § 27 odst. 1 písm. b) zákona č. 207/2000 Sb. Jestliže však ÚPV neshledá, že by napadený průmyslový vzor spadal do rozsahu ochrany staršího průmyslového vzoru a návrhovatel by současně namítal, že došlo k neoprávněnému užití autorského díla, měl by se ÚPV s danou námitkou vypořádat.

Aby mohla být autorskoprávní námitka shledána oprávněnou, musí dojít k užití díla neoprávněně. AutZ definuje které užití je oprávněné a které nikoliv. Nejdříve je třeba zjistit, zda se nejedná o dílo volné (§ 27 a 28 AutZ). Dále se ověří, zda se vůbec jedná o užití díla. Například užití díla pro osobní potřebu dle ustanovení § 30 AutZ se nepovažuje za užití díla. Poté se vyloučí možnost, že se na užití díla vztahuje některá z bezúplatných zákonných licencí (§ 30a až 39 AutZ). Poté je třeba zjistit, zda dílo bylo použito se souhlasem autora, popř. nositele majetkových práv – zaměstnavatele.

Otázkou zůstává, zda může dojít k výmazu průmyslového vzoru také v případě, kdy dojde k zásahu do osobnostních práv autora, například kdy bude popíráno autorovo autorství nebo budou provedeny neoprávněné změny díla. AutZ pojem užití chápe jako majetkové právo autora, které je definováno v ustanovení § 12 odst. 4 AutZ. a následně v ustanoveních § 13 až 23 AutZ. Lze však dospět k závěru, že pokud dojde k zásahu do osobnostních práv autora, musí současně dojít i k neoprávněnému užití díla. Například při provedení neodsouhlasených změn díla je sice dílo použito na základě souhlasu autora, avšak nikoliv na základě souhlasu kvalifikovaného, resp. užití změněného díla je neoprávněným užitím, neboť je v rozporu s ustanovením § 11 odst. 3, případně § 51 AutZ. S ohledem na to bude třeba pod pojmem neoprávněné užití zahrnovat i případy, kdy dílo bylo neoprávněně zveřejněno, případně, kdy v přihlášce průmyslového vzoru nebyl uveden jako původce autor, popř. tam uveden byl, ačkoliv si přál své autorství (původcovství) utajit.

Z ustanovení § 41 AutZ vyplývá, že se v případě udělení výhradní licence (a tedy i licence k přihlášení průmyslového vzoru) bude moci domáhat výmazu práv v zásadě pouze licenciát, nikoliv autor. Autor se může v takovém případě sám domáhat určení autorství a práva na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění, případně na zveřejnění rozsudku v takovém sporu.

Práva k autorskému dílu nelze, na rozdíl od práv k průmyslovému vzoru, žádným zásahem správního orgánu vymazat. Je však možné autorská práva k autorskému dílu omezit. K takovému omezení může dojít buď na základě zákona nebo na základě souhlasu autora. Výkon autorských práv může dále omezit i soud dle ustanovení § 3 odst. 1 OZ.

V případech, kdy autor zjistí, že byla u ÚPV podána přihláška průmyslového vzoru, který může představovat neoprávněné užití jeho autorského díla, se má možnost bránit tak, že zahájí spor o právo na průmyslový vzor. V daném sporu musí prokázat své autorství, přičemž současně musí namítat, že nepravý původce průmyslový vzor nevytvořil vlastní tvůrčí činností.

V případě, že došlo při přihlášení průmyslového vzoru ke změně díla, tak mohou nastat dvě varianty. Buď došlo ke vzniku neoprávněného odvozeného díla, tj. došlo k neoprávněnému tvůrčímu zpracování díla nebo došlo k tzv. devalvací původního díla v tom směru, že již nesplňuje požadavky jedinečnosti kladené autorským právem. V prvním případě bude muset soud posoudit, zda a do jaké míry je tvůrčí činnost přihlašovatele průmyslového vzoru skutečně vlastní, v druhém případě pokud někdo devaluje určitý výtvar, nelze tvrdit, že konal tvůrčí duševní činnost, a proto není původcem průmyslového vzoru.⁸⁶

Autor může vyvolat spor o právo na průmyslový vzor podáním žaloby na určení do dvou let od zápisu průmyslového vzoru do rejstříku (§ 15 odst. 2 zákona č. 207/2000 Sb.). Po této lhůtě pouze

86 P. Koukal. *Průmyslové vzory a díla užitého umění* (Průmyslové vlastnictví 7-8/ 2007), str. 115

tehdy, jestliže přihlašovatel nejednal v dobré víře. Po uplynutí dvouleté lhůty se však může domáhat výmazu průmyslového vzoru dle ustanovení § 27 odst. 1 písm. f) zákona č. 207/2000 Sb., a to pokud průmyslový vzor představuje neoprávněné užití díla chráněného podle autorského zákona.

Lze konstatovat, že v českém právním řádu se uplatňuje princip částečného souběhu režimů právní ochrany, tj. režimu autorskoprávního a režimu ochrany průmyslových vzorů.

VIII.

Z JUDIKATURY SPRÁVNÍCH ROZHODNUTÍ ÚŘADU PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ VE VĚCECH PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ

K otázce zamítnutí žádosti o povolení obnovy řízení o přihlášce průmyslového vzoru:

Předseda ÚPV na návrh rozkladové komise ve věci rozkladu podaného dne 9.7.2008 přihlašovatelkou P.K. proti rozhodnutí ÚPV ze dne 25.6.2008 o zamítnutí žádosti o povolení obnovy řízení o přihlášce průmyslového vzoru, sp. zn. PVZ 2007-37079 o názvu „Výcviková pomůcka“, po přezkoumání napadeného rozhodnutí rozhodl, že podle ustanovení § 90 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SpŘ“), se napadené rozhodnutí zrušuje a věc se vrací orgánu prvního stupně řízení k novému přezkoumání. V této věci bylo s odvoláním na ustanovení § 66 odst. 1 písm. c) SpŘ vydáno usnesení o zastavení řízení o přihlášce průmyslového vzoru z důvodu, že přihlašovatelka ve stanovené lhůtě nepodala nová vyobrazení ani se nevyjádřila k doplnění názvu přihlášky a neodstranila tudíž nedostatky přihlášky průmyslového vzoru, což znemožnilo pokračovat v řízení o předmětné přihlášce. Usnesení nabylo právní moci dne 15.12.2007, neboť proti němu nebyl v zákonné lhůtě podán rozklad jako řádný opravný prostředek. Dne 16.5.2008 byla ÚPV doručena žádost o obnovu řízení, podaná přihlašovatelkou, v níž přihlašovatelka uvedla, že k nedodání potřebných dokladů došlo v důsledku nekorektního jednání patentového zástupce, který přihlašovatelku nepravdivě informoval, nepředával jí výsledky průzkumu ani následná rozhodnutí ÚPV. V příloze předložila přihlašovatelka nová vyobrazení průmyslového vzoru. Dne 25.6.2008 bylo vydáno rozhodnutí ÚPV, kterým byla žádost o povolení obnovy zamítnuta. V odůvodnění se zejména uvádí, že nebyly splněny podmínky uvedené v ustanovení § 100 odst. 1 a 2 SpŘ a dále, že ÚPV nenese odpovědnost za to, že zástupce nevyrozumí o

obsahu písemnosti zastoupeného. Proti tomuto rozhodnutí podala přihlašovatelka dne 9.7.2008 rozklad, v němž žádá, aby rozhodnutí ÚPV o zamítnutí její žádosti o obnovu bylo přehodnoceno. K tomu odvolací orgán uvedl, že přestože s právní kvalifikací rozhodnutí v zásadě souhlasí, dospěl k závěru, že zamítnutí žádosti bylo koncipováno na důsledném procedurálním formalismu, který se ve svém výsledku míjí jak s účelem řízení o přihlášce průmyslového vzoru, tak i se základními zásadami činnosti správního orgánu ve smyslu ustanovení § 2 odst. 3 a 4 a § 4 odst. 1 SpŘ. Přihlašovatelka byla na svých právech zkrácena nezodpovědným jednáním zástupce, jednala v dobré víře a jakmile se dozvěděla o pravém stavu věci, nedostatky přihlášky se pokusila odstranit dodáním nových vyobrazení. Orgán prvního stupně tak v obnoveném řízení znovu posoudí přihlášku průmyslového vzoru na základě nových vyobrazení předmětu přihlášky.

K otázce zamítnutí přihlášky průmyslového vzoru ve znění „Stojan na časopisy“:

Předseda ÚPV na návrh rozkladové komise ve věci rozkladu podaného dne 24.10.2005 přihlašovatelem, společností C., proti rozhodnutí ÚPV ze dne 11.10.2005, o zamítnutí přihlášky průmyslového vzoru, zn.sp. PVZ 2005-36107, o názvu „Stojan na časopisy“, po přezkoumání napadeného rozhodnutí rozhodl tak, že podle ustanovení § 59 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon č. 71/1967 Sb.**“), se napadené rozhodnutí zrušuje a předmětná přihláška průmyslového vzoru se postupuje orgánu prvního stupně řízení k novému projednání a rozhodnutí.

Ve shora uvedené věci bylo s odvoláním na ustanovení § 37 odst. 6 zákona č. 207/2000 Sb. vydáno rozhodnutí o zamítnutí této přihlášky průmyslového vzoru s odůvodněním, že na základě výsledku průzkumu bylo přihlašovateli zprávou ze dne 8.6.2005 sděleno, že předmět přihlášky, s právem přednosti ode dne 5.5.2005, nelze podle ustanovení

§ 9 cit. zákona zapsat do rejstříku, neboť je v rejstříku zapsán shodný předmět, a to průmyslový vzor č. 32843, který má dřívější právo přednosti. Protože přihlašovatel tuto námitku ÚPV ve stanovené lhůtě nevyvrátil a v podání ze dne 27.9.2005 pouze uvedl, že názor ÚPV je oprávněný, bylo o přihlášce rozhodnuto jak uvedeno. Proti tomuto rozhodnutí podal přihlašovatel v zákonem stanovené lhůtě rozklad, ve kterém uvedl, že rozhodnutí prvního stupně řízení se opírá o zapsaný průmyslový vzor č. 32843 o názvu „Prezentační stojan“, který byl přihlášen pracovníky, jež odešli z jeho společnosti. Podle přihlašovatele byl předmět tohoto kolizního průmyslového vzoru veřejně využíván jeho společností již v době podání jeho přihlášky, proto dne 26.9.2005 podal návrh na výmaz tohoto namítaného průmyslového vzoru č. 32843 z rejstříku. V této souvislosti přihlašovatel dále uvedl, že dne 30.9.2005 požádal ÚPV o pozastavení řízení o předmětné přihlášce průmyslového vzoru do doby vyřízení zmíněného návrhu na výmaz. Tato žádost však nebyla ÚPV akceptována, neboť zákon č. 207/2000 Sb. institut pozastavení řízení nezná. V závěru rozkladu přihlašovatel navrhl, aby ÚPV vrátil předmětnou přihlášku do řízení s tím, že konečné rozhodnutí bude vydáno po rozhodnutí o návrhu na výmaz kolizního průmyslového vzoru č. 32843. Podáním, doručeným ÚPV ne 7.1.2006, požádal přihlašovatel o pokračování řízení o předmětné přihlášce průmyslového vzoru s tím, že namítaný kolizní průmyslový vzor č. 32843 byl vymazán z rejstříku průmyslových vzorů.

S přihlédnutím k ustanovení § 59 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb. odvolací orgán z podnětu podaného rozkladu přezkoumal napadené rozhodnutí v celém rozsahu. Odvolací orgán posuzoval, zda přihlášený průmyslový vzor je shodný s namítaným kolizním vzorem, tj. zda vnější vzhled výrobku podle přihlašovaného průmyslového vzoru vykazuje všechny charakteristické znaky vnějšího vzhledu výrobku podle namítaného průmyslového vzoru, spočívajícího zejména ve znacích linií, obrysů, barev, tvaru, struktury nebo materiálu výrobku samotného nebo jeho zdobení. Při porovnání vnějšího vzhledu výrobku

je pro konstatování jejich shodnosti rozhodující shodnost podstatných znaků, nepodstatné znaky se mohou lišit. Za podstatné znaky se přitom považují znaky, které propůjčují daným výrobkům osobitý vzhled.

Po porovnání charakteristických znaků vnějšího vzhledu obou srovnávaných průmyslových vzorů, a to obou stojanů, odvolací orgán konstatoval, že oba porovnávané průmyslové vzory jsou shodné, neboť vyvolávají u informovaného uživatele nelišící se celkový dojem. Pokud se jedná o vzhledové odlišnosti, které lze u obou stojanů nalézt, odvolací orgán uvedl, že jsou pro celkový dojem obou průmyslových vzorů nepodstatné a lze si je uvědomit až při vynaložení hlubší pozornosti. Postup orgánu prvního stupně řízení tak byl shledán v souladu se zákonem č. 207/2000 Sb.

Odvolací orgán dále konstatoval, že výmazem kolizního průmyslového vzoru č. 32843 odpadl veřejnoprávní důvod stanovený ustanovením § 9 zákona č. 207/2000 Sb. Vzhledem ke zjištěné shodě předmětného průmyslového vzoru s namítaným průmyslovým vzorem, který byl vymazán na základě nesplnění podmínky novosti, bylo tedy nutno v dalším řízení posoudit i novost předmětného průmyslového vzoru vzhledem k důkazům známým z řízení o výmazu tohoto průmyslového vzoru.

S ohledem k výše uvedenému odvolací orgán vrátil předmětnou přihlášku průmyslového vzoru orgánu prvního stupně řízení k dalšímu projednání a rozhodnutí.

K otázce zamítnutí přihlášky průmyslového vzoru o názvu „Závěsný balkon obloukový s oblými rohy“:

Předseda ÚPV na návrh odborné komise ve věci rozkladu, podaného dne 5.9.2005 přihlašovatelem, J.S., zastoupeným JUDr. A.Z., proti rozhodnutí ÚPV ze dne 3.8.2005 o zamítnutí přihlášky průmyslového vzoru, zn.sp. PVZ 2004-35513, o názvu „Závěsný balkon obloukový s oblými rohy“, po přezkoumání napadeného rozhodnutí rozhodl, že podle ustanovení § 59 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb. se napadené rozhodnutí ve výroku mění takto: Předmět přihlášky

průmyslového vzoru, zn. sp. PVZ 2004-35513, se postupuje k zápisu do rejstříku průmyslových vzorů.

V této věci bylo s odvoláním na ustanovení § 37 odst. 6 zákona č. 207/2000 Sb. vydáno rozhodnutí o zamítnutí této přihlášky průmyslového vzoru s tím, že přihláška obsahuje předmět, který nelze zapsat do rejstříku průmyslových vzorů, neboť nesplňuje jednu z podmínek ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb. pro zápis do rejstříku průmyslových vzorů, tj. nevykazuje individuální povahu, tak jak je definována v ustanovení § 5 odst. 1 téhož zákona.

Proti tomuto rozhodnutí podal přihlašovatel v zákonem stanovené lhůtě rozklad, v němž nesouhlasí s tvrzením orgánu prvního stupně řízení, podle kterého předmět přihlášky, kterým je závěsný balkon obloukový s oblými rohy, nevykazuje individuální povahu. V této věci zastává názor, že předmět přihlášky průmyslového vzoru se od namítaného řešení odlišuje řadou detailů, které představují takový souhrn vzhledových znaků, které jako celek při srovnání s namítaným průmyslovým vzorem č. 32114 vyvolávají u informovaného uživatele celkový odlišný dojem. K tomu uvedl, že namítaný průmyslový vzor i průmyslový vzor, jež je předmětem zamítnuté přihlášky, byly vytvořeny stejným původcem a tudíž jejich vlastníkem by byla jedna osoba, takže nemůže vzniknout případná kolize zásahu do cizích práv jiného subjektu. Přihlašovatel navrhoval, aby odvolací orgán rozhodnutí o zamítnutí přihlášky zrušil a přihlašovaný průmyslový vzor byl zapsán do rejstříku průmyslových vzorů.

Odvolací orgán konstatoval, že z porovnání viditelných částí namítaného průmyslového vzoru č. 32114 podle provedení 1.1 a 1.2 s předmětem přihlášky průmyslového vzoru je zřejmé, že oba výrobky se shodují pouze v zakřivení přední výplně, tj. čelní strany balkonu. U namítaného průmyslového vzoru však přechází obloukové zakřivení čelní strany do přímých bočních úseků přes lomené rohy s viditelnými rohovými stojinami, ke kterým jsou výplně připevněny, zatímco u provedení podle přihlášky průmyslového vzoru přechází zakřivení čelní

strany do přímých bočních úseků prostřednictvím zaoblených rohů, což propůjčuje předmětu přihlášky průmyslového vzoru, ve srovnání s namítaným průmyslovým vzorem, individuální povahu. Je tomu tak proto, že při čelním i bočním pohledu nejsou oproti namítanému průmyslovému vzoru u předmětu průmyslového vzoru viditelné stojiny, ke kterým jsou výplně upevněny a rovněž zaoblené rohy vyvolávají u informovaného spotřebitele celkově jiný dojem u výrobku podle přihlášky průmyslového vzoru, lišící se od celkového dojmu, který u uživatele vyvolává namítaný průmyslový vzor.

Z porovnání viditelných částí namítaného průmyslového vzoru č.32114 podle provedení 2.1 a 2.2 s předmětem přihlášky průmyslového vzoru dospěl odvolací orgán k závěru, že ve znacích vnějšího vzhledu výrobků, kterým jsou zakřivení čelní strany balkonu a její přechod do bočních stěn prostřednictvím oblých rohů, se oba porovnávané výroby liší pouze nepodstatně. Odlišné znaky vnějšího vzhledu výrobku podle přihlášky průmyslového vzoru, které mu oproti namítanému průmyslovému vzoru podle provedení 2.1 a 2.2 propůjčují individuální povahu, lze však shledat v tom, že výplně čelní a boční strany dosahují až téměř k podlaze balkonu a dále v olemování podlahy balkonu, v jehož středu je vytvořeno vyústění pro odvod vody. Rovněž podlaha u balkonu podle předmětu přihlášky průmyslového vzoru v pohledu zdola, tedy v reálném pohledu, tak jak jej vnímá informovaný uživatel, je oproti provedení podle namítaného průmyslového vzoru hladká, zakrytovaná, zatímco u namítaného průmyslového vzoru jsou v pohledu zdola viditelné výztuhy dna balkonu. Výše uvedené znaky vnějšího vzhledu jsou důsledkem toho, že předmět přihlášky průmyslového vzoru vykazuje individuální povahu, neboť celkový dojem, tak jak jej vnímá informovaný uživatel, se liší od celkového dojmu, který u takového uživatele vyvolává namítaný průmyslový vzor.

Protože předmětem přihlášky průmyslového vzoru je vzhled výrobku, kterým byla estetická úroveň závěsného balkonu posunuta na

vyšší úroveň a mohla tak být jako třetí varianta provedení výrobku předmětem ochrany namítaným průmyslovým vzorem, dospěl odvolací orgán k závěru, že v tomto případě se napadené rozhodnutí o zamítnutí přihlášky jeví jako příliš příkré, zejména když přihlašovatel je vlastníkem namítaného průmyslového vzoru.⁸⁷

⁸⁷ Rozhodnutí předsedy ÚPV, publikované na www.upv.cz/databaze správních rozhodnutí, zn.sp. PVZ 2007-37079, PVZ 2005-36107, PVZ 2004-35513.

IX.

MEZINÁRODNÍ OCHRANA PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ

Česká republika je v oblasti ochrany průmyslových vzorů vázána několika multilaterálními mezinárodními smlouvami. Jedná se o Pařížskou úmluvu na ochranu průmyslového vlastnictví, Locarnskou dohodu o zřízení mezinárodního třídění průmyslových vzorů a modelů, Úmluvu o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví, Haagskou dohodu o mezinárodním zápisu průmyslových vzorů a Dohodu o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (Dohodu TRIPS).

9.1 Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví

Pařížská unijní úmluva představuje základní mezinárodní smlouvu na ochranu průmyslových vzorů. Stanovila základní zásady budoucí normativní úpravy ochrany průmyslových vzorů a modelů. Vyloučila z ochrany takové vzory a modely, jejichž znaky jsou výlučně technicky podmíněny. Přijala kritérium absolutně časově a prostorově neomezené novosti, avšak stanovila ve prospěch původce tzv. poshovorovací lhůtu a tím mu umožnila podat přihlášku průmyslového vzoru a modelu i v případě, že jej sám předtím zveřejnil.

Pařížská unijní úmluva také stanovila jednoduché a levné přihlašovací podmínky a umožnila rychlé zveřejnění vzoru. Současně stanovila výlučnost práva získaného zápisem průmyslového vzoru a modelu a zakazovala třetí osobě jakékoli neoprávněné využití průmyslového vzoru nebo modelu.

Vývoj po druhé světové válce přinesl prudký vzestup počtu členských států Pařížské unijní úmluvy. V současné době má Pařížská unijní úmluva více než stočtyřicet členských států. Naše republika přistoupila k Pařížské unijní úmluvě již v prvním roce svého trvání, a to v roce 1919 a nyní je vázána jejím stockholmským zněním z roku 1967.

Pařížská unijní úmluva prošla četnými revizemi, jež proběhly

v Bruselu dne 14. prosince 1900, ve Washingtonu dne 2. června 1911, v Haagu dne 6. listopadu 1925, v Londýně dne 2. června 1934, v Lisabonu dne 31. října 1958 a ve Stockholmu dne 14. července 1967.

K základním principům, z nichž Pařížská unijní úmluva vychází, patří princip národního zacházení, právo priority, označované rovněž jako právo unijní priority a princip teritoriality. Dva principy obsažené v Pařížské unijní úmluvě již od samého vzniku v roce 1883 tvoří základ unijního práva. Je to princip národního zacházení a unijní priority. Princip národního zacházení nebyl od počátku téměř měněn, zatímco pravidla upravující unijní prioritu byla upravována vícekrát na revizních konferencích.

Princip národního zacházení vyjadřuje poskytování rovnocenné ochrany občanům jednotlivých členských států. Naproti tomu právo unijní priority vyjadřuje, že na základě řádně podané první přihlášky v jedné členské zemi může přihlašovatel nebo jeho právní zástupce ve stanovené, tzv. prioritní lhůtě šesti měsíců, podat přihlášku v jiných členských zemích a v nich uplatnit před ostatními přihlašovatelí přednostní právo na udělení ochrany ze dne podání první přihlášky.

Princip teritoriality spočívá v tom, že k zajištění ochrany průmyslových vzorů je třeba v každé unijní zemi, kde má být příslušný předmět průmyslového vlastnictví chráněn, podat individuální přihlášku, kterou se žádá o poskytnutí ochrany.

Pařížská unijní úmluva zavázala unijní země ke zřízení zvláštního úřadu pro průmyslové vlastnictví a ústřední přihlašovny, aby bylo možno oznamovat veřejnosti průmyslové vzory. Současně Pařížská unijní úmluva uložila, aby takový úřad vydával periodický úřední list, přičemž tato úmluva také stanovila jeho minimální obsah.

Z hlediska ochrany průmyslových vzorů je významný především článek 5 quinquies Pařížské unijní úmluvy, který zavazuje všechny unijní země k ochraně průmyslových vzorů a modelů. Pařížská unijní úmluva také ohledně průmyslových vzorů stanoví, že ochrana průmyslových vzorů a modelů nesmí zaniknout ani pro nevyužívání ani

pro dovážení předmětu shodných s předměty chráněnými (čl. 5 písm. B/).

Návazně na Pařížskou unijní úmluvu byly v oblasti ochrany průmyslových vzorů uzavřeny další mezinárodní smlouvy, a to Haagská dohoda o mezinárodním zápisu průmyslových vzorů (dále jen „**Haagská dohoda**“) a Locarnská dohoda.

9.2 Locarnská dohoda o zřízení mezinárodního třídění průmyslových vzorů a modelů

Locarnská dohoda byla uzavřena jako jedna ze zvláštních dohod na ochranu průmyslového vlastnictví podle čl. 19 Pařížské unijní úmluvy. Členské státy Locarnské dohody přijmuly pro průmyslové vzory a modely shodné třídění dle mezinárodního třídíku, který se stal přílohou Locarnské dohody.

Oficiální znění mezinárodního třídíku pro průmyslové vzory je anglické a francouzské. Shodné mezinárodní třídění mělo mít pro členské státy Locarnské dohody pouze administrativní, doporučující charakter. Jednotlivým členským zemím bylo tak ponecháno právo rozhodnout o tom, zda použijí třídění dle mezinárodního třídíku buď jako systému hlavního nebo jako systému pomocného.

Mezinárodní třídík obsahuje seznam 31 tříd a 233 podtříd, abecední seznam výrobků, které mohou být předmětem vzorů a modelů, s údajem o třídách a podtřídách, do nichž jsou zařazeny. Systém tříd a podtříd mezinárodního třídění, zavedeného touto dohodou, umožňuje přihlašovatelů přesné určení, ve kterých výrobcích má být průmyslový vzor ztělesněn, popř. na kterých výrobcích má být aplikován a usnadňuje tak řízení o přihlášce průmyslového vzoru. Státy Locarnské dohody jsou zavázány uvádět v úředních listinách o přihlášení nebo o zápisu vzorů a modelů a v úředních zveřejněních čísla tříd a podtříd mezinárodního třídění.

Zákon č. 207/2000 Sb. požaduje, aby přihláška průmyslového vzoru obsahovala mimo jiné i zatřídění průmyslového vzoru podle tohoto mezinárodního třídění.⁸⁸

Historicky lze vznik Locarnské dohody odvozovat od Haagské dohody, neboť v listopadu 1960 na Haagské konferenci, na níž došlo k revizi Haagské dohody, byla přijata rezoluce na zahájení přípravných prací o mezinárodním třídění zboží pro účely průmyslových vzorů a modelů.

9.3 Haagská dohoda o mezinárodním zápisu průmyslových vzorů

Mezinárodní systém zápisu průmyslových vzorů je založen na Haagské dohodě. Tato dohoda vznikla v roce 1925 jako jedna ze zvláštních dohod Pařížské unijní úmluvy ve smyslu článku 15 Pařížské unijní úmluvy.⁸⁹ Hlavním cílem Haagské dohody je zjednodušení získání ochrany průmyslových vzorů v členských zemích Haagské dohody podáním jediné mezinárodní přihlášky průmyslového vzoru u Mezinárodního úřadu Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) v Ženevě. Členskými zeměmi Haagské dohody mohou být jen členské země Pařížské unijní úmluvy.

Haagskou dohodu tvoří tři různé, na sobě nezávislé akty: Londýnský akt (z roku 1934), Haagský akt (z roku 1960) a Ženevský akt (z roku 1999). Každá smluvní strana Haagské dohody se může rozhodnout, zda přistoupí k jednomu, dvěma nebo ke všem těmto aktům. Podle Londýnského a Haagského aktu musí být smluvní stát vázán Pařížskou unijní úmluvou. Podle Ženevského aktu musí být smluvní stát vázán Dohodou o založení Světové organizace duševního vlastnictví. I když Ženevský akt přímo neukládá závaznost Pařížskou unijní úmluvou, stanovuje, že podmínky ochrany smluvních stran musí být v souladu s jejími ustanoveními. Aby se mohla stát smluvní stranou

⁸⁸ § 35 odst. 2 písm. b) zákona č. 207/2000 Sb.

⁸⁹ E. Tesařová: *K problematice mezinárodního zápisu průmyslových vzorů* (Průmyslové vlastnictví 6/1993), str. 176 nn.

Haagské dohody mezivládní organizace, musí alespoň jeden její členský stát být členským státem Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO). Mezivládní organizace se může stát smluvní stranou pouze podle Ženevského aktu.⁹⁰

Ženevský akt byl přijat v rámci konference, konané ve dnech 16. června až 6. července 1999 v Ženevě ve Švýcarsku v rámci Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO). Konference v Ženevě se účastnili zástupci 84 států, a to členové Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) nebo Pařížské unijní úmluvy. Mezi nimi byly všechny státy Evropské unie, další průmyslově vyspělé státy, zejména Japonsko, USA, Kanada či Austrálie. Konference se účastnila též delegace Evropského společenství, které se stalo vedle členských států potenciální smluvní stranou nového znění. Irán se účastnil ženevské konference jako pozorovatel. Rovněž se konference zúčastnili zástupci 5 mezivládních mezinárodních organizací a zástupci 21 nevládních mezinárodních organizací (např. AIPPI). Konference se zúčastnila také delegace České republiky.⁹¹

Přijetí Ženevského aktu v roce 1999 mělo dvojí cíl, a to učinit Haagský systém atraktivnějším pro přihlašovatele a současně jej rozšířit o nové členy. Ženevský akt jednak umožnil přistoupení těm zemím, které provádějí věcný průzkum přihlášek průmyslových vzorů a také vytvořil podmínky pro vytvoření vazby mezi systémem mezinárodního zápisu a systémy regionálními, neboť členy Haagské unie se v budoucnu mohou stát i mezivládní organizace.

Ženevský akt zejména stanoví jednotný obsah mezinárodní přihlášky průmyslového vzoru. Podání mezinárodní přihlášky průmyslového vzoru má účinky jako podání národní přihlášky jednoduché či hromadné, obsahující více průmyslových vzorů. Mezinárodní přihlášku přihlašovatel podává u Mezinárodního úřadu v Ženevě anebo prostřednictvím ÚPV smluvní strany přihlašovatele,

⁹⁰ L. Čebišová: „*Leden 2008: Termín vstupu Evropského společenství do Haagské unie*“ (Průmyslové vlastnictví č. 9-10/2007), str. 146.

s výjimkou, kdy smluvní strana přihlašovatele učinila prohlášení, že mezinárodní přihlášku nelze podat prostřednictvím jejího ÚPV.

Mezinárodní přihláška se podává buď ve francouzštině nebo v angličtině a je v ní nutno určit smluvní státy, ve kterých přihlašovatel hodlá získat ochranu. Tato jediná mezinárodní přihláška nahrazuje celou řadu přihlášek, které by jinak musel přihlašovatel podat u příslušných úřadů jednotlivých států. Odpadá povinnost předkládat překlady přihlášek a příslušných dokumentů do úředních jazyků těchto států a platit řadu národních poplatků. Výhoda mezinárodního zápisu totiž spočívá nejenom v úsporách vyplývajících z podání jediné přihlášky v jednom jazyce, ale i v realizaci platby všech souvisejících poplatků na jednom místě u Mezinárodního úřadu v Ženevě a v jedné měně (CHF) k získání ochrany průmyslového vzoru na území více členských států.

Haagský systém je systémem registračním, tzn., že Mezinárodní úřad v Ženevě neprovádí věcný průzkum přihlášky, pouze prověří, zda přihláška splňuje formální požadavky stanovené Ženevským aktem a prováděcím řádem. Pokud Mezinárodní úřad zjistí, že mezinárodní přihláška v době přijetí Mezinárodním úřadem nesplňuje požadavky Ženevským aktem a prováděcím řádem stanovené, vyzve přihlašovatele, aby učinil požadované opravy, k čemuž mu stanoví lhůtu. Pokud přihlašovatel nevyhoví výzvě a ve stanovené lhůtě nedostatky mezinárodní přihlášky neodstraní, bude mezinárodní přihláška považována za vzatou zpět. Pokud má mezinárodní přihláška ke dni, kdy ji obdrží Mezinárodní úřad, vadu, která je předepsaná jako vada způsobující odložení data podání mezinárodní přihlášky, je dnem podání datum, kdy Mezinárodní úřad obdrží opravu vady. Pokud mezinárodní přihláška průmyslového vzoru formální náležitosti splňuje, je postoupena k zápisu do mezinárodního rejstříku. Mezinárodní úřad zapíše každý průmyslový vzor, který je předmětem mezinárodní přihlášky, ihned po přijetí mezinárodní přihlášky nebo pokud jsou vyžádány opravy, ihned po obdržení požadovaných oprav.

Datum mezinárodního zápisu je obvykle datum podání mezinárodní přihlášky. Pokud vykazuje mezinárodní přihláška ke dni přijetí Mezinárodním úřadem vadu, pro kterou není možné uskutečnit mezinárodní zápis, bude datem mezinárodního zápisu datum, kdy Mezinárodní úřad obdrží opravu vady nebo datum podání mezinárodní přihlášky, podle toho, které datum je pozdější. Mezinárodní úřad zveřejňuje mezinárodní zápis v mezinárodním věstníku průmyslových vzorů. Mezinárodní zápis je proveden bez ohledu na to, zda je, či není zveřejnění mezinárodního zápisu odloženo. V případě, že není požadováno odložení zveřejnění mezinárodního zápisu, je mezinárodní zápis zveřejněn v mezinárodním věstníku průmyslových vzorů.

Obecně platí, že průmyslový vzor obsažený v mezinárodní přihlášce je zveřejněn ve lhůtě šesti měsíců po dni zápisu průmyslového vzoru do mezinárodního rejstříku, s výjimkou kdy přihlašovatel požádá o okamžité zveřejnění průmyslového vzoru nebo naopak v případě, kdy přihlašovatel požádá o odklad zveřejnění průmyslového vzoru. Okamžité zveřejnění průmyslového vzoru může být žádoucí tam, kde místní právní úprava vyžaduje pro účinné vymáhání práv ze zapsaného vzoru jeho zveřejnění.

V případě, kdy přihlašovatel požádal o okamžité zveřejnění průmyslového vzoru, se průmyslový vzor zveřejní ve lhůtě jednoho měsíce od podání takové žádosti u Mezinárodního úřadu v Ženevě. Datum zveřejnění v mezinárodním věstníku oznámí Mezinárodní úřad v Ženevě elektronicky všem úřadům stran určených v přihlášce. V případě, že přihlašovatel požádal o odklad zveřejnění průmyslového vzoru, pak ke zveřejnění průmyslového vzoru dojde ve lhůtě třiceti měsíců od podání žádosti.⁹²

V případě, že smluvní strana Ženevského aktu má dle své právní úpravy na ochranu průmyslových vzorů povinnost provádět věcný průzkum přihlášky průmyslového vzoru, národní úřad takové smluvní

⁹² L. Čebiřová: „*Leden 2008: Termín vstupu Evropského společenství do Haagské unie*“ (Průmyslové vlastnictví, č.9-10/2007), str. 150.

strany věcný průzkum přihlášky průmyslového vzoru provede a pokud zjistí, že nejsou splněny podmínky pro udělení ochrany podle zákona této smluvní strany ve vztahu k některému nebo ke všem průmyslovým vzorům, které jsou předmětem mezinárodní přihlášky, může odmítnout částečně nebo úplně platnost mezinárodního zápisu na svém území.

Smluvní strany Ženevského aktu však nemohou odmítnout zápis pro formální vady, např. z důvodu nekvalitních vyobrazení nebo nevyhovujícího způsobu vyobrazení, neboť formální náležitosti podléhají řízení a schvalování Mezinárodním úřadem v Ženevě. Odmítnutí účinků mezinárodního zápisu průmyslového vzoru musí národní úřad oznámit Mezinárodnímu úřadu v Ženevě ve lhůtě šesti měsíců od data zveřejnění průmyslového vzoru, resp. ve lhůtě dvanácti měsíců od data zveřejnění průmyslového vzoru, což se týká smluvních stran, které o tom učinily prohlášení.

Podle Ženevského aktu je mezinárodní zápis účinný na počáteční dobu pěti let ode dne mezinárodního zápisu. Mezinárodní zápis může být obnoven na dodatečná pětiletá období po zaplacení všech předepsaných poplatků. Za předpokladu, že mezinárodní zápis je obnoven, je doba trvání ochrany v každé ze smluvních stran Ženevského aktu 15 let ode dne mezinárodního zápisu průmyslového vzoru. Pokud zákon určené smluvní strany Ženevského aktu stanoví trvání ochrany delší než 15 let pro průmyslový vzor, jemuž byla podle Ženevského aktu udělena ochrana, odpovídá trvání ochrany za předpokladu, že mezinárodní zápis je obnoven, době, kterou stanoví zákon této smluvní strany.

Ve smluvních zemích řízených výlučně Haagským aktem trvá ochrana zapsaného průmyslového vzoru maximálně 10 let. Smluvní strany, které se řídí výlučně Londýnským aktem chrání průmyslový vzor v maximální délce 15 let.

Dle článku 28 Ženevského aktu Haagské dohody měl Ženevský akt vstoupit v platnost poté, co jej ratifikuje nebo k němu přistoupí šest států, z nichž nejméně tři musí být státy, ve kterých je podáno nejméně

3000 přihlášek na ochranu průmyslového vzoru a nejméně 1000 je podáno zahraničními přihlašovatelí. Rozhodujícími státy pro vstup Ženevského znění Haagské dohody v platnost byly tedy především USA, Japonsko, Velká Británie, Francie, a Německo.⁹³ Ženevský akt vstoupil v platnost dne 23. prosince 2003. Od 1. dubna 2004 nabyl účinnosti také společný prováděcí řád.

Čl. 30 Haagského aktu z roku 1960 neumožňoval připojení mezivládních mezinárodních organizací k Haagské dohodě. To změnilo právě až přijetí Ženevského aktu v čl. 27, který umožnil připojení Evropského společenství a dalších mezivládních organizací k Haagské dohodě.⁹⁴ Tím byla otevřena cesta pro přistoupení Evropských společenství k Haagskému systému.

V prosinci 2006 Rada EU rozhodla o přistoupení Evropského společenství k Ženevskému aktu Haagské dohody. Ženevský akt v Evropském společenství vstoupil v platnost 1. ledna 2008. Evropské společenství je nyní smluvní stranou Ženevského aktu, což znamená, že přihlašovatelé, kteří jsou oprávněni podat mezinárodní přihlášku průmyslového vzoru, tj. fyzické a právnické osoby, které jsou občany některého z členských států EU, které mají své bydliště, sídlo, místo obvyklého pobytu nebo skutečnou a výkonnou průmyslovou nebo obchodní provozovnu na území některého z členských států EU, mohou žádat o ochranu svých průmyslových vzorů ve smluvních stranách (členských státech nebo mezivládních organizacích) Ženevského aktu Haagské dohody.⁹⁵

Rok 2008 byl tedy prvním rokem, kdy mohli přihlašovatelé z Evropského společenství, tudíž i přihlašovatelé z České republiky, požádat o ochranu průmyslových vzorů také prostřednictvím

⁹³ M. Hujerová: *Zpráva o průběhu a výsledcích diplomatické konference k přijetí nového znění Haagské dohody o mezinárodním zápisu průmyslových vzorů* (Úřad průmyslového vlastnictví, 1999).

⁹⁴ Otázky a problémy Haagské dohody shrnuté Mezinárodním úřadem v Memorandu projednávaném na 1. zasedání Výboru expertů ve dnech 8.-10. dubna 1991.

⁹⁵ Rozhodnutí Rady (ES) č. 2006/954/ES ze dne 18. prosince 2006, kterým se schvaluje přistoupení ES k Ženevskému aktu Haagské dohody o mezinárodním zápisu průmyslových vzorů, přijatému v Ženevě dne 2. července 1999 (Úřední věstník Evropské unie L/386/31 ze dne 29.12.2006).

Haagského systému mezinárodního zápisu průmyslových vzorů.

Ode dne přistoupení Evropského společenství k Haagské dohodě je území EU považováno pro účely Ženevského znění za „jedinou zemi“ a za vnitrostátní předpis je považováno Nařízení Rady (ES) č. 6/2002, jež zavedlo systém průmyslových vzorů Společenství, který umožňuje získat na základě jediné přihlášky ochranu průmyslových vzorů s jednotným účinkem na celém území EU. Systém průmyslových vzorů Společenství a systém mezinárodního zápisu podle Haagské dohody lze považovat za vzájemně se doplňující.⁹⁶

Z hlediska rozsahu ochrany a vynucení práv má mezinárodní zápis ve všech určených státech, za předpokladu, že nebyl odmítnut, stejné účinky, jako by zde byl průmyslový vzor zapsán podle vnitrostátního práva. Jednoduchý postup platí i pro obnovení zápisu průmyslového vzoru a pro vyznačení změn v rejstříku. Majitel nemusí tedy sledovat národní lhůty pro obnovení zápisu, které se v jednotlivých státech liší.⁹⁷

9.4 Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví - Dohoda TRIPS

Dohoda TRIPS (Trade Related Intellectual Property Rights) je mnohostrannou mezinárodní dohodou, jež tvoří nedílnou součást Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (World Trade Organization – WTO) sjednané v rámci tzv. uruguayského kola při jednání konference o Všeobecné dohodě o clech a obchodu (GATT) v roce 1994 v Marrakeshi. Dohoda TRIPS vstoupila v platnost dne 1. ledna 1995. Byla uveřejněna v rámci Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb.

Základním cílem Dohody TRIPS je podporovat účinnou ochranu práv k duševnímu vlastnictví a zajistit, aby se opatření a postupy

⁹⁶ S. Kopecká: „Přístup Evropského Společenství k Ženevskému aktu Haagské dohody o mezinárodním zápisu průmyslových vzorů“ (Průmyslové vlastnictví č. 3-4/2007), str. 33-34.

k dodržování práv k duševnímu vlastnictví nestaly překážkou obchodu.

Dohoda TRIPS zavazuje členské státy k ochraně průmyslových vzorů, které jsou nezávisle vytvořené, nové a původní.⁹⁸ Tato dohoda respektuje existující národní právní systémy ochrany duševního vlastnictví. Česká republika v této souvislosti stanovila zákonem č. 207/2000 Sb., že se ochrana průmyslovým vzorem nebude vztahovat na průmyslové vzory určované v podstatě technickými nebo funkčními úvahami.⁹⁹

Dohoda TRIPS uznává princip národního zacházení, který se vztahuje nejen na občany členských zemí dříve uzavřených mezinárodních úmluv, ale i na všechny členy Světové obchodní organizace. Každý člen Dohody TRIPS je povinen poskytnout občanům jiných členů zacházení neméně příznivé, než jaké poskytuje svým vlastním příslušníkům. Přizná-li člen Dohody TRIPS režim nejvyšších výhod občanům kterékoliv jiné země, musí jej ihned a bezpodmínečně přiznat také všem ostatním členům.

Členům Dohody TRIPS je uložena povinnost zajistit ochranu textilních vzorů s tím, že tuto povinnost členové mohou splnit prostřednictvím právní úpravy na ochranu průmyslových vzorů nebo prostřednictvím autorského zákona. Česká republika umožňuje dosáhnout ochrany textilních vzorů jak na základě zákona č. 207/2000 Sb., tak na základě AutZ.

Členové Dohody TRIPS jsou rovněž povinni zajistit, aby majitel chráněného průmyslového vzoru měl právo zabránit třetím stranám, aby bez jeho souhlasu vyráběly, prodávaly nebo dovážely výrobky, které zahrnují nebo obsahují vzor, který je napodobeninou nebo v podstatě napodobeninou chráněného průmyslového vzoru, jestliže jde o jednání pro komerční účely.¹⁰⁰

Dohoda TRIPS určuje minimální desetiletou dobu ochrany

⁹⁸ čl. 25 odst. 1 Dohody TRIPS.

⁹⁹ § 7 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb.

¹⁰⁰ čl. 26 odst. 1 Dohody TRIPS.

průmyslového vzoru.¹⁰¹ Česká právní úprava na ochranu průmyslových vzorů sice stanoví pětiletou dobu ochrany zapsaného průmyslového vzoru, ovšem s možností její opakované obnovy až na celkovou dobu 25 let od data podání přihlášky průmyslového vzoru. Požadavku Dohody TRIPS bylo tudíž v naší právní úpravě na ochranu průmyslových vzorů ohledně doby ochrany průmyslového vzoru vyhověno.

Významnou úpravu představují ustanovení Dohody TRIPS týkající se prostředků k dodržování práv k duševnímu vlastnictví. Jedná se o soubor požadavků kladených na občanskoprávní a správní řízení.

¹⁰¹ čl. 26 odst. 3 Dohody TRIPS.

X.

OGHRANA PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ V RÁMCI EVROPSKÉ UNIE

Po politických změnách v devadesátých letech minulého století se všechny země střední a východní Evropy vydaly na cestu k volnému tržnímu hospodářství, čímž se významně zvýšila tržní hodnota nehmotného vlastnictví, tedy i hodnota práv ze zapsaných průmyslových vzorů.

V důsledku hospodářské transformace v letech 1990 až 2000 došlo ve všech zemích střední a východní Evropy k právnímu a organizačnímu obrození pojmu průmyslového vlastnictví. Tyto země byly postaveny před úkol vypracovat nové zákony na ochranu průmyslového vlastnictví tak, aby v evropských zemích platila pouze jedna definice vzoru a aby právo z registrace průmyslového vzoru zajišťovalo pro přihlašovatele stejnou ochranu ve všech evropských zemích.

10.1 Směrnice č. 98/71/ES Evropského parlamentu a rady ze dne 13. října 1998 o právní ochraně (průmyslových) vzorů

Důvodem podstatných změn v oblasti ochrany průmyslových vzorů v zemích střední a východní Evropy byly tedy rozdílné právní úpravy, jež bránily hospodářské soutěži v rámci Společenství a narušovaly ji. K nápravě přispívá Směrnice č. 98/71/ES ze dne 13. října 1998, která vstoupila v platnost dne 17.11.1998.¹⁰² Od okamžiku jejího uveřejnění v Úředním zpravodaji Evropské komise č. 289, tj. ode dne 28. 10. 1998, měly členské země Evropského společenství vymezenou tříletou lhůtu k přizpůsobení svého zákonodárství požadavkům této směrnice. Proces měl být ukončen nejpozději do 28. října 2001. Česká republika tak byla povinna toto učinit ke dni přístupu k Evropské unii, tj. k 1.5.2004.

Pro Českou republiku tak vznikl závazek provést podrobné

¹⁰² Preambule Nařízení Rady (ES) č. 6/2002 ze dne 12. prosince 2001.

srovnání dosavadní právní úpravy ochrany průmyslových vzorů se Směrnicí č. 98/71/ES a přijmout takové změny, aby Směrnice č. 98/71/ES byla do našeho právního řádu plně začleněna.¹⁰³

Směrnice č. 98/71/ES neobsahuje žádná procesní ustanovení a ponechává členským státům v tomto směru volnost. Stanoví však jednoznačně, že členské státy musí chránit průmyslové vzory zvláštními zákony a že nemohou výslovně jen odkázat na ochranu prostřednictvím autorského práva (čl. 3 odst. 1 Směrnice č. 98/71/ES).

Členské země Evropské unie tedy měly přizpůsobit své právní předpisy do 28. října 2001 v následujících oblastech:

a) v *definici vzoru*. Dle Směrnice č. 98/71/ES vzor vyplývá ze znaků zjistitelných lidskými smysly, a to zrakem či hmatem (čl. 1 písm. a) Směrnice č. 98/71/ES). Není podstatné, zda vzhled výrobku má povahu estetickou nebo funkční. V případech, kdy je však vzor jen důsledkem funkce bez možností variant a není výsledkem tvůrčí činnosti návrháře, nemá individuální povahu a nemůže být chráněn. Ze zápisu vzoru nemají vyplývat práva k těm znakům vnějšího vzhledu výrobku, které jsou dány toliko jeho technickou funkcí (čl. 7 odst. 1 Směrnice č. 98/71/ES). Vnější znaky výrobku musí být nutně reprodukovány v přesném tvaru a rozměrech, a to tak, aby mohl být výrobek, v němž je průmyslový vzor obsažen nebo na němž je aplikován, mechanicky spojitelný s jiným výrobkem či aby mohl být umístěn do jiného výrobku, kolem něj nebo proti němu tak, aby oba výrobky mohly plnit svou funkci (čl. 7 odst. 2 Směrnice č. 98/71/ES). Cílem je chránit propojitelnost výrobků, které pocházejí z různých zdrojů. Výjimku ze zásady vyjádřenou v čl. 7 odst. 2 Směrnice č. 98/71/ES tvoří vzájemně zaměnitelné výrobky v rámci modulárních systémů, pokud samy o sobě splňují požadavek ochrany (čl. 7 odst. 3 Směrnice č. 98/71/ES). Inovační charakter těchto výrobků je shledáván právě v řešení vnějšího vzhledu spojovacích prvků, které umožňují

¹⁰³ K. Špindler: *Ochrana průmyslových vzorů v EU* (Právní rádce 8/1999), str. 28.

neomezená spojení v rámci daného modulárního systému.

Definice vzoru má obsahovat výčet specifických elementů, které mohou tvořit vzor, ten však nemusí být vyčerpávající. Prvky vzoru tvoří i obrysy, linie, barva, tvar, textura nebo materiál (struktura) výrobku či jeho zdobení. Důležitým prvkem vzoru může být i váha, ohebnost a poddajnost. Výrobek má být průmyslově nebo ručně vyrobeným předmětem, a to včetně svých součástí, obalů, úpravy, grafických symbolů a typografických znaků, avšak s vyloučením počítačových programů (čl. 1 písm. b) Směrnice č. 98/71/ES).

b) *v požadavku identity celkového dojmu ze vzoru* u informovaných uživatelů, nikoliv u běžných spotřebitelů (čl. 9 odst. 1 Směrnice č. 98/71/ES).

c) *v požadavku novosti* (čl. 4 odst. 1 Směrnice č. 98/71/ES). Novost má být posuzována ve světovém měřítku. Vzor, který je předmětem přihlášky nesmí být zapsán a ani jinak zpřístupněn kdekoli na světě. Některá zveřejnění vzoru však nejsou na překážku novosti. Jsou jimi ta zveřejnění, která byla učiněna tvůrcem vzoru nebo jeho právním nástupcem nebo ta zveřejnění, k nimž došlo v důsledku zneužití vzoru ve vztahu k tvůrci, či právnímu nástupci 12 měsíců před podáním přihlášky vzoru nebo před vznikem práva přednosti (čl. 6 odst. 2 Směrnice č. 98/71/ES).

d) *v individuální povaze vzoru*. Průmyslový vzor má vykazovat individuální povahu, jestliže celkový dojem, který vzor vyvolává u informovaného uživatele, se významně liší od celkového dojmu, který u takového uživatele vyvolává vzor, který byl zpřístupněn veřejnosti před podáním přihlášky, resp. před vznikem práva přednosti (čl. 5 Směrnice č. 98/71).

e) *v požadavku jistého stupně volnosti*. Při posuzování rozsahu ochrany musí být přihlédnuto ke stupni volnosti, kterou měl při vývoji vzoru jeho tvůrce (čl. 9 odst. 2 Směrnice č. 98/71/ES). Vzory, u kterých návrhář respektuje dané parametry vykazují totiž většinou větší stupeň podobnosti, než vzory, při jejichž tvorbě návrhář dané

parametry respektovat nemusel.

f) *v podmínkách pro získání práva z registrovaného vzoru.* Důvody pro neplatnost či zamítnutí zápisu průmyslových vzorů jsou ve Směrnici č. 98/71/ES uvedeny taxativně (čl. 11). Jedním z nich je nedostatek aktivní legitimace přihlašovatele či majitele (čl. 11 odst. 1 písm. c) Směrnice č. 98/71/ES). Tento důvod může uplatnit pouze ten, kdo má na průmyslový vzor nárok podle práva členského státu, nikoli třetí osoba. Směrnice ponechává členským státům možnost stanovit i další důvody zamítnutí zápisu či jeho neplatnost (čl. 11 odst. 2 Směrnice č. 98/71/ES). Jde o případy, kdy bylo ve vzoru neoprávněně užito distinktivního označení, autorského díla či symbolického znaku.

g) *v rozsahu přiznané ochrany.* Viditelné znaky součástky složených výrobků mohou požívat ochrany jen tehdy, zůstane-li součástka i po začlenění do složeného výrobku při normálním užívání výrobku viditelná (čl. 3 odst. 3 Směrnice č. 98/71/ES). Náhradní díly, např. u automobilů, jsou z této ochrany vyloučeny.

h) *v době trvání právní ochrany.* Tato ochrana je v maximální možné délce stanovena (i po prodloužení) na 25 let.

i) *v právu ze zapsaného vzoru.* Práva plynoucí ze zápisu průmyslového vzoru jsou v některých taxativně vymezených případech omezena. Jde o případy jednání uskutečněných soukromě nebo k experimentálním účelům či neobchodním cílům a o jednání v rámci výuky, pokud je uskutečňována ve sféře obchodní praxe a nebrání běžnému užívání vzoru (čl. 13 odst. 1 Směrnice č. 98/71/ES). Majitel zapsaného vzoru může uplatnit své právo vůči každému podobnému vzoru, a to i tehdy, když byl podobný vzor vytvořen v dobré víře.

Směrnice č. 98/71/ES upravuje také otázku tzv. komunitárního vyčerpání práv. Práva vyplývající ze zápisu průmyslového vzoru se nevztahují na jednání týkající se výrobku, ve kterém je vzor spadající do rozsahu ochrany ztělesněn nebo na němž je aplikován, pokud byl tento výrobek uveden na trh ve Společenství majitelem zápisu nebo s jeho souhlasem (čl. 15 Směrnice č. 98/71/ES).

Vyznamné je přechodné ustanovení Směrnice č. 98/71/ES, týkající se náhradních dílů, zejména u automobilů (čl. 14 Směrnice č. 98/71/ES). Směrnice č. 98/71/ES povoluje členským zemím právo zachovat jejich národní úpravu v oblasti ochrany náhradních dílů až do doby, kdy budou přijaty změny této směrnice. V řadě členských států Unie zůstane tedy trh náhradních dílů otevřený jak pro výrobce automobilů, tak pro nezávislé výrobce. Členské státy se zavazují neprovádět žádné legislativní úpravy v této oblasti, které by mohly situaci výrobců náhradních dílů poškodit.

Směrnice č. 98/71/ES se dále zabývá problematikou práv vyplývajících ze zápisu, omezení práv, vztahu k jiným formám ochrany a vztahu k autorskému právu.

V případech, kdy právo k průmyslovému vzoru vzniklo dříve, než vstoupí v platnost předpisy přijaté v členském státě k provedení Směrnice č. 98/71/ES, nebudou mít tyto předpisy retroaktivní účinek (čl. 12 odst. 2).¹⁰⁴

K otázce posouzení míry začlenění Směrnice 98/71/ES do českého právního řádu mohu uvést, že se v České republice podařilo přijmout takové změny právní úpravy na ochranu průmyslových vzorů, jež jsou obsaženy v platném zákonu na ochranu průmyslových vzorů, tj. v zákonu č. 207/2000 Sb., kterými byla uvedena směrnice do našeho právního řádu plně začleněna.

V počátcích úsilí o harmonizaci práva nejde zpravidla o plnou slučitelnost, ale o postupné sbližování právních předpisů zúčastněných zemí. Zásadním harmonizačním krokem, na který státy účastníci se procesu harmonizace přistoupily, bylo zavedení mezinárodní priority při přihlašování vzorů a postupu při jejím uplatňování. Institut této tzv. unijní priority, zakotvený v Pařížské unijní úmluvě, plně obstál v současné době a nebyl dosud nejnovějším vývojem zpochybněn.

Pokud jde o nové zákony v zemích střední a východní Evropy, lze

¹⁰⁴ S. Kopecká: *Právo evropských společenství: Nová směrnice o ochraně průmyslových vzorů* (Průmyslové vlastnictví 1-2/1999), str. 17.

konstatovat, že většina těchto zemí v současné době respektuje zásady poskytování adekvátní ochrany, která je lehce proveditelná a je v souladu s mezinárodními smlouvami.

V době, kdy nabyl účinnosti zákon č. 207/2000 Sb., tj. dnem 1. října 2000, Česká republika nebyla členem Evropské unie. Z tohoto důvodu byla odložena účinnost ustanovení § 24 odst. 2 zákona č. 207/2000 Sb., týkajícího se problematiky tzv. komunitárního vyčerpání práv ke dni, kdy vstoupila v platnost smlouva o přistoupení České republiky k Evropské unii. Po přistoupení České republiky k Evropské unii dnem 1.5. 2004 uvedené ustanovení umožnilo rozšíření relevantního prostoru pro stanovení vyčerpání práv z území České republiky na území celé Evropské unie. S ohledem na zásadu teritoriality, jež se uplatňuje při poskytování ochrany průmyslových práv, bylo možné totiž institut vyčerpání práv, chránící práva třetích osob před zásahy vlastníka zapsaného průmyslového vzoru, k datu přistoupení České republiky k Evropské unii uplatnit jen v rámci České republiky.

Harmonizace právních úprav průmyslových vzorů v jednotlivých členských státech však nevyřešila problém teritoriálního účinku ochrany průmyslových vzorů, která zůstala omezená vždy na území příslušného členského státu. Získání ochrany průmyslového vzoru ve více členských státech vyžadovalo registraci průmyslového vzoru v každém členském státě zvlášť podle tam platného práva. To bylo spojeno s vysokými náklady na poplatky pro uživatele, neboť bylo nutno v jednotlivých členských státech podávat přihlášky, opatřovat si právní zastoupení, atd. To vše bránilo hospodářské soutěži v rámci Společenství a narušovalo ji. Řešení přineslo až nařízení Rady (ES) č. 6/2002 ze dne 12.12.2001 o (průmyslových) vzorech Společenství.

10.2 Průmyslový vzor Společenství

Účinek ochrany průmyslových vzorů, omezené na území jednotlivých členských států, jejichž zákony byly harmonizovány či nikoliv, vedl

k možnému rozdělení vnitřního trhu s výrobky zahrnujícími průmyslový vzor, který byl chráněn národními právy drženými různými jednotlivci, a tudíž představoval překážku volného pohybu zboží. To vyžadovalo vytvoření průmyslového vzoru Společenství, který by byl přímo použitelný ve všech členských státech, neboť jedině takto je možné nabýt prostřednictvím jedné přihlášky podané k Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu (OHIM – Office for Harmonization of Internal Market, se sídlem v Alicante ve Španělsku) v souladu s jedním postupem podle jednoho zákona jedno právo k průmyslovému vzoru pro jednu oblast zahrnující všechny členské státy.

Průmyslový vzor Společenství vznikl na základě normy komunitárního práva, a to Nařízení Rady (ES) č. 6/2002 ze dne 12. prosince 2001 o (průmyslových) vzorech Společenství (dále jen „**Nařízení Rady č. 6/2002**“). Nařízení vstoupilo v platnost 5. března 2003. Na základě tohoto nařízení byl vytvořen jednotný systém nabývání (průmyslových) vzorů Společenství, kterým je poskytována jednotná ochrana s jednotným účinkem po celém území Společenství. Průmyslový vzor Společenství může být zapsán, převeden, lze se ho vzdát, může být zrušen nebo prohlášen za neplatný. Jeho užívání může být zakázáno pouze pro celé území Společenství.¹⁰⁵ Výjimku tvoří licence, kdy (průmyslový) vzor může být předmětem licence nejen pro celé Společenství, ale i jen pro jeho část.

Ode dne platnosti Nařízení Rady č. 6/2002 Sb., tj. od 5. března 2003, je již tedy možné získat dvojí ochranu, a to ochranu (průmyslového) vzoru Společenství i ochranu průmyslového vzoru podle práva jednotlivých členských států.

Podle odst. 2 čl. 1 Nařízení Rady č. 6/2002 může být (průmyslový) vzor chráněn buď nezapsaným (průmyslovým) vzorem Společenství, je-li zpřístupněn veřejnosti způsobem stanoveným tímto nařízením anebo zapsaným (průmyslovým) vzorem Společenství, je-li zapsán způsobem stanoveným tímto nařízením. Toto nařízení tedy zavedlo dvě formy

¹⁰⁵ čl. 1 odst. 3 Nařízení rady (ES) č. 6/2002 o (průmyslových) vzorech Společenství.

ochrany (průmyslových) vzorů.

Zapsané (průmyslové) vzory Společenství se zapisují do rejstříku průmyslových vzorů Společenství vedeného Úřadem pro harmonizaci ve vnitřním trhu.

Ochrana nezapsaných (průmyslových) vzorů Společenství započala dnem 5. března 2003, kdy vstoupilo v platnost Nařízení Rady č. 6/2002. Zápis zapsaných (průmyslových) vzorů Společenství do rejstříku zahájil OHIM k 1. dubnu 2003.

Ochranu nezapsaných průmyslových vzorů Společenství si vyžádaly potřeby průmyslových odvětví, kde se vytváří velké množství výrobků s krátkou životností, např. potřeby textilního průmyslu. Zvláště pro tato odvětví je významná především krátkodobá, rychlá a neformální ochrana, a to s ohledem ke krátké životnosti výrobků, na nichž je průmyslový vzor ztělesněn. Oproti tomu ochrana zapsaným (průmyslovým) vzorem Společenství je výhodná pro průmyslová odvětví s výrobky, u kterých se předpokládá delší životnost. Zde je kladen důraz na delší dobu ochrany. Doba ochrany zapsaného (průmyslového) vzoru Společenství činí 5 let od data podání přihlášky. Tuto dobu lze opakovaně prodloužit o dalších 5 let, až na celkových 25 let od podání přihlášky.¹⁰⁶ Oproti tomu doba ochrany nezapsaného (průmyslového) vzoru je kratší, než doba ochrany zapsaného (průmyslového) a trvá 3 roky od prvního zpřístupnění veřejnosti v rámci Společenství a nelze ji prodloužit.

Právní skutečností rozhodnou pro vznik ochrany nezapsaného (průmyslového) vzoru Společenství je zpřístupnění vzoru v rámci Společenství. (Průmyslový) vzor je považován za zpřístupněný veřejnosti ve Společenství, pokud byl zveřejněn nebo jinak oznámen, vystavován, obchodně použit nebo jiným způsobem uveden ve veřejnou známost takovým způsobem, že během normálních obchodních činností mohly tyto události vejít ve známost v odborných kruzích činných v

¹⁰⁶ čl. 12 Nařízení Rady (ES) č. 6/2002.

rámci Společenství a specializovaných v daném oboru. (Průmyslový) vzor se však nepovažuje za zpřístupněný veřejnosti, pokud byl sdělen pouze třetí osobě pod výslovnou nebo mlčky předpokládanou podmínkou utajení.¹⁰⁷

Majitel zapsaného (průmyslového) vzoru Společenství má výlučné právo vzor užívat a zabránit třetím osobám užívat tento vzor bez jeho souhlasu. Majitel nezapsaného (průmyslového) vzoru Společenství má rovněž výlučné právo vzor užívat, avšak právo zabránit třetí osobě užívat vzor bez jeho souhlasu má majitel nezapsaného (průmyslového) vzoru pouze tehdy, pokud takové užití představuje vědomé úmyslné napodobení nebo kopírování chráněného vzoru. O vědomé úmyslné napodobení nebo kopírování chráněného vzoru se nejedná, pokud vyplývá z nezávislé tvůrčí práce původce (průmyslového) vzoru, u něhož se lze domnívat, že nebyl obeznámen s (průmyslovým) vzorem, který byl zpřístupněn veřejnosti majitelem.¹⁰⁸

Vzhledem k tomu, že Nařízení Rady č. 6/2002 bylo přijato později, než zákon č. 207/2000 Sb., bylo potřebné doplnit do zákona č. 207/2000 Sb. ustanovení propojující národní a komunitární systém průmyslových vzorů. Stalo se tak zákonem č. 474/2004 Sb., který mj. upravil, že přihlášku (průmyslového) vzoru Společenství lze podat rovněž u ÚPV a stanovil, že soudem prvního stupně pro (průmyslové) vzory Společenství je Městský soud v Praze. Členským státům Evropské unie totiž z čl. 80 odst. 2 Nařízení Rady č. 6/2002 vyplývala povinnost stanovit do 6. března 2005 seznam soudů pro (průmyslové) vzory Společenství s označením jejich názvu a místní příslušnosti. Tuto povinnost stanovenou v čl. 80 odst. 2 tohoto nařízení Česká republika tudíž splnila. Nesplnila ji však Francouzská republika, neboť Rozsudkem Soudního dvora ze dne 3.června 2008 ve věci Komise Evropských společenství v. Francouzská republika o nesplnění povinnosti státem bylo stanoveno, že Francouzská republika tím, že

¹⁰⁷ čl. 11 odst. 2 Nařízení Rady (ES) č. 6 /2002.

¹⁰⁸ čl. 19 Nařízení Rady (ES) č. 6/2002.

nesdělila Komisi Evropských společenství seznam soudů pro (průmyslové) vzory Společenství, nesplnila povinnosti, které pro ni z čl. 80 odst. 2 Nařízení Rady č. 6/2002 vyplývají. Tímto rozsudkem bylo Francouzské republice uloženo nahradit náklady řízení.

Problematiku úpravy vztahů mezi (průmyslovými) vzory Společenství a národními zapsanými průmyslovými vzory řeší čl. 110a Nařízení Rady č. 6/2002, který byl do tohoto nařízení doplněn až po přistoupení České republiky k Evropské unii Smlouvou o přistoupení k Evropské unii. Dnem přistoupení České republiky k Evropské unii, tj. dnem 1. května 2004, došlo k rozšíření účinků (průmyslových) vzorů Společenství, chráněných nebo přihlášených podle Nařízení Rady č. 6/2002 i na území České republiky, což se projevilo v tom, že majitelé průmyslových vzorů Společenství mají stejná práva, jaká měli až do této doby na území dosavadních členských států Společenství, přičemž tato práva nelze uplatnit ve vztahu k jednáním, k nimž došlo před vstupem České republiky do Evropské unie. Tato právní úprava se týká zapsaných (průmyslových) vzorů Společenství, které byly ke dni přistoupení již zapsány nebo přihlášeny k ochraně a zapsány po přistoupení anebo které byly přihlášeny k ochraně po přistoupení, ale uplatňují právo přednosti z doby před přistoupením.

Pokud jde o nezapsané (průmyslové) vzory Společenství, vztahuje se tato úprava na ty vzory, které byly před přistoupením zpřístupněny veřejnosti na území Společenství.

10.3 Z judikatury Soudního dvora Evropské unie ve věcech průmyslových vzorů

Soudní dvůr Evropské unie (Evropský soudní dvůr či Soudní dvůr Evropských společenství) (dále jen „**Soudní dvůr**“) se sídlem v Lucemburku, založený v roce 1952 Smlouvou o založení Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO), jež je hlavním soudním orgánem Evropského společenství a Evropské unie, rozhodl dne 2. července 2009 o předběžné otázce Juzgado de lo Mercantil no. 1 de Alicante y no. 1

de Marca Comunitaria, Španělsko, ve věci Fundación Espanola para la Innovación de la Artesanía proti společnostem Cul de Sac Espacio Creativo SL a Acierta Product & Position SA, C-32/058. Předmětem žádosti o předběžné otázce bylo vlastnictví (průmyslových) vzorů Společenství pro nástěnné hodiny. Tato žádost se týkala výkladu čl. 14 odst. 1 a 3 Nařízení Rady č. 6/2000 a čl. 88 odst. 2 tohoto nařízení. Konkrétně toho, zda má být čl. 14 odst. 3 Nařízení č. 6/2002 vykládán tak, že se vztahuje pouze na (průmyslové) vzory Společenství vyvinuté v rámci pracovněprávního vztahu, v němž je tvůrce/původce vázán smlouvou podléhající pracovnímu právu, jež nese znaky závislé činnosti a práce vykonávané na cizí účet nebo zda mají být výrazy „zaměstnanec“ a „zaměstnavatel“ obsažené v čl. 14 odst. 3 Nařízení Rady č. 6/2002 vykládány v širším smyslu tak, aby zahrnovaly případy od pracovněprávního vztahu odlišné, jako jsou vztahy na základě občanskoprávní nebo obchodněprávní smlouvy. Tedy vztahy bez znaku závislosti, tj. práce vykonávané na cizí účet a pravidelně, kterou se jedna osoba (původce) zavazuje vyvinout pro druhého (průmyslový) vzor za určitou cenu, přičemž v důsledku toho právo k (průmyslovému) vzoru má mít osoba, která jej objednává, není-li dohodnut opak.

Čl. 14 odst. 1 Nařízení Rady č. 6/2002 stanoví, že právo k (průmyslovému) vzoru Společenství má původce (průmyslového vzoru) nebo jeho právní nástupce. Čl. 14 odst. 3 uvedeného nařízení stanoví, že pokud je (průmyslový) vzor Společenství vyvinut zaměstnancem vykonávajícím své pracovní povinnosti nebo na základě příkazů svého zaměstnavatele, právo k (průmyslovému) vzoru Společenství má zaměstnavatel, pokud se nedohodnou jinak nebo není vnitrostátními předpisy stanoveno jinak.

V projednávané věci byl Soudnímu dvoru předložen pouze případ, ve kterém se jednalo o nezapsané (průmyslové) vzory Společenství, jež byly vytvořeny na objednávku. Soudní dvůr v rozsudku o této předběžné otázce konstatoval, že v čl. 14 odst. 3 Nařízení Rady č. 6/2002 zákonodárce Společenství stanovil specifický režim pro

(průmyslové) vzory vyvinuté v rámci pracovněprávního vztahu, což vyplývá zejména ze skutečnosti, že zvolil při formulaci uvedeného odstavce pro majitele (průmyslového) vzoru vyvinutého v rámci pracovního vztahu výraz „zaměstnavatel“ a nikoliv výraz „komitent“ se širším významem a pro osobu, která (průmyslový) vzor zhotovuje zákonodárce Společenství nezvolil výraz „komisionář“ se širším významem. Pojem „zaměstnanec“ tak má označovat osobu, která je při zhotovování (průmyslového) vzoru v rámci pracovního vztahu podřízena svému „zaměstnavateli“. Ze znění článku 14 odst. 3 Nařízení Rady č. 6/2002 ostatně vyplývá, že „zaměstnavatel“ se stává majitelem (průmyslového) vzoru pouze tehdy, vyvine-li ho zaměstnanec při výkonu svých pracovních povinností nebo na základě příkazu svého zaměstnavatele. Pokud jde o část uvedeného odstavce 3 čl. 14 Nařízení Rady č. 6/2002, kde se uvádí, „pokud se nedohodnou jinak nebo není vnitrostátními předpisy stanoveno jinak“ Soudní dvůr v uvedeném rozsudku konstatoval, že tímto se dává stranám pracovní smlouvy možnost určit jako vlastníka (průmyslového) vzoru Společenství „zaměstnance“ a jednak dává členským státům možnost ve vnitrostátním právu stanovit, že vlastníkem (průmyslového) vzoru Společenství je „zaměstnanec“, v obou případech za podmínky, že tento (průmyslový) vzor byl vyvinut v rámci pracovního vztahu.

Dle mého názoru měl zákonodárce Společenství v úmyslu vymezit zvláštní režim stanovený čl. 14 odst. 3 Nařízení Rady č. 6/2002 prostřednictvím specifického druhu smluvního vztahu, a to vztahu pracovního, což vylučuje použitelnost uvedeného odstavce na ostatní smluvní vztahy, jako je smluvní vztah týkající se (průmyslového) vzoru vytvořeného na objednávku.

Co se týká výkladu čl. 14 odst. 1 Nařízení Rady č. 6/2002, který stanoví, že právo k (průmyslovému) vzoru Společenství má původce (průmyslového) vzoru nebo jeho právní nástupce. Soudní dvůr v rozsudku uvedl, že čl. 14 odst. 1 tohoto nařízení musí být vykládán v tom smyslu, že právo k (průmyslovému) vzoru Společenství náleží

původci, nebylo-li smluvně převedeno na jeho právního nástupce. Možnost, aby původce smluvně převedl právo k (průmyslovému) vzoru Společenství na svého právního nástupce ve smyslu čl. 14 odst. 1 Nařízení č. 6/2002 jednak vyplývá ze samotného znění tohoto článku a jednak je v souladu s cíli sledovanými uvedeným nařízením. Dle mého názoru vnitrostátnímu soudu však přísluší prověřit obsah takové smlouvy a určit, zda bylo právo k nezapsanému (průmyslovému) vzoru Společenství skutečně původcem na jeho právního nástupce převedeno, přičemž v rámci uvedeného přezkumu může použít právní úpravu smluvního práva za účelem určení, kdo v souladu s čl. 14 odst. 1 Nařízení rady č. 6/2002 právo k nezapsanému (průmyslovému) vzoru Společenství nabyl. Soudní dvůr se dále již nezabýval otázkou výkladu čl. 88 odst. 2 tohoto nařízení, která byla rovněž předmětem žádosti o předběžné otázce, a to vzhledem k odpovědi na otázku výkladu čl. 14 Nařízení č. 6/2002, konkrétně odst. 3 čl. 14.¹⁰⁹

Rozsudek Tribunálu (pátého senátu)¹¹⁰ z 18.3.2010, T-9/07, ve věci žalobce, společnosti, Grupo Promer Mon Graphic, SA, se sídlem v Sabadell, Španělsko, proti žalovanému, OHIM, přičemž další účastníci řízení před odvolacím senátem OHIM, vystupující jako vedlejší účastnice řízení před Tribunálem (pátým senátem) byla společnost PepisCo, Inc., se sídlem v New Yorku, USA. Předmětem sporu byla žaloba podaná proti rozhodnutí třetího odvolacího senátu OHIM ze dne 27. října 2006, věc R 1001/2005-3, týkajícímu se řízení o prohlášení neplatnosti (průmyslového) vzoru Společenství, jež byl zapsán pod č. 74463-0001 pro „propagační předměty na hry“, jehož vlastníkem byla společnost PepsiCo, Inc., New York, jež byla ve sporu před Tribunálem vedlejší účastníci řízení. Při podání přihlášky tohoto

¹⁰⁹ čl. 88 odst. 2 Nařízení č. 6/2002: Ve všech otázkách, které nejsou upraveny tímto nařízením, se řídí soud pro (průmyslové) vzory Společenství vnitrostátními předpisy, včetně mezinárodního práva soukromého.

¹¹⁰ Tribunál funguje vedle Soudního dvora Evropské unie od r. 1989 na základě nařízení Rady ministrů ze dne 24. října 1988 a rozhoduje spory v I. instanci. Soudní dvůr Evropské unie v těchto sporech má roli odvolacího soudu. Tribunál vznikl s cílem zmírnění přetížení Soudního dvora Evropské unie a zlepšení soudní ochrany práv občanů EU.

zpochybněného (průmyslového) vzoru bylo uplatněno právo přednosti španělského (průmyslového) vzoru č. 157156, jehož přihláška byla podána dne 23. července 2003 a zveřejněna dne 16. listopadu 2003. Návrh na prohlášení neplatnosti, podaný společností Grupo Promer Mon Graphic, SA, Sabadell, Španělsko, na základě článku 52 Nařízení č. 6/2002, byl založen na (průmyslovém) vzoru Společenství, zapsaným pod č. 53186-0001, jehož přihláška byla podána dne 17. července 2003 a pro který bylo uplatněno právo přednosti španělského (průmyslového) vzoru č. 157098, jehož přihláška byla podána dne 8. července 2003 a zveřejněna dne 1. listopadu 2003. Starší (průmyslový) vzor je zapsán pro „kovové talíře na hry“.

Důvody uplatňované na podporu návrhu na prohlášení neplatnosti vycházely z absence novosti a individuální povahy zpochybněného (průmyslového) vzoru ve smyslu čl. 25 odst. 1 písm. b) Nařízení č. 6/2002, jakož i z existence staršího práva ve smyslu čl. 25 odst. 1 písm. d) uvedeného nařízení.

Dne 20. června 2005 prohlásilo zrušovací oddělení OHIM zpochybněný (průmyslový) vzor za neplatný na základě čl. 25 odst. 1 písm. d) Nařízení č. 6/2002. Dne 18. srpna 2005 podala vedlejší účastnice k OHIM, společnost PepsiCo, Inc., se sídlem v New Yorku, USA, proti rozhodnutí zrušovacího oddělení odvolání na základě článků 55 až 60 Nařízení č. 6/2002. Rozhodnutím ze dne 27. října 2006 třetí odvolací senát OHIM zrušil rozhodnutí zrušovacího oddělení a návrh na prohlášení neplatnosti zamítl, neboť dospěl k závěru, že zpochybněný (průmyslový) vzor není ve střetu se starším právem žalobce, a tedy podmínky čl. 25 odst. 1 písm. d) uvedeného nařízení nejsou splněny. V tomto ohledu se odvolací senát domníval, že výrobky spojené s dotčenými (průmyslovými) vzory spadají do zvláštní kategorie propagačních předmětů, a sice „taz“ nebo „rapperů“, a tudíž je volnost původce pověřeného tvorbou takových propagačních předmětů značně omezená. Odvolací senát vyvodil, že odlišný profil dotčených (průmyslových) vzorů je dostatečný pro závěr, že na

informovaného uživatele působí odlišným celkovým dojmem.

Podle čl. 25 odst. 1 písm. d) Nařízení č. 6/2002 lze (průmyslový) vzor Společenství prohlásit neplatným, pokud je ve střetu se starším (průmyslovým) vzorem, který byl zpřístupněn veřejnosti po dni podání přihlášky, nebo v případě uplatnění práva přednosti po dni vzniku práva přednosti vzoru Společenství a který je chráněn ode dne předcházejícího uvedenému dni zapsaným (průmyslovým) vzorem Společenství nebo přihláškou k zápisu takového vzoru nebo právem k (průmyslovému) vzoru členského státu nebo přihláškou k zápisu takového práva.

Dle mého názoru je (průmyslový) vzor Společenství ve střetu se starším (průmyslovým) vzorem tehdy, jestliže s ohledem na volnost původce při vývoji tohoto (průmyslového) vzoru Společenství tento (průmyslový) vzor nepůsobí na informovaného uživatele celkovým dojmem, který je odlišný od dojmu, kterým působí uplatňovaný starší (průmyslový) vzor.

Žalobce zpochybňoval napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž odvolací senát vymezil kategorii výrobků, kterých se týkaly dotčené (průmyslové) vzory, jako kategorii „pogů“, „rapperů“ nebo „taz“, zatímco tyto výrobky podle názoru žalobce nepředstavují stejnorodou skupinu výrobků. Dle názoru žalobce měl odvolací senát zohlednit kategorii propagačních předmětů na hry.

K výrobku, ve kterém měl být zpochybněný (průmyslový) vzor ztělesněn nebo pro který měl být použit, Tribunál ve svém rozhodnutí dospěl k závěru, že odvolací senát měl správně za to, že dotčený výrobek spadá v rámci široké kategorie propagačních předmětů na hry do jedné zvláštní kategorie, kterou je kategorie herních prvků známých pod názvem „pogy“, „rappery“ nebo „taza“, tj. zvláštní propagační předměty na hry určené malým dětem, obecně sloužící k zajištění propagace, např. sušenek nebo pochutin vyráběných z brambor.

Žalobce zpochybňoval napadené rozhodnutí i v tom rozsahu, v němž měl odvolací senát za to, že informovaným uživatelem může

být rovněž marketingový ředitel, zatímco se v projednávaném případě, dle názoru žalobce, jedná o dítě ve věku přibližně 5 až 10 let. Pokud jde o informovaného uživatele, Tribunál se v této věci vyslovil, že je třeba mít za to, že informovaný uživatel není výrobcem ani prodejcem výrobků, ve kterých mají být dotčené (průmyslové) vzory ztělesněny nebo pro které mají být použity. Tribunál v rozsudku uvedl, že informovaný uživatel je zvláště obezřetný a má určité znalosti o předchozím stavu, to znamená o portfoliu (průmyslových) vzorů týkajících se dotčených výrobků, které byly zpřístupněny ke dni podání přihlášky zpochybněného (průmyslového) vzoru nebo případně ke dni vzniku uplatňovaného práva přednosti. S tímto názorem Tribunálu se ztotožňuji. Třebaže odvolací senát v projednávaném případě přesně nevymezil informovaného uživatele, na rozdíl od tvrzení žalobkyně nevyločil případ, že by se mohlo jednat o dítě ve věku přibližně 5 až 10 let. Odvolací senát měl správně za to, že informovaným uživatelem může být dítě ve věku přibližně 5 až 10 let nebo marketingový ředitel společnosti vyrábějící výrobky, jejichž propagace je zajišťována rozdávaním „pogů“, „rapperů“ nebo „taz“. Vzhledem k tomu, že výrobky, pro které má být zpochybněný (průmyslový) vzor použit jsou „pogy“, „rappery“ nebo „taza“, tak je třeba mít za to, že informovaný uživatel má určité znalosti o předchozím stavu, pokud jde o tyto výrobky. Mimoto, co se týče herních prvků určených konkrétněji dětem, může tímto uživatelem být, jak uvedl odvolací senát v napadeném rozhodnutí, dítě ve věku přibližně 5 až 10 let. Jelikož však jde rovněž o propagační předměty, informovaným uživatelem může být v projednávaném případě rovněž marketingový ředitel společnosti využívající tento druh výrobků k propagaci svého vlastního zboží.

Žalobce, vycházejíc ze skutečnosti, že se zpochybněný (průmyslový) vzor vztahuje k obecné kategorii propagačních předmětů, zpochybňuje napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž odvolací senát dospěl k závěru, že volnost původce vzoru je v projednávaném případě značně omezena. Domnívám se, že stupeň volnosti původce při vývoji

(průmyslového) vzoru je vymezen zejména na základě omezení spojených s vlastnostmi danými technickou funkcí výrobku nebo jeho prvku nebo také právními předpisy použitelnými pro tento výrobek. Tato omezení pak dle mého názoru nutně vedou k normalizaci určitých vlastností, které se tak stanou společnými pro (průmyslové) vzory, které mají být použity pro dotčený výrobek.

Odvolací senát v napadeném rozhodnutí uvedl, že všechny „rappery“ nebo „taza“, posuzované v projednávaném případě, jsou tvořeny plochými nebo lehce vypouklými kotoučky, které mohou být umělohmotné nebo kovové. Odvolací senát vyvodil, že volnost, kterou měl původce pověřený tvorbou takového výrobku, byla značně omezena, neboť pro tento druh výrobku se původce musel omezit na plochý nebo téměř plochý kotouček, na kterém mohou být vytištěny barevné obrázky, často směrem do středu vypouklý, tak aby při stlačení středu kotoučku dětským prstem zazněl zvuk, přičemž „rapper“, který takové vlastnosti nemá, má jen velmi malou šanci se na trhu tzv. prosadit. Ke dni vzniku práva přednosti uplatňovaného pro zpochybněný (průmyslový) vzor byla tudíž volnost jeho původce tedy značně omezena, neboť musel do svého (průmyslového) vzoru pro dotčený výrobek promítnout společné vlastnosti „rapperů“, „pogů“ či „taz“ výše uvedené. Odvolací senát zdůraznil, že volnost původce byla rovněž omezena tím, že se jedná o levné předměty splňující bezpečnostní normy pro výrobky určené dětem, které mohou být přiloženy k výrobkům, jejichž propagaci zajišťují.

Žalobce také zpochybňoval závěr, ke kterému dospěl odvolací senát v napadeném rozhodnutí, podle kterého působí dotčené (průmyslové) vzory na informovaného uživatele odlišným dojmem. Jak uvedl odvolací senát v napadeném rozhodnutí, podobnosti obou srovnávaných vzorů se týkají společných vlastností, tudíž budou mít pouze malý význam v celkovém dojmu, kterým srovnávané vzory působí na informovaného uživatele. Čím je totiž volnost původce při vývoji zpochybněného (průmyslového) vzoru omezenější, tím spíše

mohou drobné rozdíly mezi dotčenými (průmyslovými) vzory postačovat k tomu, aby na informovaného uživatele působily odlišným celkovým dojmem. Informovaný uživatel automaticky vyloučí prvky, které jsou zcela běžné a společné všem druhům dotčeného výrobku a soustředí se na vlastnosti, které jsou svévolné nebo které se odlišují od normy. S tímto názorem odvolacího senátu se ztotožňují.

Odvolací senát provedl v napadeném rozhodnutí také srovnání dotčených (průmyslových) vzorů. Poté, co popsal starší (průmyslový) vzor a pak zpochybněný (průmyslový) vzor, dospěl k závěru, že obrysy vyvýšené střední části kotoučů jsou odlišné. Vzhledem k omezenému stupni volnosti tvůrce při vývoji zpochybněného (průmyslového) vzoru je tento odlišný profil dostatečný pro závěr, že na informovaného uživatele působí odlišným celkovým dojmem.

Tribunál v rozsudku uvedl, že u dotčených (průmyslových) vzorů je třeba přezkoumat jejich podobnosti a odlišnosti tak, aby bylo možné s ohledem na stupeň volnosti tvůrce při vývoji zpochybněného (průmyslového) vzoru určit, zda odvolací senát mohl, aniž by se dopustil pochybení, dospět k závěru, že na informovaného uživatele působí odlišným dojmem.

Tribunál v rozsudku uvedl, že oba dotčené (průmyslové) vzory jsou tvořeny téměř plochým kotoučem, avšak tato podobnost informovaným uživatelem nebude zohledněna v celkovém dojmu, kterým na něho dotčené (průmyslové) vzory působí, neboť, jak je již uvedeno shora, se jedná o společné vlastnosti (průmyslových) vzorů souvisejících s výrobky takového druhu, jako je dotčený výrobek.

Odvolací senát v napadeném rozhodnutí rovněž uvedl, že oba dotčené (průmyslové) vzory obsahují soustředný kruh umístěný velmi blízko okraje, jehož účelem je vytvořit dojem, že kotouč je po celé délce okraje zahnutý. Dotčené (průmyslové) vzory mohou být použity i na výrobky vyrobené z kovu. Jelikož je výrobek určen zejména pro děti, může zahnutý okraj pro tvůrce vzoru představovat omezení spojené s bezpečnostními požadavky na to, aby okraj nebyl ostrý,

pokud je výrobek vyrobený z kovu, případně plastu či tvrdého papíru. Odvolací senát konstatoval, že tato podobnost mezi dotčenými (průmyslovými) vzory, co se týče jedné z jejich vlastností, která může podléhat omezení tvůrce vzoru, neupoutá pozornost informovaného uživatele.

Tribunál ve svém rozsudku uvedl, že soustředný kruh, umístěný přibližně ve třetině vzdálenosti mezi okrajem a středem kotouče, jež obsahují oba porovnávané (průmyslové) vzory, je určen k navození dojmu, že střední část je mírně vyvýšená. Tribunál má však za to, že tato střední část mohla být vymezena i jiným tvarem, než kruhem. S tímto názorem se ztotožňuji. Důkazem toho je skutečnost, že z přihlášky zpochybněného (průmyslného) vzoru vyplývá, že zpochybněný (průmyslový) vzor uplatňuje právo přednosti španělského (průmyslového) vzoru č. 157156 zahrnujícího tři varianty a že tato vyvýšená střední část je v jednotlivých variantách vymezena kruhem, trojúhelníkem nebo šestiúhelníkem. Tato úvaha nemůže být zpochybněna ani argumentem uplatňovaným OHIM, podle kterého je k tomu, aby nedocházelo k deformaci obrázku, který může kotouč pokrývat, třeba, aby se jednalo o tvar jednoduchý, neboť trojúhelníkový, šestihranný či případně čtvercový nebo oválný tvar, namísto tvaru kruhového, by obrázek deformoval. Dle OHIM se musí jednat o kruh také proto, aby tato vyvýšená střední část mohla být vypouklá. Dle mého názoru se mohlo jednat zejména o tvar oválný.

Tribunál v rozsudku uvedl, že dotčené (průmyslové) vzory jsou si podobné tím, že zahnutý okraj kotouče je vyvýšený oproti jeho části nacházející se mezi krajem a střední vyvýšenou částí. Dále jsou si dotčené (průmyslové) vzory podobné příslušnými rozměry střední vyvýšené části a části nacházející se mezi krajem a střední vyvýšenou částí. Jelikož tvůrce vzoru nepodléhal žádnému zvláštnímu omezení, podobnosti výše uvedené se týkají prvků, u kterých měl původce při vývoji zpochybněného (průmyslového) vzoru volnost. Z toho plyne, že upoutají pozornost informovaného uživatele, a to tím spíše, že vrchní

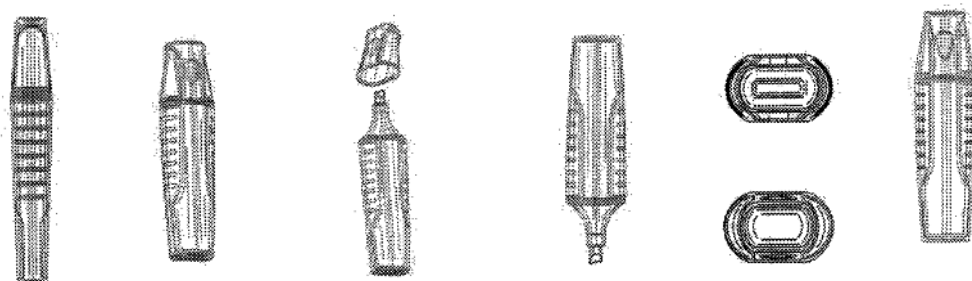
strany jsou v projednávaném případě pro tohoto uživatele nejviditelnější.

Co se týče odlišností mezi srovnávanými (průmyslovými) vzory, jak uvedl odvolací senát v napadeném rozhodnutí, z profilu se oba (průmyslové) vzory odlišují tím, že zpochybněný (průmyslový) vzor je vypouklejší. Je třeba nicméně konstatovat, že jelikož je vypoukllost vzhledem k samotné malé tloušťce kotoučů nízká, není pro informovaného uživatele snadné si jí všimnout, zejména při pohledu seshora. Další odlišností srovnávaných označení je skutečnost, že zpochybněný (průmyslový) vzor při pohledu seshora obsahuje o dva soustředné kruhy více než starší (průmyslový) vzor. S ohledem na uvedené podobnosti. Tribunál měl za to, že odlišnosti konstatované odvolacím senátem jsou nedostatečné k tomu, aby zpochybněný (průmyslový) vzor působil na informovaného uživatele celkovým dojmem, který je odlišný od celkového dojmu, kterým působí starší (průmyslový) vzor. Z toho plyne, že třetí odvolací senát OHIM v napadeném rozhodnutí nesprávně dospěl k závěru, že dotčené (průmyslové) vzory působí na informovaného uživatele odlišným celkovým dojmem a že nejsou ve střetu ve smyslu čl. 25 odst. 1 písm. d) nařízení č. 6/2002. Napadené rozhodnutí bylo proto přijato v rozporu s tímto ustanovením. Proto v projednávané věci Tribunál rozhodl tak, že rozhodnutí třetího odvolacího senátu OHIM ze dne 27. října 2006 (věc R 1001/2005-3) zrušil.

Střet (průmyslového vzoru) Společenství se starší národní obrazovou ochrannou známkou na základě návrhu na prohlášení neplatnosti (průmyslového) vzoru Společenství z důvodu neplatnosti uvedeném v čl. 25 odst. 1 písm. e) Nařízení č. 6/2002 řešil ve svém rozsudku Tribunál (pátý senát), a to ve věci žalobce, společnosti Beifa Group Co., Ltd., se sídlem v Ningbo, Čína (dále jen „**žalobce**“), proti žalovanému, OHIM, přičemž další účastníci řízení před odvolacím senátem OHIM, vystupujícím jako vedlejší účastnice řízení před

Tribunálem, byla společnost Schwan - Stabilo Schwanhauser GmbH & Co. KG, se sídlem v Heroldsberg, Německo (dále jen „**vedlejší účastnice**“), věc T-148/08. Žaloba byla podaná proti rozhodnutí třetího odvolacího senátu OHIM ze dne 31. ledna 2008 (věc R 1352/2006-3) týkajícímu se řízení o prohlášení neplatnosti (průmyslového) vzoru Společenství mezi společnostmi Schwan - Stabilo Schwanhauser GmbH & Co. KG a Beifa Group Co., Ltd.

Sporný (průmyslový) vzor byl zapsán jakožto (průmyslový) vzor Společenství pod č. 352315-0007 ve prospěch žalobce a zveřejněn ve Věstníku (průmyslových) vzorů Společenství č. 68/2005 ze dne 26. července 2005. V souladu s články 41 až 43 Nařízení č. 6/2002 se žalobce ve své přihlášce k zápisu (průmyslového) vzoru Společenství dovolával práva přednosti pro sporný (průmyslový) vzor, založený na starší přihlášce k zápisu téhož (průmyslového) vzoru podané u příslušného čínského orgánu dne 5. února 2005. V souladu s čl. 36 odst. 2 Nařízení č. 6/2002 uváděla přihláška (průmyslového) vzoru Společenství jakožto výrobky, ve kterých měl být sporný (průmyslový) vzor Společenství ztělesněn nebo pro které měl být použit „psací náčiní“. V přihlášce k zápisu u OHIM, ze dne 27. května 2005, podané žalobcem, byl sporný (průmyslový) vzor Společenství vyobrazen následovně:

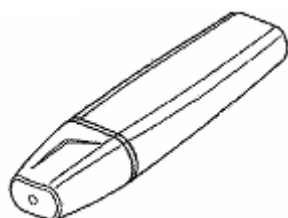

Dne 23. března 2006 podala vedlejší účastnice u OHIM na základě článku 52 Nařízení č. 6/2002 návrh na prohlášení neplatnosti sporného (průmyslového) vzoru, ve kterém tvrdila, že důvod neplatnosti uvedený

v čl. 25 odst. 1 písm. e) Nařízení č. 6/2002 brání zachování posledně uvedeného (průmyslového) vzoru.

Podle čl. 25 odst. 1 písm. e) Nařízení č. 6/2002 může být (průmyslový) vzor Společenství prohlášen za neplatný na návrh majitele staršího rozlišujícího označení, pokud je uvedené označení použito v pozdějším (průmyslovém) vzoru a pokud zejména právo Společenství nebo právní předpisy dotčeného členského státu, které se na toto označení vztahují, přiznávají majiteli označení právo toto užívání zakázat.

Návrh na prohlášení neplatnosti spočíval zejména na ochranné známce vedlejší účastnice vyobrazené níže, která byla zapsána v Německu dne 14.12.2000 pod č. 300454708 zejména pro „psací náčiní“ spadající do třídy 16 ve smyslu Niceské dohody o mezinárodním třídění výrobků a služeb pro účely zápisu známek ze dne 15. června 1957, ve znění pozdějších změn a doplňků (dále jen „**starší ochranná známka**“):

Rozhodnutím ze dne 24. srpna 2006 vyhovělo zrušovací oddělení OHIM návrhu vedlejší účastnice na prohlášení neplatnosti a v důsledku toho prohlásilo sporný (průmyslový) vzor na základě důvodu uvedeného v čl. 25 odst. 1 písm. e) uvedeného Nařízení č. 6/2002 za neplatný. Zrušovací oddělení mělo v podstatě za to, že ve sporném (průmyslovém) vzoru je použita starší ochranná známka v tom smyslu, že obsahuje označení, jež má všechny charakteristické znaky trojrozměrného tvaru této ochranné známky, a tudíž je jí podobné. Vzhledem k tomu, že výrobky, na které se vztahoval sporný (průmyslový) vzor byly totožné s výrobky, na které se vztahovala starší

ochranná známka, existovalo podle zrušovacího oddělení nebezpečí záměny u cílové veřejnosti, jíž byly uvedené výrobky určeny. Vedlejší účastnice měla tedy právo zakázat na základě čl. 14 odst. 2 bodu 2 Markengesetz užívání označení, které bylo použito ve sporném (průmyslovém) vzoru.

Dne 19. října 2006 podal žalobce proti rozhodnutí zrušovacího oddělení na základě článků 55 až 60 Nařízení č. 6/2002 odvolání. Rozhodnutím ze dne 31.ledna 2008 třetí odvolací senát odvolání žalobce zamítl. Odvolací senát měl jednak za to, že jelikož starší ochranná známka nebyla příslušnými německými orgány prohlášena za neplatnou v souladu s příslušnými ustanoveními Markengesetz, musí být považována za rozlišovací označení ve smyslu čl. 25 odst. 1 písm. e) Nařízení č. 6/2002. Za druhé měl odvolací senát za to, že pro účely použití posledně uvedeného ustanovení nemusí být namítané starší označení ztvárněno ve sporném pozdějším (průmyslovém) vzoru Společenství stejným způsobem, ale stačí, že toto označení je jako takové začleněno do uvedeného (průmyslového) vzoru. Za třetí měl odvolací senát za to, že navzdory existenci určitých rozdílů mezi sporným (průmyslovým) vzorem a starší ochrannou známkou, mohou být charakteristické znaky této ochranné známky identifikovány ve sporném (průmyslovém) vzoru, takže jeho užívání porušuje výlučná práva přiznaná vedlejší účastnici, majitelce starší ochranné známky.

Žalobce na podporu své žaloby uplatňoval tři žalobní důvody. První žalobní důvod vycházel z nesprávného výkladu čl. 25 ods. 1 písm. e) Nařízení Rady č. 6/2002. Druhý žalobní důvod vycházel z nesprávného právního posouzení, kterým bylo stiženo zamítnutí návrhu na předložení důkazu o skutečném užívání starší ochranné známky, který podal žalobce k OHIM. Třetí žalobní důvod vycházel z nesprávného použití čl. 25 odst. 1 písm. e) Nařízení Rady č. 6/2002.

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného výkladu čl. 25 odst. 1 písm. e) Nařízení Rady č. 6/2002 žalobce uváděl, na rozdíl od odvolacího senátu, že se nemůže majitel rozlišovacího

označení dovolávat výše zmíněného ustanovení, jestliže není v pozdějším (průmyslovém) vzoru použito sporné označení, ale označení podobné. Tribunál k této věci v rozsudku uvedl, že odvolací senát, aniž by se dopustil nesprávného právního posouzení, vyložil čl. 25 odst. 1 písm. e) Nařízení č. 6/2002 v tom smyslu, že se jej majitel rozlišovacího označení může dovolávat za účelem podání návrhu na prohlášení neplatnosti pozdějšího (průmyslového) vzoru Společenství, pokud je v uvedeném (průmyslovém) vzoru užíváno označení podobné jeho označení. I kdyby totiž některé prvky dotyčného označení ve sporném (průmyslovém) vzoru Společenství chyběly nebo jiné prvky byly přidány, může se jednat o “užívání” uvedeného označení, zejména pokud opominuté nebo přidané prvky mají druhořadý význam. Majitel starší ochranné známky má právo zakázat užívání pozdějšího průmyslového vzoru Společenství jak v případě, že v uvedeném (průmyslovém) vzoru je užíváno označení totožné se starší ochrannou známkou, tak i v případě, že je v dotčeném (průmyslovém) vzoru Společenství užíváno označení vykazující podobnost se starší ochrannou známkou a u veřejnosti existuje nebezpečí záměny. Pokud by majitel starší ochranné známky byl oprávněn podat návrh na prohlášení neplatnosti pouze v případě, že je v uvedeném (průmyslovém) vzoru užíváno označení totožné s jeho ochrannou známkou a nikoliv v případě, že je užívané označení této ochranné známce podobné, nemohl by se uvedený majitel bránit proti případnému úmyslu majitele pozdějšího (průmyslového) vzoru, ve kterém je užíváno podobné označení, zakázat užívání starší ochranné známky na základě čl. 10 odst. 1 a čl. 19 odst. 1 Nařízení č. 6/2002. S ohledem ke shora uvedenému Tribunál shledal, že je třeba první žalobní důvod nutně zamítnout jako neopodstatněný.

K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení, kterým je stíženo zamítnutí návrhu na předložení důkazu o skutečném užívání starší ochranné známky, který žalobce podal k OHIM, žalobce uvedl, že z čl. 25 odst. 1 písm. e) Nařízení č. 6/2002 ve spojení s § 25 Markengesetz vyplývá, že majitel německé

ochranné známky, který navrhuje prohlášení neplatnosti (průmyslového) vzoru Společenství z důvodu, že je v něm užívána sporná ochranná známka, musí v případě zpochybnění prokázat, že uvedenou ochrannou známku skutečně užíval. Odvolací senát byl tudíž povinen přezkoumat návrh na předložení důkazu o užívání starší ochranné známky, který předložil žalobce, jelikož starší ochranná známka byla zapsána po dobu více než pěti let před podáním návrhu na prohlášení neplatnosti. Dále žalobce uvedl, že starší ochranná známka není trojrozměrnou ochrannou známkou, nýbrž obrazovou ochrannou známkou.

Označením uplatňovaným na podporu důvodu neplatnosti vyvozovaného z výše uvedeného ustanovení byla tedy starší německá ochranná známka, na kterou se vztahují ustanovení Markengesetz. Ustanovení § 14 odst. 2 bod 2 Markengesetz přiznává majiteli takové ochranné známky právo zakázat užívání jakéhokoliv označení, pro které z důvodu jeho totožnosti nebo podobnosti s dotyčnou ochrannou známkou a z důvodu totožnosti nebo podobnosti výrobků nebo služeb označovaných touto ochrannou známkou nebo dotčeným označením existuje u veřejnosti nebezpečí záměny.

Výjimku z ustanovení § 14 odst. 2 bod 2 Markengesetz stanoví ustanovení § 25 odst 1 Markengesetz, jež stanoví, že majitel starší ochranné známky není oprávněn namítat vůči třetím osobám svá práva plynoucí z ustanovení § 14, pokud během období pěti let předcházejících namítání uvedených práv nebyla ochranná známka užívána v souladu s § 26 pro výrobky nebo služby, o které se uvedený majitel opírá za účelem uplatnění svých práv, pokud k tomuto datu uplynulo alespoň pět let od zápisu ochranné známky. Ustanovení § 25 odst. 2 Markengesetz výslovně ponechává straně, vůči které jsou práva majitele starší ochranné známky namítána, právo vyžadovat, aby tento majitel předložil důkaz o skutečném užívání své ochranné známky. Při neexistenci takového důkazu není majitel dotčené starší ochranné známky oprávněn zakázat užívání jeho označení v (průmyslovém)

vzoru Společenství, který byl zpochybněn návrhem na prohlášení neplatnosti, což znamená, že důvod neplatnosti vyvozovaný z čl. 25 odst. 1 písm. e) Nařízení č. 6/2002 nelze uplatnit.

Vzhledem k tomu, že Nařízení č. 6/2002 neobsahuje žádné zvláštní ustanovení upravující podmínky podání návrhu na předložení důkazu o skutečném užívání staršího označení majitelem (průmyslového) vzoru Společenství zpochybněného návrhem na prohlášení neplatnosti, jež je založen na tomto označení, domnívám se, že je třeba dospět k závěru, že uvedený návrh musí být podán k OHIM výslovně a včas (viz. obdobné rozsudky Soudu ze dne 17. března 2004, *El Corte Inglés v. OHIM – González Cabello a Iberia Líneas Aéreas de España – MUNDICOR*, T-183/02 a T-184/02 *Recueil*, s. II-965, bod 38, ze dne 16. března 2005, *L'Oréal v. OHIM – Revlon, (FLEXI AIR)*, T-112/03, *Sb. rozh. s. II-949*, bod 24, a ze dne 7. června 2005, *Lidl Stiftung v. OHIM – REWE-Zentral (Salvita)*, T-303/03, *Sb. rozh. s. II-1917*, bod 77). V zásadě je třeba podat návrh na předložení důkazu o skutečném užívání starší ochranné známky ve lhůtě, kterou zrušovací oddělení stanovilo majiteli (průmyslového) vzoru Společenství zpochybněného návrhem na prohlášení neplatnosti k předložení jeho vyjádření k odpovědi na tento návrh (viz. rozsudek *FLEXI AIR*, body 25 až 28).

Naproti tomu návrh na předložení důkazu o skutečném užívání staršího označení uplatňovaného na podporu návrhu na prohlášení neplatnosti (průmyslového) vzoru nemůže být poprvé podán až k odvolacímu senátu, což vyplývá z ustálené judikatury (viz. rozsudek Soudu ze dne 22. března 2007, *Saint Gobain Pam v. OHIM – Propamsa, PAM PLUVIAL*, T -364/05, *Sb. roz. S II-757*, bod 41, a ze dne 18. října 2007, *AMS v. OHIM – American Medical Systéme, AMS Advanced Medical Services*, T-425/03, *Sb. rozh. s. II-4265*, bod 114). Připustit opak by dle mého názoru znamenalo přezkum ze strany odvolacího senátu zcela zvláštního návrhu spojeného s novými právními a skutkovými hledisky. Nelze připustit, že by odvolací senát mohl rozhodovat o věci, jež se liší od věci předložené zrušovacímu

oddělení a sice věci, jejíž rozsah byl rozšířen přidáním předběžné otázky skutečného užívání staršího označení uplatňovaného na podporu návrhu na prohlášení neplatnosti.

Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že žalobkyně byla v projednávané věci oprávněna podat ke zrušovacímu oddělení návrh na to, aby vedlejší účastnice předložila důkaz o skutečném užívání starší ochranné známky. Avšak vyjádření žalobce předložené dne 22. června 2006 zrušovacímu oddělení v odpověď na návrh na prohlášení neplatnosti neobsahuje žádný výslovný návrh na to, aby vedlejší účastnice předložila důkaz o skutečném užívání starší ochranné známky. Žalobkyně poprvé nadnesla tuto otázku až v písemném odůvodnění svého odvolání před odvolacím senátem. Za těchto podmínek Tribunál konstatoval, že je třeba žalobní důvod rovněž odmítnout.

Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného použití čl. 25 odst. 1 písm. e) Nařízení Rady č. 6/2002 žalobce uvedl, že odvolací senát nesprávně uplatnil toto ustanovení, jelikož neposoudil existenci nebezpečí záměny sporného (průmyslového) vzoru se starší ochrannou známkou. Dále žalobce uvedl, že se odvolací senát nepokusil identifikovat relevantní veřejnost v projednávaném případě. Dle žalobce také odvolací senát nevzal v úvahu skutečnost, že ochranné známky tvořené tvarem mají velmi nízkou rozlišovací způsobilost. I kdyby starší ochranná známka byla platná, měla by velmi nízkou rozlišovací způsobilost, což je třeba vzít v úvahu při přezkumu existence případného nebezpečí záměny. Dále odvolací senát neprovedl dle žalobce celkové srovnání starší ochranné známky se sporným (průmyslovým) vzorem. Rovněž odvolací senát nezkoumal, zda v projednávaném případě existuje nebezpečí záměny.

V rozsudku Tribunál uvedl, že ustanovení § 14 odst. 2 bod 2 Markengesetz přiznává majiteli starší ochranné známky právo zakázat užívání jeho označení v pozdějším (průmyslovém) vzoru výlučně v případě, kdy z důvodu podobnosti uvedeného (průmyslového) vzoru

se spornou ochrannou známkou a z důvodu totožnosti nebo podobnosti výrobků nebo služeb označovaných touto ochrannou známkou a výrobků nebo služeb označovaných pozdějším (průmyslovým) vzorem existuje u veřejnosti nebezpečí záměny. Ustanovení § 14 odst. 2 bod 2 Markengesetz představuje provedení čl. 5 odst. 1 písm. b) Směrnice č. 89/104 do německého práva. Ve smyslu čl. 5 odst. 1 písm. b) Směrnice č. 89/104 představuje nebezpečí záměny nebezpečí, že se veřejnost může domnívat, že dotčené výrobky nebo služby pocházejí od stejného podniku, případně od podniků hospodářsky propojených (rozsudky Soudního dvora Lloyd Schuhfabrik Meyer, bod 51 výše, bod 17 a ze dne 6. října 2005, Medion, C-120/04, Sb. rozh. s. I-8551, bod 26).

Existence nebezpečí záměny u veřejnosti musí být posuzována celkově. Celkové posouzení nebezpečí záměny musí být, co se týče vzhledové, fonetické nebo pojmové podobnosti dotčených označení, založeno na celkovém dojmu, kterým srovnávaná označení působí, s přihlédnutím zejména k jejich rozlišovacím a dominantním prvkům. Vnímání dotčených výrobků nebo služeb průměrným spotřebitelem hraje rozhodující úlohu v celkovém posouzení tohoto nebezpečí. V tomto ohledu vnímá průměrný spotřebitel obvykle ochrannou známkou nebo (průmyslový) vzor jako celek a nezabývá se jejími jednotlivými detaily (viz. v tomto smyslu rozsudky SABEL, bod 98 výše, bod 23; Lloyd Schuhfabrik Meyer, bod 51 výše, bod 25 a Medion, bod 97 výše, bod 28).

Odvolací senát i zrušovací oddělení OHIM dospěly k závěru, že existuje nebezpečí záměny starší ochranné známky se sporným (průmyslovým) vzorem a tudíž posledně jmenovaný musí být prohlášen za neplatný. Tribunál se ve svém rozsudku zabýval zkoumáním, zda odvolací senát použil správně výše uvedenou judikaturu.

Podle mého názoru návrh na prohlášení neplatnosti (průmyslového) vzoru Společenství, založený na důvodu neplatnosti uvedeném v čl. 25 odst. 1 písm. e) Nařízení č. 6/2002, může uspět pouze tehdy, pokud je shledáno, že se relevantní veřejnost bude

domnívat, že v (průmyslovém) vzoru Společenství, který je předmětem tohoto návrhu, je užito rozlišovací označení uplatňované na podporu návrhu na prohlášení neplatnosti. V opačném případě může být nebezpečí záměny jednoznačně vyloučeno.

Tribunál v rozsudku uvedl, že vzhledem k tomu, že výrobky označované starší ochrannou známkou a výrobky, které mají ztělesňovat napadený (průmyslový) vzor Společenství a sice „psací náčiní“, jsou výrobky totožné, jedná se o výrobky běžné spotřeby a obecně relativně nízké ceny, zajímají všechny spotřebitele. Odkaz zrušovacího oddělení na „veřejnost“ je tedy třeba chápat v tom smyslu, že zrušovací oddělení mělo mlčky za to, že je třeba pro účely posouzení nebezpečí záměny v projednávaném případě zohlednit vnímání starší ochranné známky a sporného (průmyslového) vzoru širokou veřejností a sice průměrným spotřebitelem (viz. v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 30. listopadu 2004, Gedes v. OHIM-NURSERYROOM, T-173/03, Sb., rozh. s. II-4165, bod 18). Dle mého názoru vzhledem k tomu, že starší ochranná známka byla zapsána v Německu, je nutné vzít v úvahu vnímání průměrným německým spotřebitelem.

Pokud jde o srovnání starší ochranné známky a sporného (průmyslového) vzoru zrušovací oddělení provedlo vzhledové srovnání a dospělo k závěru, že sporný (průmyslový) vzor obsahuje označení, které vykazuje všechny charakteristické znaky starší ochranné známky z důvodu, že obsahuje čtyři aspekty tvaru starší ochranné známky, které ji charakterizují, což má za následek, že uvedený (průmyslový) vzor je podobný starší ochranné známce. Zrušovací oddělení mělo za to, že přidání dalších prvků spornému (průmyslovému) vzoru, jako jsou přerušované ornamenty nebo výčnělky, nebrání identifikaci výše uvedených znaků starší ochranné známky v témže (průmyslovém) vzoru. Tyto úvahy zrušovacího oddělení byly převzaty a potvrzeny odvolacím senátem.

Co se týká fonetické a pojmové podobnosti starší ochranné

známky a sporného (průmyslového) vzoru, Tribunál uvedl, že oddělení OHIM právem neprovedla tato posouzení z důvodu, že starší ochranná známka ani sporný (průmyslový) vzor slovní prvek neobsahují. Nehodí se ani k jednoduchému a krátkému slovnímu popisu, který by mohl být předmětem fonetického srovnání. Krom toho ani starší ochranná známka ani sporný (průmyslový) vzor neodkazují na žádný zvláštní pojem, takže pojmové srovnání není mezi nimi možné.

Naproti tomu, pokud jde o vzhledové srovnání starší ochranné známky se sporným (průmyslovým) vzorem, Tribunál uvedl, že ačkoliv zrušovací oddělení ve svém rozhodnutí naráželo na skutečnost, že vedlejší účastnice namítala další označení na podporu svého návrhu na prohlášení neplatnosti, uvádí pouze starší ochrannou známku aniž by upřesňovalo, zda se jedná o obrazovou nebo trojrozměrnou ochrannou známku. Kromě toho zrušovací oddělení ve svém rozhodnutí odkazuje na trojrozměrný tvar uvedené ochranné známky. Pokud jde o odvolací senát, ten uvádí ve svém rozhodnutí pouze starší ochrannou známku, jakožto označení uplatňované vedlejší účastnicí na podporu jejího návrhu na prohlášení neplatnosti. Z osvědčení o zápisu starší ochranné známky obsaženého v procesním spisu přitom vyplývá, že tato ochranná známka je obrazovou ochrannou známkou spočívající ve vyobrazení výše uvedeném.

Vzhledem na neexistenci jakéhokoliv jiného upřesnění v rozhodnutí zrušovacího oddělení, může odkaz v témže rozhodnutí na trojrozměrný tvar starší ochranné známky, který je na první pohled paradoxní ve vztahu k obrazové ochranné známce, vést pouze k závěru, že zrušovací oddělení namísto toho, aby se opíralo o srovnání sporného (průmyslového) vzoru se starší ochrannou známkou, provedlo srovnání uvedeného (průmyslového) vzoru s trojrozměrnou ochrannou známkou, která není v jeho rozhodnutí uvedena.

Vedlejší účastnice namítala na podporu svého návrhu na prohlášení neplatnosti kromě starší ochranné známky tedy i další označení, a to trojrozměrnou ochrannou známkou, která byla zapsána

v Německu pod č. 02911311 a odpovídá vyobrazení výše uvedené starší ochranné známky.

Pochybení, kterého se dopustilo zrušovací oddělení, nebylo nijak odvolacím senátem napraveno. Odvolací senát se v napadeném rozhodnutí omezil na převzetí znaků přisuzovaných starší ochranné známce zrušovacím oddělením aniž by uvedl, že zrušovací oddělení omylem odkazovalo na trojrozměrnou ochrannou známku namísto starší ochranné známky nebo že tytéž znaky vykazuje rovněž starší ochranná známka. Z toho vyplývá, že jelikož odvolací senát opíral v napadeném rozhodnutí svůj závěr o existenci nebezpečí záměny sporného (průmyslového) vzoru se starší ochrannou známkou o srovnání uvedeného (průmyslového) vzoru s označením, jež se od starší ochranné známky liší, dopustil se nesprávného právního posouzení a napadené rozhodnutí je nutné zrušit. Tento závěr nelze zpochybnit ani argumentací OHIM, že srovnání sporného (průmyslového) vzoru se starší ochrannou známkou nemůže vést k odlišnému výsledku, než je výsledek získaný srovnáním téhož (průmyslového) vzoru s trojrozměrným označením, jehož tvar je znázorněn vyobrazením, které tvoří starší ochrannou známku. OHIM zejména uvedl, že jednak osvědčení o zápisu trojrozměrných ochranných známek obsahují pouze dvojrozměrné ztvárnění uvedených ochranných známek a jednak judikatura týkající se existence nebo nedostatku rozlišovací způsobilosti trojrozměrné ochranné známky tvořené vzhledem označeného výrobku je rovněž platná tehdy, pokud přihlašovanou ochrannou známkou je obrazová ochranná známka tvořená tvarem uvedeného výrobku (rozsudek Soudního dvora ze dne 4. října 2007, Henkel v. OHIM, C-144/06 P, Sb., rozh. s. I-8109, bod 38, a rozsudek Soudního dvora ze dne 21. října 2008, Cassegrain v. OHIM, T-73/06, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 22).

Tribunál k tomu v rozsudku uvedl, že přezkum důvodu neplatnosti uvedeného v čl. 25 odst. 1 písm. e) Nařízení č. 6/2002 musí spočívat na vnímání rozlišovacího označení uplatňovaného na podporu tohoto

důvodu relevantní veřejností, jakož i na celkovém dojmu, kterým uvedené označení na tuto veřejnost působí. Trojrozměrná ochranná známka není přitom nutně vnímána relevantní veřejností stejným způsobem jako obrazová ochranná známka. V prvním případě uvedená veřejnost vnímá hmatatelný předmět, který může zkoumat z více úhlů, zatímco v druhém případě veřejnost vidí pouze obraz. Nelze vyloučit, že v případě existence podobnosti mezi dvěma trojrozměrnými předměty může srovnání jednoho z těchto předmětů s vyobrazením druhého rovněž vést ke zjištění existence podobnosti. Nic to však nemění na tom, že přezkum důvodu neplatnosti uvedeného v čl. 25 odst. 1 písm.e) Nařízení č. 6/2002 předpokládá srovnání sporného (průmyslového) vzoru Společenství s rozlišovacím označením uplatňovaným na podporu tohoto důvodu. Argumentace OHIM tak odpovídá návrhu, aby Tribunál sám provedl srovnání sporného (průmyslového) vzoru se starší ochrannou známkou, neboť takové srovnání nebylo provedeno ani zrušovacím oddělením, ani odvolacím senátem. Tribunálu přitom nepřísluší rozhodnout o otázkách, které nebyly meritorně prozkoumány OHIM (viz. v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 8. července 1999, Procter & Gamble v. OHIM (BABY DRY), T-163/98, Recueil, s. II-2383, bod 51). Jelikož však žalobce zpochybňuje závěr vyvozený v napadeném rozhodnutí, že starší ochranná známka a sporný (průmyslový) vzor vykazují podobnost dostatečnou pro vyvolání nebezpečí záměny, přísluší Tribunálu posoudit parametry srovnání uvedené ochranné známky a uvedeného (průmyslového) vzoru. Tribunál musí ověřit, zda oddělení OHIM skutečně provedla srovnání sporného (průmyslového) vzoru se starší ochrannou známkou. Jakmile je totiž Tribunál požádán o posouzení legality rozhodnutí odvolacího senátu OHIM, nemůže být vázán nesprávným posouzením skutkového stavu provedeným tímto senátem, neboť zmíněné posouzení je součástí závěrů, jejichž legalita je zpochybňována před Tribunálem (rozsudek Soudního dvora ze dne 18. prosince 2008, Editions Albert René v. OHIM, C-16/06 P, Sb. rozh. s. I-10053, bod 48).

Pokud jde o argument vedlejší účastnice vyvozovaný z toho, že je majitelkou nezapsaného trojrozměrného označení, jež je podobné spornému (průmyslovému) vzoru, Tribunál uvedl, že se jedná o otázku, jejíž meritorní posouzení odvolací senát nemůže přezkoumat poprvé sám.

S přihlédnutím ke všemu výše uvedenému Tribunál (pátý senát) rozhodl tak, že rozhodnutí třetího odvolacího senátu OHIM ze dne 31.ledna 2008 (věc R 1352/2006-3) zrušil.¹¹¹

¹¹¹ www.eur-lex.europa.eu

ZÁVĚR

Dne 12. ledna 2009 byla předložena vládě osnova nového OZ, která ji schválila a předložila Parlamentu. Účinnost nového OZ se předpokládala ke dni 1. ledna 2012, avšak vzhledem k politickým poměrům bylo projednání návrhu nového OZ Parlamentem ČR přerušeno a teprve s nástupem vlády Petra Nečase byly diskuze o přijetí nového OZ opětovně zahájeny.

Oproti současnému stavu osnova nového OZ volí tzv. široké pojetí věci v právním smyslu – předmětem vlastnického práva mají být věci hmotné, ale i nehmotné, tudíž i předměty průmyslového vlastnictví, jako např. průmyslového vzory, jejichž právní ochranou se ve své práci zabývám.

Různé současně platné speciální zákony, např. i zákon na ochranu průmyslových vzorů, prolomily zdejší civilistické dogma, podle něhož mohou být ve vlastnictví jen věci hmotné. Široké vymezení věci, zahrnující pojmově jako věci v právním smyslu věci hmotné i nehmotné, tedy i předměty spadající do kategorie průmyslového a jiného duševního vlastnictví, vyhovuje lépe praktické potřebě i ústavnímu pořádku. Navržené pojetí věci v právním smyslu plně konvenuje, tedy odpovídá čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a odpovídá i pojetí mezinárodních smluv na ochranu vlastnictví.

Návrh ustanovení § 461 nového OZ staví na dvou základních znacích. Za první věci v právním smyslu je to, co je rozdílné od osoby a co slouží potřebě lidí. V tom je vyjádřeno, že věci v právním smyslu jsou objekty pro člověka užitečné, a to je nejen faktické přinášení užitku jednotlivým předmětem konkrétnímu vlastníkov, ale objektivní způsobilost přinášet především hospodářský užitek (čímž se nevylučuje užitek estetický či jiný). Tento užitek mohou přinášet svému vlastníkov právě zapsané průmyslové vzory.

Za druhé, věci v právním smyslu je to, čeho se mohou dotýkat subjektivní majetková práva, především právo vlastnické. Věc

v právním smyslu profiluje její ovladatelnost, což platí i v případě řádně zapsaného průmyslového vzoru, který poskytuje vlastníku průmyslového vzoru výlučné právo užívat průmyslový vzor, bránit třetím osobám užívat jej bez jeho souhlasu a právo poskytnout souhlas s užíváním průmyslového vzoru jiným osobám nebo na ně právo na průmyslový vzor převést.

Na rozšíření pojmu věci v právním smyslu a na rozdělení jak věcí hmotných, tak nehmotných reaguje návrhem ustanovení § 468 nového OZ, kde se především definují věci hmotné. Věci, které nevyhovují definici hmotné věci jsou věcmi nehmotnými. Definuje se tudíž jeden z pojmů s tím, že obsah druhého lze spolehlivě zjistit argumentací a contrario.

Návrh ustanovení o jednotlivých skutkových podstatách nekalé soutěže v novém OZ přejímá příslušné texty z platného ObchZ, vyjma ustanovení o klamavé a srovnávací reklamě a ustanovení o nepřiměřeném zatěžování.

Domnívám se, že návrh nového OZ byl připravován dlouho, ale mohla býti delší doba věnována promyšlenějšímu propracování. Připravovaná legisvagance je značně krátká, a to podle předpokládané účinnosti k 1.1.2013.

PŘEHLED PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Císařský patent č.237/1858 ř.z., daný na ochranu vzorků a modelů k výrobkům průmyslovým.

Zákon č. 8/1952 Sb., o ochranných známkách a chráněných vzorech.

Zákon č. 84/1972 Sb., o objevech, vynálezech, zlepšovacích návrzích a průmyslových vzorech, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 104/1972 Sb., o řízení ve věcech objevů, vynálezů a průmyslových vzorů.

Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 550/1990 Sb., o řízení ve věcech vynálezů a průmyslových vzorů.

Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích.

Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů.

Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 207/1990 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví (zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví).

Zákon č.121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

Zákon č 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 59/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů.

Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví z 20. března 1883, revidovaná v Bruselu 14. prosince 1900, ve Washingtonu 2. června 1911, v Haagu 6. listopadu 1925, v Londýně 2. června 1934, v Lisabonu 31. října 1958 a ve Stockholmu 14. července 1967 (vyhl. č. 64/1975 Sb.).

Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl ze dne 9. září 1886, doplněná v Paříži dne 4. května 1896, revidovaná v Berlíně dne 13. listopadu 1908, doplněná v Bernu dne 20. března 1914 a revidovaná v Římě dne 2. června 1928, v Bruselu dne 26. června 1948, ve Stockholmu 14. července 1967 a v Paříži 24. července 1971 (vyhl. č. 133/1980 Sb.).

Haagská dohoda o mezinárodním zápisu průmyslových vzorů a modelů ze dne 6. listopadu 1925, revidovaná v Londýně dne 6. června 1934 a v Haagu dne 28. listopadu 1960.

Locarnská dohoda o zřízení mezinárodního třídění průmyslových vzorů a modelů, podepsaná v Locarnu dne 8. října 1968 (vyhl. č. 28/1981 Sb.).

Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví – Dohoda TRIPS (Trade Related Intellectual Property Rights) – součást Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO) z roku 1994 (sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb.).

Směrnice č. 98/71/ES Evropského parlamentu ze dne 13. října 1998 o právní ochraně (průmyslových) vzorů.

Nařízení Rady (ES) č. 6/2002 ze dne 12.12.2001 o (průmyslových)
vzorech Společenství.

Směrnice ES a Rady č. 2004/48/ES o vymáhání práv k duševnímu
vlastnictví ze dne 29. dubna 2004.

POUŽITÁ LITERATURA

BENTLY L.: *Intellectual property law* (Oxford University Press, Oxford 2008).

BAULCH L.: *Graphic designers & copyright* (Australian Copyright Council, Australia 2008).

BRANDÝS J.: *K posuzování novosti chráněných vzorů* (Ochranné známky a chráněné vzory 4/1969).

BRANDÝS J.: *Snahy o zlepšení mezinárodní ochrany průmyslových vzorů a modelů* (Průmyslové vlastnictví 8/1991).

CONK J.: *Locarnská konference o mezinárodním třídění pro průmyslové vzory* (Ochranné známky a chráněné vzory 12/1968).

COOK T.: *EU Intellectual property law* (Oxford University Press, Oxford 2010).

CORREA C.: *Intellectual property and international trade: the TRIPS agreement* (Kluwer Law International, Londýn 2008).

ČEBIŠOVÁ L.: *Leden 2008: Termín vstupu Evropského společenství do Haagské unie* (Průmyslové vlastnictví 9-10/2007).

DENK V.: *O právech k výsledkům duševní tvůrčí činnosti* (Průmyslové vlastnictví 9/1993).

FRYER W.: *The Geneva Act (1999) of the Hague Agreement Concerning the International Registration of International Designs: Drafting history and analysis* (Kluwer Law International, Londýn 2005).

HEATH CH.: Spares, repairs and intellectual property rights (Alphen Aan Den Rijn, Nizozemí 2009).

HUJEROVÁ M.: *Zpráva o průběhu a výsledcích diplomatické konference k přijetí nového znění Haagské dohody o mezinárodním zápisu průmyslových vzorů* (Úřad průmyslového vlastnictví, 1999).

JAKL L.: *Evropský systém ochrany průmyslového vlastnictví a jeho vliv na vývoj v České republice* (Úřad průmyslového vlastnictví, 1999).

KNAPP K., OPLTOVÁ M., RŮŽIČKA M.: *Práva k nehmotným statkům* (Codex, Praha 1994).

KNAPP K.: *Problematika autorského práva ve vztahu k právu průmyslového vzoru.*

Kol. autorů: *Praxe právní ochrany průmyslových vzorů* (Vynálezy a zlepšovací návrhy 3/1975).

Kol. autorů: *Vztah zobrazení a popisu průmyslového vzoru při stanovení jeho rozsahu* (Průmyslové vlastnictví 9/1991).

Kol. autorů: *K návrhu zkráceného označení pro patenty, užité vzory a průmyslové vzory* (Průmyslové vlastnictví 1/1993).

KOLOUŠEK B.: *Nové směry v ochraně průmyslových vzorů nebo modelů* (Ochranné známky a chráněné vzory 3/1964).

KOPECKÁ S.: *Právo evropských společenství: Nová směrnice*

o ochraně průmyslových vzorů (Průmyslové vlastnictví 1-2/1999).

KOPECKÁ S: *Přístup Evropského společenství k Ženevskému aktu Haagské dohody o mezinárodním zápisu průmyslových vzorů* (Průmyslové vlastnictví 3-4/2007).

KOUKAL P.: *Průmyslové vzory a díla užitého umění* (Průmyslové vlastnictví 1-2/2007, 7-8/2007).

LANKAŠ Z.: *Odstraňování nedostatků a námitek v průběhu řízení o přihlášce chráněného vzoru* (Ochranné známky a chráněné vzory 4/1969).

LANKAŠ Z.: *Odstraňování nedostatků a námitek v průběhu řízení o přihlášce chráněného vzoru* (Ochranné známky a chráněné vzory č.5-6/1969).

LANKAŠ Z.: *Novost a její průzkum u průmyslových vzorů* (Ochranné známky a chráněné vzory 11/1966).

LANKAŠ Z.: *Hromadná přihláška průmyslového vzoru* (Průmyslové vlastnictví 8/1992).

LANKAŠ Z., NAGY J., JUNGMANNOVÁ K.: *Průmyslové vzory* (Úřad pro vynálezy a objevy, Praha 1975).

LANKAŠ Z.: *Průmyslový vzor, vynález a zlepšovací návrh* (Ochranné známky a chráněné vzory 8/1967).

LANKAŠ Z.: *Vznik průmyslových vzorů a jejich novost* (Ochranné známky a chráněné vzory 10/1966).

MALÁ J: *Práva a povinnosti autorů průmyslových vzorů vyplývající ze zákona č. 84/1972 Sb. (Vynálezy a zlepšovací návrhy 9/1987).*

MACQUEEN H: *Contemporary intellectual property: law and policy* (Oxford University Press, Oxford 2008).

RINGL A.: *Z historie ochrany vynálezů, objevů a průmyslových vzorů* (Vynálezy a zlepšovací návrhy 2/1987).

RODINGER P.: *Community design invalidity: the issues, as viewed through the case law* (Journal of Intellectual Property Law of Practice 9/2009).

RÝDL J.: *Zpráva ze služební cesty na Mezinárodní úřad Světové organizace pro nehmotné statky (WIPO) v Ženevě, při jednání 5. zasedání Výboru expertů pro rozvoj Haagské dohody o mezinárodním zápisu průmyslových vzorů, konané ve dnech 13.-16.6.1995.*

RÝDL J.: *Ochrana designu průmyslovým vzorem* (Průmyslové vlastnictví 3-4/1997).

RÝDL J.: *Obsah nových metodických pokynů pro řízení o přihláškách průmyslových vzorů* (Úřad průmyslového vlastnictví, 2001).

RÝDL J.: *Nový zákon o ochraně průmyslových vzorů* (Průmyslové vlastnictví 11-12/2000).

SLOVÁKOVÁ Z.: *Průmyslové vlastnictví* (Lexik Nexis CZ s.r.o., Praha 2006).

STUDENÝ O.: *Právo využívat vynález nebo průmyslový vzor a jeho porušování* (Průmyslové vlastnictví 7/1991).

STUDENÝ O.: *Průmyslové vlastnictví jako vklad do obchodní společnosti* (Průmyslové vlastnictví 3/1992).

ŠPINDLER K.: *O situaci v zemích střední a východní Evropy* (Profit 1-2/98).

ŠPINDLER K.: *Ochrana průmyslových vzorů v EU* (Právní rádce 8/1999).

TESAŘOVÁ E.: *K problematice mezinárodního zápisu průmyslových vzorů* (Průmyslové vlastnictví 6/1993).

VERN M.: *3D-Marks and industrial designs* (Trademark World 213/2009).

WIPO PUBLICATION: *Guide to the International Registration of Industrial Designs under the Hague Agreement* (WIP, Ženeva 2009).

RÉSUMÉ

The submitted thesis is an attempt to summarize the present legal regulation of the Czech Republic in the field of protection of industrial designs and to compare it with the previous legal regulations. Moreover the aim of the thesis is to sum up the changes which have been made by the Act No. č. 207/2000 Collection of Law on protection of industrial designs and on the change of the Act No. 527/1990 Collection of Law, on inventions, industrial designs and improving projects, in wording of the later legal norms. The intention is to give the complete overview of various aspects connected with the legal problems of protection of industrial designs made by the present legal regulation.

The legal protection of industrial designs has been evaluated among others also from the historical and systematical points of view. The first mentioned point of view is tackled in the chapter on the history of development of the right to protect the industrial design from its beginning to the present time. The second mentioned point of view reflects the analysis of the present legal regulation of protection of industrial designs and the issues connected with it. The present legal regulation of the protection of industrial designs according to the Act No. 207/2000 Collection of Law is the core issue of the thesis.

The legal regulation of protection of industrial designs has been evaluated also in relation to the authorship law, criminal law and law on unfair competition. The important part of the thesis is also the issue of the international protection of industrial designs and of the harmonisation and integration in this field in the framework of the European Union.

KLÍČOVÁ SLOVA

Seznam klíčových slov: právní ochrana průmyslových vzorů
příhláška průmyslového vzoru
průmyslový vzor

List of the key words: legal protection of industrial designs
application form of industrial design
industrial design